

Gorenjski Glas

PETEK, 20. SEPTEMBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 75, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Višji dobiček, manj slabih kreditov

Gorenjska banka je v prvem polletju 2019 izboljšala vse kazalce poslovanja. Izboljšali so tudi obseg kreditov, pri čemer so delež slabih kreditov občutno zmanjšali.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Gorenjski banki je v prvem polletju uspelo zvišati učinkovitost na vseh segmentih poslovanja, prav zaradi svoje učinkovitosti pa je banka ohranila tudi pozicijo med tremi najugodnejšimi bankami v Sloveniji v vseh segmentih in produktih. S tem bomo tudi nadaljevali,« je bil ob predstavitvi polletnih rezultatov Gorenjske banke zadovoljen njen predsednik uprave Mario Henjak. Banka, ki je od letos v lasti srbske AIK banke, je sicer v prvih šestih mesecih

nadaljevala trend stabilnega poslovanja, izboljšala je vse kazalce poslovanja, ima visoko likvidnost in čvrsto kapitalno bazo, je dodal član uprave Marko Filipčič.

Gorenjska banka je do konca junija ustvarila 22 milijonov evrov čistega dobička, bruto dohodek je dvignila za dobrih 28 odstotkov, bilančna vsota v višini 1,87 milijarde evrov pa je bila konec junija za 2,2 odstotka višja kot konec lanskega leta. Boljša je tudi njena stroškovna učinkovitost, ki za prvo polletje znaša 49,7 odstotka, kar je bolje od povprečja

vseh bank v Sloveniji, ki je nad petdesetimi odstotki, je poudaril Filipčič. Izboljšali so tudi obseg kreditov, ki jih je bilo konec junija za 1,12 milijarde evrov.

»Bistveno je, da je banka rasla. Ima zelo diversificiran portfelj, ubada se z različnimi produkti in različnimi segmenti klientov, in vsi segmenti so v rasti. Portfelj kreditov je zrasel za šest odstotkov, pri čemer je bila rast dobrega portfelja enajst odstotkov, na drugi strani so slabi krediti upadli za 26 odstotkov,« je dejal Filipčič.

► 12. stran

Foto: Gorazd Kavčič

Predsednik uprave Gorenjske banke Mario Henjak (levo) in član uprave Marko Filipčič

Slovo od Dava Karničarja

Včeraj so se na Jezerskem poslovili od vrhunskega alpinista in alpinističnega smučarja Dava Karničarja, ki je izgubil življenje v ponedeljek v nesreči pri podiranju dreves.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Davo Karničar, alpinist, ekstremni smučar, inštruktor, gorski reševalec, učitelj, trener smučanja, ljubitelj narave in gora, na domačem Jezerskem pa tudi član lovske družine, je bil rojen leta 1962 mami Anici in očetu Andreju, legendarnemu oskrbniku Češke kočice. Rasel je med vršaci in se že kmalu navdušil nad gorništvom in alpinizmom. Opravi je več kot 1500 alpinističnih tur v domačih in tujih gorah, najbolj znan pa je po svojih himalajskih podvigih ter po smučanju z najvišjih vrhov sveta.

Odraščal je s sestro Irmo in z brati Izidorjem, Lukom in Drejcem, s katerimi je delil ljubezen do gora

Davo Karničar / Foto: Tina Dokl

in tudi nekatera ekstremna smučarska doživetja. Z vsemi tremi brati se je na smučeh spustil z Mont Blanca,

z najmlajšim bratom Drejcem pa sta prav tako po evropski alpski izkušnji z Matterhorna leta 1995 smučala z 8091 metrov visoke Anapurne, kar je bila napoved njegovega poznejšega, najbolj odmevnega dosežka, spusta z vrha Everesta leta 2000. Davo Karničar je s tem milenijskim dogodkom zaslovel kot prvi Zemljan, ki je smučal s strehe sveta.

Uspešno je izpolnil tudi svoj naslednji cilj, smučanje z najvišjih vrhov vseh sedmih celin. Ta projekt je kot prvi alpinistični smučar uspešno sklenil z najvišjim vrhom Antarktike Mount Vinsonom leta 2006.

► 6. stran

Uredba bo zavrla razvoj

V delovni skupini Vrtina Sorško polje nasprotujejo uvedbi vodovarstvenega območja za zajetje Sorško polje. Tu je preveč onesnaževalcev, zato bo zajetje nemogoče izkoristiti kot vir pitne vode, pravijo. ► 3. stran

DAN ODPRTIH VRAT

JELOVICA

Petek, 27. septembra 2019

Predstavljamo hišo: **PICK&PLACE A126**

Za več informacij obiščite: **www.jelovica-hise.si**

Prijava: **info.hise@jelovica.si**
04 2750 324

GORENJSKA

Dve uri do šole in še dve nazaj

Čprav je Kamnik del Gorenjske, so avtobusne povezave s Kranjem vse prej kot prijazne, kar še najbolj občutijo dijaki z obrobja občine, ki do kranjskih srednjih šol v eno smer za vožnjo z avtobusi porabijo tudi po dve uri časa dnevno.

9

EKONOMIJA

Stari Penzion Špik podrli, gradijo novega

Podjetje Dom Trade Žabnica na lokaciji nekdanjega Penziona Špik v Gozdu - Martuljku investira v gradnjo novega butičnega hotela. Zunanost stavbe bo podobna prejšnji. Investicija je vredna dobre tri milijone evrov.

12

KRONIKA

Policist zahteva nazaj svojo službo

Odpuščeni vodja kranjske policijske patrulje, ki je julija lani v službeno vozilo vzela mladoletno dekle in mu celo pustila voziti, v vozilu pa naj bi tudi popivali, skuša na sodišču doseči vrnitev v službo.

16

CG+

Rodbina Vurnik in Kranj

V Mestni knjižnici Kranj so pripravili razstavo Rodbina Vurnik in Kranj. Razstava predstavlja tri izjemne ustvarjalce rodbine Vurnik, ki so vsak v svojem času vtisnili močan pečat slovenskemu podobarstvu in arhitekturi.

22

VREME

Danes bo pretežno jasno in sveže. Jutri bo jasno s hladnim jutrom. V nedeljo popoldne se bo rahlo pooblačilo, spet bo topleje.

2/18 °C

jutri: jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

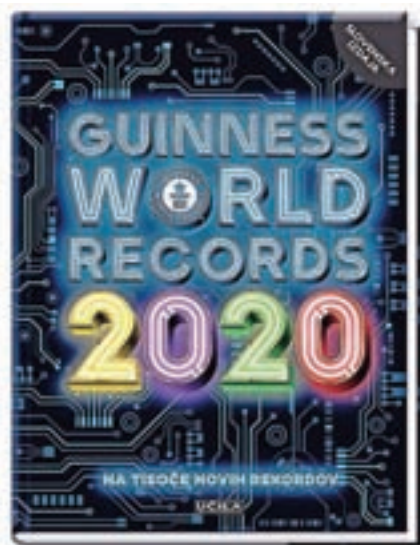
Maya Berović z gosti na Gospodarskem razstavišču

V Slovenijo v okviru turneje z naslovom Pravo vreme prihaja Maya Berović. Celovečerni spektakel s številnimi nastopajočimi se bo zgodil na Gospodarskem razstavišču v petek, 11. oktobra, ob 20. uri. Pred Mayinim nastopom vas bodo ogrevali: DJ Shone, DJ Joker, MC Leon, Corono & Rimski. Za vrhunec večera vas bo Maya razveselila s svojim dovršenim nastopom. Plesno-scenski spektakel, s katerim je Maya razprodala Areno Beograd, bo tokrat predstavila tudi slovenski publiki in z njim nedvomno zadovoljila tudi najbolj zahtevne obiskovalce. Bodite tudi vi del tega spektakla in se nam pridružite na najbolj nori zabavi te jeseni!

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kdaj in kje si lahko ogledate koncert Maye Berović? Odgovore pošljite do ponedeljka, 30. septembra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Guinnessova knjiga rekordov za leto 2020

Izšla je nova izdaja Guinnessova knjiga rekordov za leto 2020. V novo desetletje vstopa popolnoma prenovljena in posodobljena ter prinaša več tisoč novih rekordov. Knjiga je zvrhana čudovitih prizorov s celotnega sveta pa tudi ekskluzivnih fotografij, ki jih boste tu videli prvič. Predstavlja najnovejše dosežke v postavljanju rekor-

dov in zajema izjemno velik razpon tem od klasičnih, kot so neverjetne živali, osupljiva geografija in spektakularni športni dosežki, do najnovejših, kot so število pretočnih prenosov, viralni športi, roboti in umetna inteligenca. Guinnessova knjiga rekordov 2020 prinaša 23 slovenskih rekordov. Pet rekordov je predstavljenih povsem na novo, drugi so bili doseženi in objavljeni že v prejšnjih izdajah. Knjiga je tradicionalno najboljše praznično darilo za otroke ter odlična zabava, za odrasle pa vir preverjenih informacij.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili izvod knjige, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Koliko slovenskih rekordov prinaša Guinnessova knjiga rekordov za leto 2020? Odgovore pošljite do ponedeljka, 30. septembra, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Vez med državo in občinami

V Kranju so včeraj županom in drugim predstavnikom gorenjskih občin predstavili osnutek pokrajinske zakonodaje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Predlog nove pokrajinske zakonodaje, po kateri je v Sloveniji predvidenih enajst pokrajin, avtorji zdaj pojasnjujejo na regijskih predstavitvah. Gorenjska je bila včeraj v Kranju, udeležili pa so se župani in drugi predstavniki občin, ki jih zanima nova pokrajinska členitev in kakšno bo v njej mesto gorenjske pokrajine. Zdaj gorenjsko statistično regijo sestavlja 18 občin (povezane so v Svet gorenjske regije), z novim predlogom pa bi ji priključili tudi geografsko bližnje občine Kamnik, Komenda, Vodice, Mengeš, Domžale, Lukovica, Moravče in Medvode, poleg njih pa še Vrhnika, Logatec, Dobrovo - Polhov Gradec, Horjul, Log - Dragomer, Brezovico in Borovnico.

Organizatorji na posvetu niso želeli navzočnosti medijev, zato smo za mnenje o novi pokrajinski zakonodaji vprašali nekaj navzočih županov. Župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec razmišlja takole: »Gorenjska je relativno čista pokrajina, nekako nenaravna se mi zdi vključitev Vrhnike in Logateca vanjo. Sicer pa menim, da predlog ni končna rešitev, do nje bomo z razpravami prišli postopoma. V Mestni občini Kranj smo se denimo lotili skupne občinske uprave. Mesečno se redno srečujemo z župani sosednjih občin: Škofje Loke, Nakla, Preddvora, Jezerskega,

Z regijske predstavitve najnovejše pokrajinske zakonodaje v Kranju / Foto: Primož Pičulin

Šenčurja, Cerkelj, Medvod, združujemo nekatere naloge in bi to obliko lahko razumeli kot manjši zametek gorenjske regije. Sem pristaš ustanovitve pokrajin, seveda odvisno od tega, katere naloge se bodo prestavile z države na regijo. Zagotovili bi morali enakomeren razvoj regij. Gorenjska je najbolj razvita pokrajina v Sloveniji, še več pa bi lahko naredili tako v turizmu kot razvoju industrije, glede na to, da so v naši regiji tako železniško vozlišče, avtocestna povezava in letališče, povezave imamo z Italijo in Avstrijo.«

Leopold Pogačar, župan Občine Žirovnica, ocenjuje, da zdaj manjka neka vez med državo in lokalno skupnostjo. »Gorenjci moramo paziti na to, da bomo enakovredno teritorialno in območno zastopani. Naj se ne sliši bogokletno, ampak si ne predstavljam, da bi v

gorenjsko pokrajino sodila tudi Vrhnika in Logatec, prepričan pa sem, da bo še nekaj Save preteklo, preden bosta država in politika dosegli dogovor o velikosti in številu pokrajin,« meni Pogačar. Tudi župan Občine Bohinj Jože Sodja se pridružuje mnenju, da v Sloveniji potrebujemo raven, ki bo koordinirala interese lokalnih skupnosti in države, paziti pa je treba na enakomernost, da ne bi prihajalo do prevelikih razpotij. »Tudi sam menim, da do pokrajin še ne bo prišlo tako hitro, so pa potrebne, saj bi s tem nivojem povezali državo in občine,« dodaja Sodja. Da je znova oživela razprava o pokrajinah, pa kot pohvalno ocenjuje tržiški župan Borut Sajovic: »Pri razvoju občin se opaža, da smo preveč razdrobljeni, denimo na področju turističnega razvoja, urbanizma, tako da bi

potrebovali širši pogled. V Trziču kot obmejni občini se pri projektih pogosto znajdemo v podrejenem položaju, ker imamo na drugi strani kot sogovornike pokrajine. Z Gorenjsko kot enovito pokrajino bi bili lahko enakovrednejši sogovorniki Koroski, Furlaniji Julijski krajini in Istri, ki so večje po številu prebivalcev in tudi kadrovske močnejše.« Pokrajine naj bodo po njegovem mnenju dovolj velike, pri njihovem oblikovanju pa se ne bi smeli preveč uklanjati razdrobljenim lokalnim interesom. Vprašanje, ali bosta Vrhnika in Logatec v gorenjski pokrajini, se mu ne zdi bistveno, oblika pokrajin namreč ne bi smela jemati pozornosti vsebini. »Pomembno je, da je Ljubljana pokrajina zase, ostalo pa naj bo čim bolj enakomerno razdeljeno in treba se je ustaviti pri številki šest pokrajin.«

Vlada o zadolženosti občin

Občine so se zadolževale predvsem za investicije, predvidene v proračunih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Vlada se je na nedavni seji seznanila s poročilom o zadolževanju občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v letu 2018, ki ga pošilja v državni zbor. Skupna zadolženost se je v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 povečala za 11,3 milijona evrov in je konec leta 2018 znašala 852,9 milijona evrov oziroma 1,86 odstotka BDP. V strukturi skupne zadolžitve so 84 odstotkov predstavljali dolgovi občin in 16 odstotkov dolgovi pravnih oseb v občinah. Povprečni skupni dolg na prebivalca v letu 2018 je znašal 414 evrov. Lani je ministrstvo za finance občinam

izdalo sto eno soglasje k zadolžitvi. Skupni obseg novih zadolžitvev na podlagi izdanih soglasij je znašal 95,6 milijona evrov. Povprečna zadolženost v letu 2018 obravnavanih občin je bila 5,7 odstotka njihovih v predhodnem letu realiziranih prihodkov. Občine so se zadolževale predvsem za investicije, predvidene v občinskih proračunih za leto 2018, šest občin je upravljalo z dolgom občinskega proračuna. Lani se je pri državnem proračunu z odobritvijo gospodarskega ministrstva dodatno zadolžilo 131 občin v skupni višini 20,3 milijona evrov, in sicer 0,6 milijona evrov za upravljavce z dolgom občinskega

proračuna, 57 tisoč evrov za odplačilo letnih obveznosti obstoječih dolgov in 19,6 milijona evrov za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki so uvrščene v načrte razvojnih programov občinskih proračunov. Vlada ugotavlja, da obseg zadolženosti občin na globalni ravni ni skrb vzbujajoč. Občine (tudi) s pomočjo zadolževanja izvajajo investicije, ki pomenijo plačila izvajalcem, nova delovna mesta delavcem, izboljšano kakovost življenja občanom, gospodarsko aktivnost in s tem ustvarjajo BDP.

Zbirateljski kovanci v jubilejnem letu

Kranj – Prihodnje leto bomo zaznamovali trideseto obletnico plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Vlada je sprejela uredbo o zbirateljskih kovancih ob tem jubileju. Banka Slovenije je na natečaj za oblikovanje idejnih osnutkov priložnostnih kovancev prejela 18 idejnih osnutkov. Komisija za izdajo priložnostnih kovancev je vladi predlagala, da potrdi idejni osnutek avtorja Tevža Zrinskega. Uredba predvideva izdajo 500 zlatnikov z nominalno vrednostjo 100 evrov, tisoč srebrnikov z vrednostjo 30 evrov in 48.250 dvokovinskih kovancev z nominalno vrednostjo tri evre. Poleg kovancev ob jubileju plebiscita bodo prihodnje leto izšli tudi spominski kovanci ob 500. obletnici rojstva Adama Bohoriča.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme KRISTINA MIKELJ z Bohinjske Bele.

Uredba bo zavrla razvoj

V delovni skupini Vrtina Sorško polje nasprotujejo uvedbi vodovarstvenega območja za zajetje Sorško polje. Tu je preveč onesnaževalcev, zato bo zajetje nemogoče izkoriščati kot vir pitne vode, pravijo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Osnetek uredbe o vodovarstvenih območjih za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, ki so ga pripravili na ministrstvu za okolje in prostor (MOP), o njem pa je letos poleti tekla ponovna javna obravnava, je dvignil na noge kmete in ostale prebivalce Sorškega polja, ki so se organizirali v delovno skupino Vrtina Sorško polje. Kamen spotike je določitev širšega vodovarstvenega območja (VVO) za črpališče Sorško polje pri Godešiču, ki je med skupno 83 zajetji in vrtinami v sistemu javne oskrbe s pitno vodo na območjih obeh občin daleč največje. VVO Sorško polje namreč obsega območje kar osmih krajevnih skupnosti (Bitnje, Žabnica, Jošt, Stražišče, Orehek - Drulovka, Mavčiče, Sveti Duh in Trata) z okoli deset tisoč prebivalci, približno osemdeset odstotkov območja pa sega v Mestno občino Kranj. »Že to dejstvo kaže na zavajanje prebivalcev kranjskega dela Sorškega polja, ki na uredbo, uradno namenjeno občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, med javno obravnavo sploh niso bili pozorni,« opozarjajo v delovni skupini Vrtina Sorško polje, katere stališča so za Gorenjski glas predstavili njeni člani Pavel Drešar iz Mavčič, Robert Langerholc iz Bitenj in Marko Šink iz Žabnice. Pripombe, ki jih je delovna skupina podala v okviru javne obravnave, so podprli tudi predsedniki sedmih krajevnih skupnosti s predvidenega VVO Sorško polje, medtem ko naj bi v KS Trata podali svoje pripombe. Njihova prizadevanja pa, pravijo, podpira tudi Mestna občina Kranj oziroma njen župan Matjaž Rakovec.

Neprimeren čas za javno obravnavo

»S tem, da opozarjamo na posledice sprejetja uredbe, ne želimo nikomur kratiti pravice do pitne vode. Želimo si zgolj zagotoviti normalno življenje za vse prebivalce in izenačitev naših možnosti s tistimi, ki jih vodovarstveni režim ne obravnava,« v uvodu povedo naši sogovorniki. Delovna skupina ima sicer na osnetek uredbe in tudi samo vodeno postopka javne obravnave s strani MOP-a vrsto pripomb. Tako jih je zmotilo, ker je javna obravnava o tako pomembnem vprašanju

Zaradi vse večjih omejitev se lahko na Sorškem polju ustavi razvoj kmetijstva, čeprav je razglašeno za strateško pomembno območje za pridelavo hrane, opozarjajo v delovni skupini Vrtina Sorško polje. / Foto: Gorazd Kavčič

potekala v času poletnih dopustov (sprva od 21. junija do 15. julija, nato jo je ministrstvo podaljšalo do 30. avgusta). MOP je tako postopal, da se čim manj ljudi seznanijo z vsebino in resnostjo dokumenta v javni obravnavi, so prepričani v delovni skupini, kjer opozarjajo tudi na dejstvo, da na MOP-u v času javne obravnave niso našli prostega termina za sestanek z njenimi predstavniki. Ta je bil tako organiziran šele prejšnji teden, po poteku javne obravnave. Zato zdaj v delovni skupini zahtevajo, da se javna obravnava osnutka uredbe podaljša do 30. oktobra oziroma za toliko časa, da se sestanki in usklajevanja glede uredbe konstruktivno končajo.

Med glavnimi očitki delovne skupine je, da obstoječe zajetje Sorško polje predstavlja zgolj rezervni vir pitne vode, zato je določitev tako velikega vplivnega območja nesorazmeren ukrep, ki bo zelo otežil vsakdanje življenje in gospodarjenje na tem območju, kar tukajšnje prebivalce postavlja v nenakopni položaj. Zato predlagajo ukinitve VVO za črpališče Sorško polje, saj so prepričani, da ga je na tako vodnatem območju zlahka nadomestiti z novo vrtino na ustrežnejši lokaciji s precej manjšim vplivnim območjem.

Omejevanje razvoja kmetijstva

Tudi sicer je na območju s tako gosto poselitvijo, z razvitim kmetijstvom in močno industrijsko dejavnostjo, ki ga prečkajo pomembne prometne in transportne poti tako po železnici kot tudi

cesti in v letalskem prometu, nesmiselno iskati pitno vodo, menijo v delovni skupini Vrtina Sorško polje. Ne nazadnje v neposredni bližini obstoječega črpališča Sorško polje na robu najožjega vodovarstvenega območja z najstrožjim vodovarstvenim režimom celo leži industrijska cona Trata, poudarjajo. Kot opozarjajo, se lahko zaradi vse večjih obremenitev na tem območju ustavi razvoj kmetijstva, čeprav je vlada v preteklosti Sorško polje razglasila za strateško pomembno območje za pridelavo hrane. Poleg tega je na delu Sorškega polja že vzpostavljen strog varstveni režim zaradi varovanja kulturne dediščine in je že zdaj onemogočen normalni razvoj podeželja in kmetijstva. Tudi zato predlagajo, da naj obstoječe črpališče Sorško polje, ki po njihovih informacijah niti ne zagotavlja povsem neoporečne pitne vode, raje namenijo za namakanje.

V primeru uveljavitve uredbe pa bodo prebivalce Sorškega polja doletele tudi druge nesorazmerne omejitve, navajajo v delovni skupini. Tako naj bi uredba med drugim zaradi predpisanega načina gradnje, izbire materialov in pridobivanja mnenj agencije za okolje precej otežila in podražila gradnjo, kar bo negativno vplivalo tudi na vrednost nepremičnin. Za nameček naj bi uredba predvidela samo še enkratno širitev stavbnih zemljišč, nato pa tovrstnih širitev za namen gradnje ne bo več. Znižala se bo tudi konkurenčnost podjetnikov s tega območja in povečala birokracija, so prepričani v delovni skupini.

MOP: voda ustrezne kakovosti

Na MOP-u na vprašanje, ali bodo podaljšali javno obravnavo do konca oktobra, niso konkretno odgovorili. Navedli so le, da je bil osnetek uredbe o VVO v postopku seznanitve javnosti bistveno daljši čas, kot je to predpisano, in sicer lani od 24. julija do 4. novembra ter ponovno letos od 21. junija do 30. avgusta. Ob tem so pojasnili, da so osnetek uredbe pripravili na podlagi zakona o vodah, ki vladi nalaga, da zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali na njeno količino, in da določi vodovarstveno območje.

Na pripombe o velikosti VVO Sorško polje na ministrstvu odgovarjajo, da so bila za vsa zajetja iz uredbe na poenoten način izdelane strokovne podlage v skladu s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. »Meje vodovarstvenih območij, notranjih območij in območij zajetij izhajajo iz strokovnih meja, ki so določene na podlagi hidrogeoloških karakteristik vodonosnikov, iz katerih se zajema voda za oskrbo prebivalcev s pitno vodo,« so razložili. Zajetje Sorško polje je vodni vir za občino Škofja Loka z vso zgrajeno infrastrukturo, ki omogoča takojšen vklop in dovod pitne vode v sistem javne oskrbe s pitno vodo za prebivalce Škofje Loke, še pojasnjujejo. »Analize opravljenih mikrobioloških in fizikalno-kemijskih raziskav iz julija 2019, ki jih je izvedel Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, kažejo, da je pitna voda ustrezne kakovosti glede na Pravilnik o pitni vodi,« poudarjajo na MOP-u.

V delovni skupini Vrtina Sorško polje želijo zdaj s problematiko oziroma uredbo bolj seznaniti širšo javnost. »Poskušali se bomo sestati tudi z loškimi županom glede našega predloga o ukinitvi vrtine Sorško polje. Poleg tega bomo s kmetijskim ministrstvom pripravili pripombe, ki jih bo to zagovarjalo v medresorskem usklajevanju na vladi,« je napovedal Robert Langerholc, član delovne skupine, kjer v skrajnem primeru ne izključujejo niti možnosti državljanske nepokorščine.

k

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Prej bi dobila moža kot sopotnika

Čeprav v zadnjih letih največkrat dopustujem sama, sem se tokrat odločila, da bi pa morda novembra skušala za en teden počitnic »vse vključeno« dobiti sopotnika ali sopotnico. Vseeno je potovanje v dvoje cenejše.

Ker se mi ne ljubi leteti devet ur, sem se odločila za »skok« do Egipta. Cene tedenskih aranžmajev so v primerjavi z lanskim letom rahlo poskočile, in kot sem že omenila, bi mi zaradi deljenja stroškov prav prišla sostanovalka ali sostanovalec. Raje bi sicer odpotovala kakšen teden pred prvim novembrom, a so takrat v Sloveniji jesenske oziroma krompirjeve počitnice in so cene aranžmajev seveda temu primerno višje. Cena aranžmaja »vse vključeno« v povprečnem hotelu z letalsko vozovnico vred v Sharm El-Sheikhu ali Hurgadi, kamor Slovenci zadnje leto veliko hodimo in kjer je konec oktobra lepo vreme s prijetnimi temperaturami, pa tudi v morju se lahko kopate, je nekje med štiristo in šeststo evri na osebo na teden, a le čez sta v sobi dva. V primeru, da potujem sama, je cena takoj višja, tako da namesto o enem tednu začneš razmišljati o dveh, saj razlika v ceni v tem primeru ni tako občutna. Mogoče dvesto evrov ali celo manj. V času počitnic pa so cene lahko dvakrat, celo trikrat višje – odvisno tudi od hotela, čeprav

v Egiptu hotelskih zvezdic ne moreš primerjati z našimi; sta pa standard in obnašanje osebja precej odvisna seveda od lastnika hotela. Še vedno pa se najdejo ljudje, ki tik pred zdajci na spletnih portalih sprašujejo, kam bi lahko v času jesenskih počitnic ugodno potovali s štiričlansko družino; marsikdo je letošnje oktobrske počitnice rezerviral že maja, nekateri celo januarja. Ponudba in povpraševanje pač naredita svoje in čakanje na najugodnejšo ponudbo do zadnjega je postalo podobno igranju loterije.

Naj se vrnem na iskanje ... Torej, na enem od spletnih portalov, ki je namenjen iskanju popotnikov, sem oddala oglasa s ključnimi podatki: kam, kdaj, za koliko časa in koliko denarja. Rezultat: komentarjev dvesto, a med njimi nikogar, ki bi dejansko kam šel. Večina bi, a se zalomi pri usklajevanju želja. Eni bi šli najraje brezplačno, drugi sprašujejo, zakaj ne grem decembra, ženske se ne morejo odločiti med hoteli. Nekdo si je zaželel celo fotografije in kopalkah ... V zasebni sporočilni predal so se javljali samo moški, ki pa jih je bolj zanimalo moje zasebno življenje kot pa dopust. Na vprašanje, ali je resen kandidat za dopust, pa sem dobivala v odgovor besedo mogoče.

Povem vam, da bi prej našla potencialnega moža kot pa sopotnika.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Zlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Zlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sredo od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Jutri Dan medu v kulinariki

Lesce – V Čebelarstvu centru Gorenjske bodo v soboto organizirali prireditev Dan medu v kulinariki – Festival medu. Program se bo začel že ob 10. uri s predavanjem o medovitih rastlinah, ki so hrana za čebele in ljudi in ki sodijo v vsak vrt in vsako kuhinjo. Uro za tem bo Mateja Reš nanizala nekaj uporabnih nasvetov za pripravo medenih jedi. Opoldne bo na programu degustacija zelenjavne enolončnice z medom in »šmorna« z medenim prelivom, ob 15. uri pa delavnica priprave medenega menija z degustacijo. Pred čebelarstvom muzejem bo ves dan tržnica z bogato ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov ter dobrot z lokalnih kmetij, za otroke pripravljajo ustvarjalne delavnice in družabne igre, na voljo bodo medene pijače in degustacije različnih vrst medu, organizirali pa bodo tudi ogled čebelarstva centra. Letošnja novost bosta delavnica izdelovanja jesenskih šopkov z dr. Sabino Šegula ter ogled sveta čebel skozi virtualna očala.

Država še nima sredstev za gorenjsko bolnišnico

Ljubljana – Vlada je na nedavno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z realizacijo regionalne bolnišnice gorenjske regije pojasnila, da ministrstvo za zdravje v letošnjem proračunu nima na voljo sredstev za aktivnosti v zvezi s pripravo, načrtovanjem ali izvedbo gorenjske bolnišnice, prav tako za ta namen nima načrtovanih sredstev v naslednjem proračunskem obdobju 2020/21. Kot še dodajajo, gradnja nove bolnišnice predstavlja velik zalogaj tako z vidika načrtovanja, umestitve v prostor, zagotovitve potrebnih virov financiranja kot tudi izvedbe in organizacije. Pri gradnji je treba upoštevati še druge vidike, kot so potrebe prebivalcev za dostop do zdravstvenih storitev (s časovno in krajevno umestitvijo nove institucije), potrebe razvoja zdravstvene dejavnosti, ne nazadnje tudi finančni vidik takega predloga ...

Na podlagi 19. člena Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-1, Uradni list RS, št. 77/2017 in 33/2019) župan Občine Naklo s tem

JAVNIM NAZNANILOM

OBVEŠČA JAVNOST O JAVNI RAZGRNITVI IN JAVNI PREDSTAVITVI PREDLOGA MODELOV VREDNOTENJA

I.

Predlog modelov vrednotenja bo **javno razgrnjen od 1. oktobra 2019 do 30. oktobra 2019**, v času uradnih ur (od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in v sredo od 14. do 16. ure) v prostorih Občine Naklo, Stara cesta 61, 4202 Naklo (sejna soba, I. nadstropje) in na spletni strani Geodetske uprave Republike Slovenije <https://www.mvn.e-prostor.gov.si>.

II.

Geodetska uprava Republike Slovenije bo dne **17. oktobra 2019** od 10. do 13. ure v prostorih Mestne občine Kranj, dvorana 15, Slovenski trg 1, 4000 Kranj, izvedla **javno predstavitev** predloga modelov vrednotenja.

III.

V času javne razgrnitve ima javnost pravico podati pisne pripombe na predlog modelov vrednotenja. Pripombe se lahko podajo do vključno **15. novembra 2019**.

Pripombe, ki se nanašajo na zarise vrednostnih con in višine vrednostnih ravni, se na obrazcu JR.MV-1 pošljejo na naslov: Občine Naklo, Stara cesta 61, 4202 Naklo oz. na elektronski naslov glavna.pisarna@obcina-naklo.si. Pripombe na ostale elemente modelov vrednotenja se na obrazcu JR.MV-2 pošljejo na naslov: Geodetska uprava Republike Slovenije, Vrednotenje, Zemljemerska 12, 1000 Ljubljana oz. na elektronski naslov vrednotenje@gov.si. Oba obrazca bosta dostopna na spletni strani Geodetske uprave Republike Slovenije <https://www.mvn.e-prostor.gov.si> in v glavni pisarni Občine Naklo.

Občina Naklo bo proučila pripombe in predloge javnosti, do njih zavzela stališča in jih posredovala Geodetski upravi Republike Slovenije. Geodetska uprava Republike Slovenije bo pripombe, ki bodo utemeljene glede na merila za določanje modelov vrednotenja po Zakonu o množičnem vrednotenju nepremičnin, upoštevala pri pripravi končnega predloga modelov vrednotenja in Občini Naklo poslala stališča do prejetih pripomb. Občina Naklo bo o tem seznanila javnost na krajevno običajen način.

IV.

To javno naznanilo se objavi v Gorenjskem glasu in na spletni strani Občine Naklo <https://www.naklo.si>.

Številka: 422-0002/2019-2

Datum: 18. 9. 2019

Župan Občine Naklo
Ivan Meglič l.r.

Direktorji so vihteli čopiče

Več kot šestdeset zaposlenih iz treh jeseniških družb Skupine SIJ je v sredo sodelovalo v prostovoljski akciji Dan sodelovanja z lokalno skupnostjo. Med njimi so bili tudi direktorji vseh treh družb, ki so pomagali barvati avlo Osnovne šole Koroška Bela.

URŠA PETERNEL

Jesenice – »Mislim, da je eno najpomembnejših načel v življenju, da se trudiš za dobre sosedske odnose. Včasih je to težje, včasih lažje uresničiti. A v SIJ Acroni se trudimo biti dober sosed,« je dejal Branko Žerdoner, glavni direktor največje jeseniške družbe SIJ Acroni, v sredo na prostovoljski akciji Dan sodelovanja z lokalno skupnostjo. Direktorji vseh treh jeseniških železarskih družb – poleg Žerdonera tudi Andrej Pogačnik, direktor SIJ SUZ, in Giuseppe Lombardi, direktor SIJ Elektrode Jesenice – so pomagali barvati avlo Osnovne šole Koroška Bela. Poleg njih se je prostovoljske akcije udeležilo več kot šestdeset zaposlenih iz železarskih družb, predstavniki hokejskega kluba HDD SIJ Acroni ter zaposleni iz Osnovne šole Koroška Bela.

Ena od prostovoljk je bila tudi Jana Markež iz SIJ Acroni, ki je skupaj s še nekaterimi sodelavkami iz pisarn poprijela za čopič.

Čopiče so v Osnovni šoli Koroška Bela vihteli predsednik HDD SIJ Acroni Anže Pogačar, glavni direktor SIJ Acroni Branko Žerdoner, direktor SIJ SUZ Andrej Pogačnik, Giuseppe Lombardi, direktor SIJ Elektrode Jesenice, ravnatelj šole Rok Pekolj in jeseniški podžupan Miha Rezar.

»Nad akcijo sem navdušena, udeležila sem se je prvič in všeč mi je prav zato, ker sem na ta način dobila priložnost za prostovoljno delo,« je dejala.

Prostovoljska akcija pa ni potekala le v osnovni šoli, temveč so zaposleni

iz železarskih družb s stanovalci Doma dr. Franceta Bergelja Jesenice igrali družabne igre in pekli palačinke. Prostovoljnemu gasilskemu društvu Jesenice so pomagali urediti opremo in okolico gasilskega doma, v Društvu Žarek pa so z otroki

likovno ustvarjali za prodajno razstavo.

Skupina SIJ je sicer drugi Dan sodelovanja z lokalno skupnostjo s sloganom Jeklene vezi med nami pripravila tudi na Ravnah in v Ljubljani, skupaj pa je v njej sodelovalo kar 147 zaposlenih.

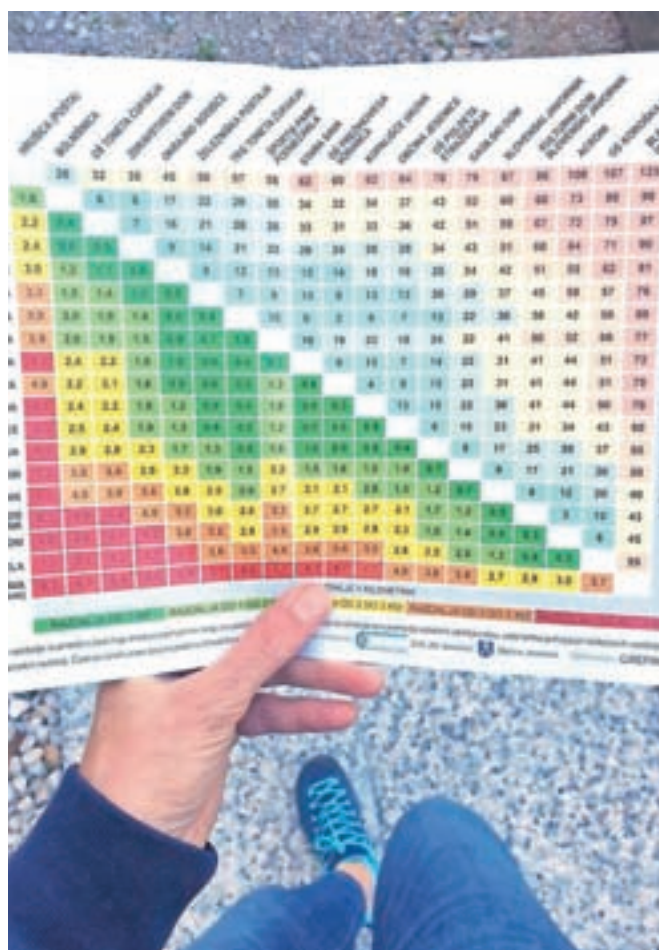
Peš skozi »dolgo vas«

Na Jesenicah so pripravili zgibanko, v kateri so prikazane razdalje in približni časi hoje med posameznimi kraji in ustanovami v občini.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Občina Jesenice je ob letošnjem Evropskem tednu mobilnosti pripravila zgibanko, s katero poskuša spodbuditi prebivalce Jesenic, da vsakodnevne poti bolj pogosto opravijo peš. Kot ob tem pravi pobudnik zgibanke Andraž Tolar z Občine Jesenice, so Jesenice »resda 'ena dolga vas', a vendarle lahko z enega konca do drugega pridemo v dobre pol ure ob zmernem tempu hoje«.

Osrednji del zgibanke je razpredelnica, v kateri so prikazane razdalje in približni časi hoje med posameznimi kraji in ustanovami v občini. Časi so izračunani za povprečno hitrost hoje štiri kilometre na uro. Najdaljša razdalja, od pošte na Hrušici do gasilskega doma na Blejski Dobravi, je 8,3 kilometra in naj bi jo prehodili v 125 minutah. S Hrušice do Čufarjevega trga je denimo 3,8 kilometra oziroma uro hoje, z Blejske Dobrave do

Približni časi hoje med posameznimi kraji in ustanovami v občini so izračunani za povprečno hitrost hoje štiri kilometre na uro.

občinske stavbe pa štiri kilometre oziroma prav tako okrog eno uro. Domačin ki denimo živi v stolpicah za gimnazijo, do zdravstvenega doma pride peš v dvajsetih minutah, do bolnišnice pa v pol ure.

Kot je dejal Andraž Tolar, hoja pozitivno vpliva na naše telo, hkrati pa lahko zmanjša potrebo po vožnji z avtomobilom. »Morda bo sledila ugotovitev, da je v katerem od gospodinjstev postal en avto odveč. Posledično se bo zmanjšal pritisk avtomobilov oziroma njihovih lastnikov na prostor, ki je v naši ozki dolini še kako dragocen. Namesto dodatnih površin za avtomobile bi lahko uredili prometne površine za pešce in kolesarje, uredili manjše trge za druženje starejših in igro otrok, uredili več zelenih površin, ki v mestu na naraven način uravnava klimo in pripomorejo k boljšemu počutju prebivalcev in lepši podobi mesta. En avto manj v gospodinjstvu bistveno razbremeni tudi proračun gospodinjstva,« je dodal.

Pri pripravi zgibanke je sodeloval tudi Zdravstveno vzgojni center Zdravstvenega doma Jesenice s poudarkom na pozitivnih učinkih hoje za zdravje in nasveti o pravilnem načinu hoje.

Nova avtobusna postaja

Ob Evropskem tednu mobilnosti so pri železniški postaji v Bohinjski Bistrici predali namenu novo avtobusno postajo s kolesarnico in informacijsko točko.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Avtobusna postaja, ki sta jo zasnovala arhitekta Janko Rožič in Janez Polda, ponuja vrsto inovativnih rešitev, med drugim dvonamensko klop, ki hkrati služi kot stojalo za kolesa, ter sodobno zasnovano informacijsko točko, ki usmerja pogled obiskovalcev in jim hkrati zgoščeno in preprosto podaja usmerjene informacije. Kot je poudaril župan Jože Sodja, se v Bohinj zelo trudijo za promocijo trajnostne mobilnosti, ta postaja pa je še en korak naprej. »Ta točka povezuje železnico, avtobus, kolesarstvo in pohodništvo. Postaja je preprosta, prosojna, odprta, kar je po mojem mnenju lepše od zaprtih, saj ne zapira pogledov, kar je bil tudi namen arhitektov.« Predsednica sveta KS Bohinjska Bistrica Doris Sodja se je zahvalila vsem za trud in pozvala vse

Na slovesnosti ob odprtju nove avtobusne postaje s kolesarnico in informacijsko točko

k spodbujanju hoje, kolesarjenja, trajnostne mobilnosti, saj bo tako življenje v Bohinju boljše za vse. Ozadje podobe postaje in informacijske točke oziroma informacijskega okna je razkril arhitekt Janko Rožič, ki je pojasnil, da materiali povezujejo bohinjsko železarsko preteklost in

bohinjski les. »Na obe strani se odpirajo lepi pogledi, zato smo poskusili postajo narediti kar najbolj prosojno. Na sodoben način smo poskušali vključiti bohinjsko tradicijo, zasnovali smo klop in stojalo za kolesa, ki smo jo poimenovali kar klop, ter informacijsko okno,

s katerim smo prvič ustvarili strukturo zavetja za ključne informacije, ki vključuje informacije o Bohinjski Bistrici, bohinjsko-tolminskih gorah, razgledih, bohinjski zgodovini železarstva in prometa od antične prometne povezave preko soriškega sedla.«

Žrtvovali so se za svobodo vseh nas

Pri spominskem obeležju ob nekdanjem Zormanovem mlinu na Visokem je potekala spominska slovesnost v počastitev nekdanjih sokrajanov, ki so pred 78 leti ustanovili Odbor Osvobodilne fronte za Visoko in Luže.

MAŠA LIKOSAR

Visoko – Valentin Kokalj, Miha Sekne, Ivan Rezman in Jakob Gašperlin so 16. septembra leta 1941 v Zormanovem mlinu na Visokem ustanovili odbor Osvobodilne fronte (OF), s čimer so zanetili upor in tako domači kraj postavili na zemljevid Slovenije in Evrope v osvobodilnem in antifašističnem boju. Poleg njih so v OF sodelovali še številni drugi in viri pravijo, da je od leta 1943 v partizane odšlo 43 borcev z Visokega, Luž in Milj. Med njimi jih je v štirih letih vojne kar 18 dalo življenje za svobodo. »Na Visokem smo vedno znali ceniti zgodovinsko vlogo tistih preprostih in svobodoljubnih ljudi, ki so se v najbolj usodnem času našega naroda odločili za upor in se žrtvovali za svobodo vseh nas,« je na slovesnosti dejal Rajko Bakovnik, predsednik Krajevne organizacije ZB za vrednote NOB Visoko in dodal: »To dokazuje tudi s krajevnim praznikom, ki ga že skoraj štirideset let praznujemo v spomin na 16. september 1941, in s

kulturno-umetniškimi društvi, ki že več kot šestdeset let nosi ime Valentin Kokalj. S tem izkazujemo svojo hvaležnost, moralni dolg in odgovornost do dediščine, ki so nam jo zapustili.« Bakovnik je še slikovito opisal tedanje dogajanje v Zormanovem mlinu in sosednji Ledrarjevi domačiji ter tragične usode osrednjih aktivistov OF in borcev narodnoosvobodilnega boja. Zbrane je nagovoril tudi predsednik Krajevne skupnosti Visoko Sašo Gašperlin, ki je dejal, da so omenjeni dogodki zagotovili, da smo Slovenci še danes na tem območju, še vedno lahko govorimo slovensko besedo in se svobodno družimo.

V znak spoštovanja so pri spominskem obeležju položili venec in se ob tem še spomnili letos preminulega predsednika visoke organizacije ZB za vrednote NOB Emila Leona Sekneta, ki je imel največ zaslug za postavitev obeležja. Slovesnost so s kulturnim programom obogatili pevski zbor KUD Triglav Duplje in recitatorke Ema in Manca Bašelj ter Tjaša Trdin.

V Cerkljah praznujejo

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Ob občinskem prazniku v Cerkljah v petek ob 19. uri pripravljajo osrednjo občinsko slovesnost v Kulturnem hramu Ignacija

Borštnika. Poleg kulturnega programa, ki ga bodo sooblikovali cerkljanski godbeniki, folklorniki in člani KUD Pod lipo Adergas ter Komornega moškega pevskega zbora Davorina Jenka, bodo podelili

tudi občinska priznanja letošnjim nagrajencem. Veliko plaketo bo prejel Primož Sirc za delo v KUD Pod lipo Adergas, malo plaketo Alojz Vidmar za delo v KMoPZ Davorina Jenka, nagrado občine pa bo prejel član društva likovnikov Avgust Starovašnik, ki je izdelal maketo Cerkelj. Poleg

plaket in nagrad pa bodo podelili tudi pet priznanj in sedem spominskih plaket.

Vse od začetka septembra pa v sklopu občinskega praznika po občini potekajo tudi številni drugi dogodki, ki jih organizirajo lokalna društva in se bodo nadaljevali še v oktobru.

Poslušajte brez omejitev, poslušajte pametno

S paketom in kreditom SMART BUSINESS podpiramo samostojne podjetnike in podjetja pri uresničevanju poslovnih načrtov

V Novi KBM smo za samostojne podjetnike in podjetja uvedli paket SMART BUSINESS, s katerim jim zagotavljamo najvišjo kakovost vsakdanjega poslovanja. Ker se bančne storitve vedno bolj selijo v digitalno okolje, temu sledijo tudi napredni podjetniki, ki želijo biti dobro obveščeni in vedno korak pred konkurenco.

Kaj obsega paket SMART BUSINESS?

Paket tako za že delujoča kot tudi za novoustanovljena podjetja zajema mesečno vodenje poslovnega računa, uporabo spletne banke, izdajo debetne kartice in varnostno SMS-obveščanje o transakcijah za izbrano debetno kartico. **Najpomembnejše bančne storitve so vam na voljo že za 8,99 evra na mesec.**

V pomoč pri izpolnjevanju tekočih finančnih obveznosti vam v sklopu paketa SMART BUSINESS ponujamo tudi **samodejno odobritev limita na poslovnem računu v višini od 500 do 1.000 evrov** brez dodatnih stroškov in dokumentacije. Tako bo na računu dovolj sredstev, tudi če se pojavijo nenačrtovani izredni izdatki.

Ko potrebujete nekoliko več

Imate potrebe po financiranju obratnih sredstev oziroma razmišljate o širitvi poslovanja? Da bodo vaši načrti tudi finančno uresničljivi, vam ponujamo **kredit SMART BUSINESS**. Namenjen je podjetnikom z letnim prihodkom do 0,5 mio evrov, **doba vračila pa znaša do 24 mesecev**. Odobrimo ga hitro in enostavno, brez odvečne dokumentacije in stroškov zavarovanja, v višini do 15% letnih prihodkov. Izplačamo ga na račun pri naši banki, in sicer kot klasični kredit z vračilom na mesečne obroke.

Paket in kredit lahko sklenete v katerikoli poslovalnici Nove KBM. Pred sklenitvijo pa se lahko ogledate tudi pri **skrbniku poslovnega računa**, ki je na voljo vsem imetnikom paketa SMART BUSINESS. Strankam pomaga iz široke palete bančnih produktov izbrati najprimernejše zanje, **svetuje pri finančnem načrtovanju** in pomaga pri reševanju morebitnih finančnih izzivov.

Stalna skrb za stranke v Novi KBM pomeni tudi prilagajanje produktov njihovim potrebam in željam. Zavedamo se namreč, da bomo le s kakovostnim poslovanjem dosegli cilj: postati najboljša banka leta 2020.

NOVOST
HITRO IZPLAČILO
V VIŠINI DO 15%
LETNIH
PRIHODKOV

POSLUJTE PAMETNO Z ENOSTAVNIM KREDITOM

KREDIT SMART BUSINESS

Za uspešno rast svojega posla izberite kredit SMART BUSINESS* z odplačilno dobo **do 24 mesecev**. Odobrimo ga hitro in enostavno - **brez odvečne dokumentacije in stroškov zavarovanja.**

*Kredit je namenjen podjetnikom z letnim prihodkom do 0,5 mio EUR.

nkbm.si/smartbusiness 080 17 70 info@nkbm.si

Nova KBM

Obrtniki naj ostanejo v Kranju

To je jasna želja kranjskih mestnih svetnikov, ki si skupaj z obrtniki želijo, da se čim prej začne gradnja ceste in potrebne infrastrukture do Obrtno-poslovne cone Hrastje.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Čeprav je bila točka o pobudi za izgradnjo ceste in infrastrukture do Obrtno poslovne cone Hrastje na dnevni red sredine seje kranjskega mestnega sveta uvrščena naknadno, je prav o tem potekala najdaljša razprava. Obravnavo problematike je predlagala samostojna svetnica Andreja Kert, pobudo pa je podprla večina svetnikov, ki so nato v razpravi večkrat poudarili, da je gospodarstvo, zlasti pa razvoj obrti, za občino še kako pomembno in da se gradnja primerne obrtne cone odlaga že preveč časa.

»Mnogi kranjski obrtniki odhajajo v druge občine in celo v tujino, saj v domači ne najdejo možnosti za svojo dejavnost,« je povedal predsednik Območja obrtno-podjetniške zbornice Kranj (OOZ Kranj) Ludvik Kavčič, zadrege obrtnikov pa je svetnikom pojasnila tudi direktorica OOZ Kranj Daniela Žagar in predstavila aktivnosti, ki jih želijo izvesti, da bi se načrtovana cona res začela čim prej graditi. Ob tem je

se tudi spraševali, zakaj se v pripravo odloka ni vključila Športna zveza Kranj, prav tako pa jih je zanimalo, zakaj je to v pristojnosti nove Komisije za napredek športa. Do sprejema odloka naj bi zato govorili tudi o vseh teh pomislekih.

Stanovanjski sklad

Precej manj polemik je bilo med svetniki ob sprejemu osnutka odloka o ustanovitvi proračunskega stanovanjskega sklada Mestne občine Kranj. Veljavni odlok je bil v letu 2002 sprejet na podlagi takrat veljavnega zakona o javnih financah. Sprejetje novega odloka je bilo potrebno zaradi uskladitve z veljavno zakonodajo.

Mestni svetniki so potrdili tudi dopolnitev načrta pridobivanja nepremičnega premoženja, na podlagi katerega bo mestna uprava lahko kupila hišo v mestnem jedru ob kanjonu Kokre za ureditev stanovanjske problematike ter zemljišče za ureditev sprehajalne poti ob kanjonu Kokre ter dopolnjen osnutek odloka o občinskem podrob-

Mestni svetniki so se strinjali, da bo nova ravnateljica Vzgojnega zavoda Kranj Nataša Durjava, ki se je prijavila kot edina kandidatka in izpolnjuje vse pogoje.

poudarila zlasti ureditev cestne povezave med vpadnico Kranj–Brnik in Obrtno-poslovno cono Hrastje ter tudi gradnjo ostale potrebne infrastrukture. Svetniki so se s predlogom, da se za ureditev ceste čim prej uredi potrebna dokumentacija in da se v proračunu za naslednje leto zagotovijo tudi potrebna sredstva za začetek investicije.

Sofinanciranje športa

Precej polemike je med svetniki, zlasti tistimi, ki delajo v športnih klubih in društvih, povzročil tudi osnutek odloka o izbiri in sofinanciranju letnega programa športa. Predlog z merili za rangiranje različnih športov je predstavil Marko Trebec iz Urada za družbene dejavnosti, svetniki pa so menili, da je takšen način določanja kriterijev marsikdaj nepošten do klubov, ki so uspešni. Kot je poudarila svetnica Nada Mihajlovič, bi morala biti najpomembnejši kriterij množičnost. Svetniki so

nem prostorskem načrtu za območje Labor ter odlok o podrobnem prostorskem načrtu za gradnjo osmih novih stanovanjskih hiš v naselju Na gozdni jasi v Sraokovljah.

Prenova zadružnega doma v Mavčičah

Potem ko je leta 2017 Mestna občina Kranj kupila Zadružni dom Mavčiče, so se svetniki strinjali, da se objekt prenove in da ima v njem prostore tudi krajevna skupnost, ki je svoje prostore pred desetimi leti odstoppila za potrebe vrtca. Nujna vzdrževalna dela naj bi stala blizu štirideset tisoč evrov.

Na kranjski občini si hkrati prizadevajo, da bi v čast pesniku Simonu Jenku ob 150. obletnici njegove smrti objekt celostno prenovili in preimenovali v Kulturni dom Simona Jenka. Priča-kujejo, da bo ministrstvo za kulturo objavilo razpis, na katerem bodo lahko kandidirali za sofinanciranje prenove.

Banka prodaja Hribarjevo vilo

Gorenjska banka prodaja Hribarjevo vilo v Cerkljah, za odkup pa je zainteresirana tudi Občina Cerklje.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Gorenjska banka se je nedavno odločila za prodajo Hribarjeve Vile na Trgu Davorina Jenka v Cerkljah. »Hribarjeva vila v Cerkljah je kulturno-zgodovinska znamenitost, ki ima status kulturnega spomenika državnega pomena. To je tudi eden od ključnih razlogov za odločitev Gorenjske banke za začetek prodajnega postopka, saj je uporaba zgradbe zaradi takšnega statusa zelo omejena,« so odločitev obrazložili v Gorenjski banki, kjer pa zagotavljajo, da bodo tudi v primeru, da

Hribarjeva vila v Cerkljah / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjska banka prodaja Hribarjevo vilo v Cerkljah. Za nakup kulturno-zgodovinske znamenitosti s statusom kulturnega spomenika državnega pomena se zanimajo tudi v Cerkljah.

bo do prodaje ene izmed najbolj znamenitih cerkljanskih hiš dejansko prišlo, v Cerkljah ohranili svojo poslovalnico, ki deluje ravno v Hribarjevi vili.

Kot kaže, obstaja možnost, da bi vilo odkupila kar Občina Cerklje. Za nakup

je namreč zainteresiran cerkljanski župan Franc Čebulj, ki je idejo na zadnji seji že predstavil svetnikom in hkrati poudaril, da bi tovrstna naložba s seboj prinesla tudi precej obveznosti. »Zelo sem naklonjen temu, da jo občina odkupi. Seveda pa je vanjo treba pripeljati določen program, da bo zaživel in živel. Glede na to, da lahko v Cerkljah pokažemo ogromno zanimivega iz kulturne dediščine, bi bil takšen objekt zagotovo dobrodošel. V povezavi z rojstno

hišo Ignacija Borštnika bi lahko imeli lep kulturni center v Cerkljah,« nam je povedal Čebulj.

Vilo, ki velja za eno najlepših stavb v Cerkljah, je leta 1886 kupil in preuredil v poletno bivališče Ivan Hribar, ki je deset let kasneje postal ljubljanski župan in je zaslužen za popotresno obnovo Ljubljane, poznan pa je tudi kot velik domoljub, ki je v času italijanske okupacije mesta med drugo svetovno vojno v znak protesta storil samomor. Prezidavo

Lukeževe hiše, kot se je pred prenovo imenovala vilo, je Hribar zaupal inženirju Janu Vladimirju Hraskyju, ki se je uveljavil z gradnjo ljubljanske opere. Vila pa še danes izstopa po svojem bogato okrašenem lesenem pročelju, ki kaže vpliv takrat modne secesije. Kot so zapisali na straneh cerkljanskega zavoda za turizem, je bila vilo prva, ki je imela v Cerkljah električno napeljavo. V vili, ki jo za zdaj še upravlja Gorenjska banka, je danes tudi Hribarjeva spominska soba.

Slovo od Dava Karničarja

◀ 1. stran

Pred dvema letoma se je po dolgih pripravah sklenil odpraviti na zahtevni osem-tisočak K2, od koder se je kot prvi človek na svetu prav tako želel spustiti na smučeh, vendar mu je načrte prekrizala poškodba hrbta.

Da se je vzponu in smučanju s K2 odpovedal, je letošnje poletje povedal v pogovoru za Gorenjski glas. »Načelno so osem-tisočaki za menoj. Raje bom osvajal druge, manj razvpite destinacije, saj je tudi namen hoje v hribe, da tam raziskuješ; na znanih destinacijah, ki jih želi doseči vse več ljudi in se ti vzponi vse bolj komercializirajo, pa tega ni več,« je takrat dejal Davo Karničar, ki se je ravno vrnil z Denalija v Severni Ameriki, 6190 metrov visokega vrha v pogorju Aljaske, ki ga je sicer osvojil in z njega smučal že pred poldrugim desetletjem. Tokrat vrha ni dosegel, s filmsko ekipo z režiserjem Miho Kačičem in

Davo v družbi sestre Irme in bratov Izidorja in Drejca / Foto: Tina Dokl

snemalcem Rožletom Bregarjem pa so posneli kopico kadrov za film, ki govori o Davu Karničarju, njegovem osvajanju gora in filozofiji, ki ga je pri tem vodila, sam pa je v njem videl priložnost prenašanja znanja o gorništvu na mlajše generacije. Filma, ki naj bi bil gotov do

prihodnjega leta, ko bo minilo dvajset let od Davovega smučanja s strehe sveta, žal ni dočakal.

Pred več kot dvema desetletjema je med vajo gorskih reševalcev pod Tursko goru tragično preminil Davov brat Luka. Ta teden pa je Jezerko znova zagrnila

žalost. Na žalni seji so se od pokojnega kolega poslovili člani jezerske lovske družine, včeraj pa so se ob zadnjem slovesu znamenitemu Jezerjanu poklonili tako domačini kot še številni drugi ljudje od vsepovsod, ki so cenili Dava Karničarja in njegove dosežke v gorništvu.

Izdelali unikatno polnilnico

V sklopu aktivnosti ob Evropskem tednu mobilnosti so v Šolskem centru (ŠC) Kranj predali v uporabo polnilno postajo za električna vozila, ki so jo njihovi dijaki in študenti izdelali v okviru projekta E-POL.

MATEJA RANT

Kranj – Polnilna postaja za električna vozila je v celoti izdelek dijakov in študentov ŠC Kranj, od načrtovanja do izvedbe. »Vključeni so bili dijaki vseh programov, od tehnikov do gradbenikov, pa tudi študenti višje strokovne šole,« je poudaril direktor Šolskega centra Kranj Jože Drenovec. Polnilnica v neposredni bližini glavnega vhoda v šolsko stavbo omogoča sočasno polnjenje dveh vozil, prirejena pa je tudi za

polnjenje električnih koles in skirojev ter celo drugih »pametnih« naprav, kot so telefoni ali tablični računalniki, je razložil Drenovec. Polnilnico bodo v prvi vrsti uporabljali dijaki in študenti ter zaposleni na Šolskem centru Kranj in sosednji fakulteti za organizacijske vede. »Seveda pa je namenjena tudi drugim uporabnikom, le dostop je nekoliko omejen zaradi zapornic,« je pojasnil Drenovec.

Projekt E-POL – Razvoj in izdelava pilotnih polnilnic

za polnjenje električnih vozil kot učnih pripomočkov za dijake tehničnih poklicnih šol je vodila organizacija Alpe Adria Green, pri njem pa so poleg ŠC Kranj sodelovali še inštitut Metron, ŠC Škofja Loka in Strokovni izobraževalni center Ljubljana (nekdanja Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad). Projekt je financiral Eko sklad RS. »Dijaki ŠC Kranj Martin Špendal, Sašo Dijak, Grega Egart, Miha Bešter in Matic Vrečko so se udeležili tridnevne izobraževalne

delavnice na inštitutu Metron, kjer so pod strokovnim mentorstvom Alana Kavčiča, študenta višje strokovne šole ŠC Kranj zasnovali, načrtovali in izdelali popolnoma unikatno polnilno postajo za električna vozila,« je razložil vodja projekta v ŠC Kranj Srečko Simović. Priključno razdelilno omarico so izdelali dijaki 3. Ee razreda srednje tehniške šole, ki so tudi položili in priključili napajalni kabel za polnilno postajo, betonski podstavek pa je delo dijakov gradbene usmeritve. Postaja ima po besedah Srečka Simovića dve polnilni enoti, 11- in 22-kilovatio, 22-kilovatio omogoča hitro polnjenje. Poleg tega ima še dve klasični vtičnici za električna kolesa in skiroje ter dva USB-priključka za polnjenje telefonov in tabličnih računalnikov. »Vgradili so še majhen fotovoltaični panel za polnjenje baterije, ki napaja del polnilne postaje,« je razložil Simović. Postavitev polnilnic načrtujejo še pred ŠC Škofja Loka in Strokovnim izobraževalnim centrom Ljubljana, oblikovali pa so tudi mobilno polnilno postajo, je še pojasnil Simović.

Pred stavbo Šolskega centra Kranj so odprli polnilno postajo za električna vozila.

Razstava in knjiga o izgnancih

V avli Mestne občine Kranj je kranjska krajevna organizacija Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 priredila razstavo Sledi vojne na poti miru 1941–1945.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Tudi na Gorenjskem v več lokalnih odborih deluje Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, eden od njih tudi v Kranju. Krajevna organizacija Kranj je v Avli Mestne občine Kranj z razstavo Sledi

vojne in miru 1941–1945 v sodelovanju s tržiškim muzejem postavila na ogled spomine iz nekdanjega koncentracijskega taborišča Ljubelj jug. Ob tej priložnosti so predstavili tudi knjigo Ivica Žnidaršič, predsednice Društva izgnancev Slovenije,

z naslovom Kako smo dosegli odškodnine za prisilno delo. Slavnostni govornik na ponedeljkovem dogodku je bil župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec, spregovorila sta predsednik kranjske organizacije izgnancev Iztok Škofic, sin matere

izgnanke, in poslanka državnega zbora Mateja Udovč. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Simona Jenka, Trio Planika in recitatorka Minka Markelj. Društvo še naprej ohranja zgodovinski spomin in pomaga pri reševanju izgnanske problematike. Ta konec tedna bo v Ljubljani potekala konferenca mednarodnega odbora izgnancev in beguncev, žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, na katero se v društvu intenzivno pripravljajo.

Koncert Prifarskih muzikantov v Naklem

Naklo – Agencija Media butik v sodelovanju z Občino Naklo v soboto, 21. septembra, ob 20. uri vabi na koncert Prifarskih muzikantov v dvorano Biotehniškega centra Naklo. Že v lanskem letu so Prifarski muzikanti tudi v Naklem praznovali tridesetletnico uspešnega glasbenega delovanja. V tem času so posneli 27 zgoščenk in prejeli številne nagrade na festivalih. Gostji bosta Nuška Drašček in Irena Vrčkovič.

Zmotila ga je županova plača

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta teden smo dobili pošto, v kateri naš bralec navaja, da ga je zmotil javno dostopen podatek na portalu Erar, da si je kranjski župan Matjaž Rakovec iz davkoplačevalskega denarja v začetku leta nakazoval plačo na svoj račun (s. p.). Gre za nekaj več kot sedem tisoč evrov.

Kot so pojasnili na kranjski občini Matjaž Rakovec od 20.

decembra 2018 dalje poklicno opravlja funkcijo župana, pri tem pa je obdržal tudi status samostojnega podjetnika. »Za poklicno opravljanje funkcije župana prejema plačo, ki se županu nakazuje na njegov TRR, ki je hkrati osebni in poslovni. Po veljavni zakonodaji ločen poslovni račun za opravljanje dejavnosti s. p. ni obvezen in je lahko isti kot osebni račun. Zato je njegova plača vidna v Erarju.

Župan Mestne občine Kranj je KPK prijavil omenjeni račun in pojasnil njegov namen,« pojasnjujejo na Mestni občini Kranj. Kot je razvidno na Portalu plač javnega sektorja, je kranjski župan za julij prejel bruto plačo 3.987 tisoč evrov. Višjo od njega je prejel direktor občinske uprave Mestne občine Kranj Bor Rozman, in sicer 4.164 evrov bruto.

Kako osvetljenost cestišča vpliva na voznike

Domžale – Občina Domžale je postala pilotna občina projekta Fakultete za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, ki bo septembra začela izvajati projekt, s katerim želijo ugotoviti, kako osvetljenost cestišča vpliva na hitrost udeležencev v prometu. Nekateri strokovnjaki trdijo, da zmanjšanje osvetljenosti in svetlost cestišča zmanjšuje tudi hitrost voznikov motornih vozil. Ker v svetu ni ustreznih študij, ki bi to potrjevale, so se odločili študijo izvesti pri nas. Meritve bodo izvajali v Domžalah, in sicer na Ljubljanski cesti (odsek med AS Domžale in Gasilskim domom Stob–Depala vas) ter na Savski cesti (odsek med Krakovsko in Stransko ulico) približno dva meseca. Na obeh odsekih bosta nameščena radarja, ki bosta merila hitrosti vozil. Radarja sta brez kamer in brez prikaza hitrosti, s čimer bodo raziskovalci zagotovili popolno anonimnost. Zmanjšanje osvetljenosti človeškemu očesu ne bo opazno.

Na avstrijskem Koroškem zaposlimo
STATIKA m/ž
(Statiker/in)

Delo obsega projekte visoke in industrijske gradnje. Od vas pričakujemo izobrazbo diplomiranega inženirja gradbene stroke (konstrukcijska smer). Zaželeno so tudi ustrezne delovne izkušnje, niso pa pogoj. Mesečna plača najmanj 2.300 EUR bruto, v primeru boljše kvalifikacije tudi več. Potrebno je znanje nemščine (najmanj stopnja C1).

Prosimo, javite se nam na:
PABINGER & PARTNER ZT-GmbH, A-9201 Krumpendorf
0043 4229 3771, office@pabinger.co.at
www.pabinger.co.at

Podjetje Fruhmann iz Vernberka / Wernberga (bližina Beljaka) zaposli
sodelavca za strežbo m/ž
(Speisenträger Service-Mitarbeiter)

Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača pribl. 1300 evrov neto. Delo za nedoločen čas. Delo za polni oz. polovični delovni čas. Delovne izkušnje niso potrebne. Po potrebi vam nudimo tudi možnost bivanja.

kuharja m/ž (Koch/Köchin)

Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača na osnovi 48-urnega delovnega tedna 1700 evrov neto. Delo za nedoločen čas. Po potrebi vam nudimo tudi možnost bivanja.

kuharja pripravnik m/ž (Jungkoch)

Začetek dela takoj. Mesečna plača na osnovi 45-urnega delovnega tedna 1500 evrov neto. Možno tudi delo za 4 dni na teden. Delo za nedoločen čas. Možnost bivanja.

Prosimo, javite se nam na:
Gasthaus & Landfleischerei Fruhmann
A-9241 Wernberg / Vernberk | Triester Strasse 1
+43 664 204 52 27 | office@fruhmann.at | www.fruhmann.at

V naši poslovni enoti v **Beljaku (Villach)** zaposlimo za vzdrževalna dela
električarja m/ž
oz. mehatronika m/ž
(Betriebselektriker/Mechatroniker)

Vaš profil:

- zaključena poklicna izobrazba kot električar, mehatronik itn.
- razumevanje načrtov delovanja strojev in električnih napeljav
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v industriji
- dobro znanje nemščine
- sposobnost delati v timu in lojalnost
- analitično razmišljanje v primeru tehničnih motenj
- natančnost in samostojnost
- pripravljenost delati nadure
- vozniško dovoljenje kategorije B

Vaše delovne naloge:

- zagon in vzdrževanje proizvodnih naprav
- skrb za produktivnost proizvodnih naprav
- sodelovanje pri projektih optimiranja proizvodnje

Nudimo vam:

- delo za nedoločen čas v sklopu vrhunškega družinskega podjetja
- po potrebi nadaljnje izobraževanje na področju elektrotehnike oz. avtomatizacijske tehnike
- sodelovanje z mladimi, dinamičnimi in angažiranimi sodelavci
- skupno usklajevanje delovnega urnika

Plača:
Po kolektivni pogodbi, na osnovi polnega delovnega časa najmanj 2.000 EUR bruto/mesec, v primeru ustreznih delovnih izkušenj in kvalifikacije tudi več.

Če ste pripravljeni prevzeti ta izziv, se veselimo vaše vloge z vsemi potrebnimi podatki, življenjepisom in kopijami spričeval po e-pošti na: **daniela.dorrek@marcher.at, ga. Daniela Dorrek.**

www.marcher.at

Na Bobovku lovijo ribe

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjska enota Zaveda Republike Slovenije za varstvo narave je v sodelovanju z lastniki zemljišč od danes do nedelje, 22. septembra, izjemoma dovolila ribolov ob glinokopnih jezercih na Krokodilnici in Ledvički na Bobovku pri Kranju. Jezerci sta del Naravnega rezervata glinokopnih bajerjev, kjer je ribolov sicer prepovedan z uredbo in odlokom, ki pa dopušča izjeme z namenom izboljšanja stanja biotske pestrosti.

»Menimo, da se bo z ribolovom in odstranitvijo večje količine rib iz jezerc izboljšalo stanje ekosistema, predvsem za kačje pastirje in druge vodne žuželke ter

dvoživke. Prav tako menimo, da se bo z zmanjšanjem populacije krapov izboljšala kakovost vode,« pojasnjujejo na kranjski enoti Zavoda RS za varstvo narave.

Na glinokopnih jezercih na Bobovku, Krokodilnici in Ledvički, bo se tako lahko lovi le skladno z zakonom o ribištvi in na določenih ribolovnih mestih, kar bodo po dogovoru spremljali nekateri člani Ribiške družine Kranj. Predhodno hranjenje ni dovoljeno. Ujete domorodne ribe je treba stehati in izpustiti v Čukovo jamo, tujerodne pa po tehtanju humano usmrtiti.

Najbolj učinkovite ribiče bo nagradila družina Zabret, ki upravlja ribnik Čukova jama.

Prva Cerkljanska 10ka

Cerklje – V soboto, 21. septembra, bodo v Cerkljah organizirali Dan športa in prvo Cerkljansko 10ko – tek v različnih starostnih kategorijah. Start in cilj bosta na križišču Ulice Franceta Barleta, Ulice Andreja Vavkna in Kurirske poti (pri avtobusni postaji). Tekmovalci pa se bodo nato podali po asfaltiranih in makadamskih ulicah. Tekači se bodo preizkusili v več starostnih kategorijah in na različnih razdaljah. Štartnine ni, prijave pa so možne na timing.si do srede. Zaradi tekmovanja bodo med 9. in 12. uro zaprte tudi nekatere ceste v občini. Na dogodku bodo domača športna društva predstavila svoje dejavnosti. Obiskovalci boste lahko dobili informacije o društvih ter kako in kje se lahko udeležite treningov.

Junaki Krvavca za defibrilator

Krvavec – Jutri se zaključuje letošnja rekreativna akcija Junaki Krvavca in se hkrati začne nova sezona 2019/2020. Junaki Krvavca bodo postali kolesarji, pohodniki ali smučarji, ki bodo v enem letu opravili vsaj 52 podvigov oz. vzponov do Brunarice Sonček, pri čemer mora aktivnost trajati vsaj eno uro. Akcija bo imela tudi dobrodelno noto. Z zbranimi donacijami in prostovoljnimi prispevki bodo namreč kupili in na brunarico namestili avtomatski defibrilator, ki bo dostopen 24 ur na dan. Na Krvavcu namreč trenutno ni nobenega defibrilatorja, najbližji pa je na Šenturški gori.

Poostren nadzor na ekoloških otokih

Kamnik – Inšpekcijska služba Občine Kamnik in podjetje Publikus, ki v občini Kamnik skrbi za odvoz in ravnanje z odpadki, bosta v naslednjih tednih poostri nadzor na ekoloških otokih po občini, saj so zaznali ponavljajoče nepravilno odlaganje in kopičenje različnih vrst odpadkov, ki ne sodijo v posode. Še posebej skrb vzbujajoče so zelo velike količine odpadne embalaže, ki so posledica opravljanja dejavnosti in ne izvirajo iz gospodinjstev. Kazen za nezakonito odlaganje odpadkov na ekoloških otokih znaša 100 evrov za fizične osebe in od 200 do 500 evrov za pravne osebe. Občane, ki bodo priče nezakonitemu odlaganju odpadkov na ekoloških otokih, pozivajo, da se obrnejo na pristojno občinsko inšpektorico (01/831 81 21, bogomira.skvarca@kamnik.si) ali operativni center družbe Publikus (01/723 82 42, oc.kamnik@publikus.si).

Razstava ob sedemdesetem jubileju

V Pavlinovi galeriji Kulturnega doma Janeza Filipiča v Naklem so odprli samostojno razstavo Francija Markovca, ki si jo bo moč ogledati še v soboto od 17. do 20. ure in v nedeljo od 10. do 12. ter od 15. do 19. ure.

MAŠA LIKOSAR

Naklo – Franci Markovec iz Žej, član Likovne sekcije pri Kulturnem društvu (KD) Dobrava Naklo, se je kot slikar predstavil na mnogih razstavah, za svoje delo je leta 2015 prejel tudi priznanje Zveze likovnih društev Slovenije. Željo po slikanju je začutil že v zgodnji mladosti, v osnovni šoli pa je njegov talent prepoznal učitelj likovnega pouka akademski slikar Vinko Tušek, ki ga je usmeril na pot slikarja. Na tej poti ga je spodbujal tudi učitelj iz srednje šole kranjski slikar Ivo Belec. Njegova zbirka slik, ki je intenzivneje nastajala zadnjih dvajset

let, obsega predvsem olja na platnu, v njej pa najdemo tudi akvarele in slike v tehniki tempere.

Tokrat je iz svojega obsežnega opusa slikarskih del za omenjeno razstavo izbral 31 najnovejših slik, ki so nastale v preteklih treh letih in obsegajo tako krajinske motive kot tudi figuraliko. »Slikam po spominu ali pa po fotografiji, ki jo naredim med opazovanjem narave,« je pojasnil Markovec. Raziskovanje krajine, ki združuje naravo v jesenskem in spomladanskem času ter arhitekturno umestitev, je avtor dopolnil s portreti, tihožitjem in živalskimi figurami, od konjev do ptice in srne. Prevladujejo intenzivne, žareče barve,

Izbrali naj planinsko koč

Obiskovalci gora so za naj visokogorsko planinsko koč okronali Zasavsko koč na Prehodavcih, za naj planinsko koč pa Dom na Kofcah, kjer bo skupno praznovanje v nedeljo, 22. septembra.

JASNA PALADIN

Kranj – V tradicionalnem poletnem izboru Planinske zveze Slovenije in medija Siol.net Naj planinska koč 2019 je letos sodelovalo 157 slovenskih koč, v finale pa se je uvrstila deseterica.

»Izbor za najbolj priljubljeno planinsko koč je druga plat izobraževanja in dodatna spodbuda za planinska društva in osebe v kočah k prizadevnemu in še bolj strokovnemu delu. Prvi del predstavlja vsakoletni seminar za oskrbnike in upravljavce planinskih koč v okviru Gospodarske komisije PZS, drugi del pa je praktični preizkus pridobljenih znanj, ki se odraža v ocenah obiskovalcev. Moramo pa se zavedati, da poslovno uspešnost, ki se meri v racionalnem delu in ustvarjenem dohodku, ocenjujejo upravni odbori oz. gospodarski odseki planinskih društev,« je poudaril podpredsednik Planinske zveze Slovenije Miro Eržen in dodal: »Upam, da smo v sklepnih fazah z ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo glede objave razpisa za ekološko in energetsko sanacijo planinskih koč, saj bi ta sredstva omogočila, da bi koč posodobili in osebju omogočili še bolj kakovostne pogoje dela.«

Naj visokogorska planinska koč letošnjega leta – Zasavska koč na Prehodavcih

Oskrbnika Jure Brečko in Tea Dernovšek (v sredini) ter Vesna Jug, gostoljubna ekipa Zasavskega doma na Prehodavcih / Foto: osebni arhiv

(PD Radeče) – stoji na višini 2071 metrov v osrčju Julijskih Alp in je ena najmanjših na območju Triglavskega pogorja. »Naziv naj planinske koč nas je zelo presenetil, niti približno ga nismo pričakovali, saj smo malo odmaknjeni in letos smo imeli večinoma tuje obiskovalce, slovenskih relativno malo. Res smo pozitivno presenečeni, da lahko majhna koč in majhno planinsko društvo s skromnostjo in domačnostjo postaneta tako znana in priljubljena med planinci,« je prve vtise strnil oskrbnik Jure Brečko, ki že petnajst

let diha z Zasavsko koč, zadnja štiri leta pa se mu pri tej vlogi pridružuje tudi Tea Dernovšek.

Naslov naj planinske koč 2019 si je prislužil Dom na Kofcah (PD Tržič), ki stoji 1488 metrov visoko pod Košuto, že dvaindvajseto leto pa mu daje pečat družina Vogeltnik. »Mislim, da so pretehtali kulinarika – najbolj markantni so s štruklji –, prijaznost osebja in hitra postrežba. Da smo postali naj planinska koč, nam je v veliko zadovoljstvo, kazalnik, da delamo dobro – je nagrada za nazaj in spodbuda za

naprej, da lahko še kaj izboljšamo. Vsa leta že vlagamo v koč, dobro sodelujemo s planinskim društvom, vsako leto nekaj obnovimo in tako naredimo veliko dobrega za obiskovalce. Najpomembnejši pa je kolektiv, da se dobro razumejo, so zadovoljni in dobro delajo,« je navdušen najemnik Peter Vogeltnik.

Skupno praznovanje izbora za naj planinsko koč 2019 s krajšim programom in predajo plaket obema zmagovalcema letošnje akcije bo v nedeljo, 22. septembra, ob 11. uri na Domu na Kofcah nad Tržičem.

Avtor razstave Franci Markovec in predsednica KD Dobrava Naklo Katja Bevk / Foto: Maša Likosar

ki v hitrih odsekih preidejo v zelenkaste tone. Kot je pojasnil Markovec, je razstava nastala ob njegovem letos

dopolnjenem sedemdesetem rojstnem dnevu. »Slikam za dušo in sprostitve. Obenem je treba izkoristiti

talent in ustvarili dediščino, ki bo ostala v spomin potomcem,« je povedal Markovec.

Na nedavnem odprtju razstave je Katja Bevk, predsednica KD Dobrava Naklo, dejala, da je Franci Markovec eden izmed bolj aktivnih članov njihove likovne sekcije, njegova dela, ki so občudovanja vredna, pa izstopajo po izraziti sporočilnosti in pripovednem elementu. Slikarka in profesorica likovne umetnosti Slađana Mitrović pa je za Markovčev slikarski opus zapisala, da gre za nedvomno impresiven, po številnih motivih in uporabi barvne lestvice izstopajoč opus, ki tudi v prihodnje napoveduje intenzivno realizacijo.

Dve uri do šole in še dve nazaj

Čeprav je Kamnik del Gorenjske, so avtobusne povezave s Kranjem vse prej kot prijazne, kar še najbolj občutijo dijaki z obrobja občine, ki do kranjskih srednjih šol v eno smer za vožnjo z avtobusi porabijo tudi po dve uri časa dnevno.

JASNA PALADIN

Kamnik – Resda je Kamnik zaradi bližine prestolnice in statistike, ki občino uvršča v osrednjeslovensko regijo, veliko bolj kot s Kranjem (čeprav je razdalja do središča Gorenjske prav takšna kot do Ljubljane) povezan z našim glavnim mestom, a zgodovinsko in geografsko je občina del Gorenjske, kar pa se v prometnih povezavah ne pozna. Številni se v službo in v šolo v Ljubljano lahko vozijo z avtobusom, ki ima tudi nekaj hitrih linij dnevno, ali z vlakom, medtem ko v Kranj iz Kamnika vozi dnevno le pet avtobusov – ti z glavne avtobusne postaje odpeljejo ob 5.55, 6.10, 9.20, 13.00 in 14.30, iz Kranja v Kamnik pa ob 8.25, 12.10, 13.30, 14.30 in 15.25.

Še posebej so od javnega prevoza odvisni dijaki in iz kamniške občine se jih v

Z glavne avtobusne postaje v Kamniku do Kranja dnevno vozi le pet avtobusov, kar največ preglavic povzroča tam šolajočim se dijakom.

kranjskih šolah izobražuje kar precej, še posebej v Biotehniškem centru Naklo v Strahinju, ki ima programe, ki zanimajo predvsem

mlade s podeželja. Pred dnevi nas je tako poklical eden od staršev dijaka (ime hranimo v uredništvu), ki obiskuje omenjeni center, in

nas opozoril na težavo, s katero se vsakodnevno soočajo dijaki iz Tuhinjske doline, doline Črne in drugih krajev severnega dela občine

Kamnik. »Naši otroci morajo z avtobusom najprej priti do Kamnika, nato do Kranja in od tu še do Strahinja, nato pa še celo pot nazaj in včasih zaradi preseganja in neuskladenih urnikov, zaradi katerih naslednji avtobus kdaj zamudijo za nekaj minut in morajo nato čakati na naslednjega, za pot v eno smer porabijo uro in pol ali celo dve. Moj sin je bil pred dnevi zaradi šole od doma odsoten kar dvanajst ur in to se mi res ne zdi v redu. Starši jih včasih lahko kam peljemo, a vedno ne gre, in zdi se mi prav, da bi se avtobusne linije prilagodile potrebam uporabnikov, v tem primeru tudi v dogovoru s šolo. Avtobus, na katerega morajo presteči, bi jih preprosto lahko počakal ali pa bi v dogovoru s šolo in glede na urnike lahko uvedli kakšne manjše avtobuse, zgolj za potrebe dijakov,« se nam je potožil občan z obrobja kamniške občine, prepričan, da se javni prevoz v tem delu Slovenije ni spremenil že zadnjih dvajset let.

Skozi Tuhinjsko dolino do Kamnika avtobus pelje trinajstkrat dnevno, še manjkrat pa skozi Stahovico in Stranje ali skozi dolino Črne. Nekdaj je po občini Kamnik

vozil Kam-Bus, naprej do Kranja pa Alpetour. Obe omenjeni družbi sta zdaj združeni pod okriljem skupine Arriva Slovenija, kar pa sprememb pri vožnjah ni prineslo. Kot so nam pojasnili, se število voženj na relaciji Kamnik–Kranj zadnja leta ni spreminjalo, so pa prihode in odhode avtobusov iz severnega dela občine Kamnik v preteklosti že prilagajali potrebam dijakov, ki se vozijo na šolanje v Kranj, in sicer na podlagi pobud, ki so jih prejeli in v skladu z možnostmi. »Prevoze izvajamo v skladu z načelom dobrega gospodarja. Dodatne odhode na linijah uvajamo v primerih, ko ocenjujemo, da jih bodo potniki uporabljali v dovolj velikem obsegu,« so nam še odgovorili.

Prav tako možnost rešitve vidijo v Biotehniškem centru Naklo, kjer pa s težavo do našega povpraševanja še niso bili seznanjeni. »Če bo prišla kakšna pobuda s strani staršev, dijakov ali študentov, jo bomo obravnavali in iskali rešitev s prevoznikom. Lahko poudarimo, da se je prevoznik v preteklosti odzival na naše pobude,« nam je povedal direktor Biotehniškega centra Naklo Marijan Pogačnik.

Zdaj še uradno odkritje Kipa svobode

JASNA PALADIN

Sela pri Kamniku – Člani Športnega in kulturnega društva Sela so konec avgusta sredi vasi nasproti galskega doma po idejni zasnovi domačina arhitekta Tomaža Schlegla postavili Kip svobode, ki sicer močno

spominja na podobo ameriškega predsednika, in z njim na mah poželi veliko pozornosti. Celo toliko, da so morali prvotno načrtovano odkritje kipa zaradi prevelikega zanimanja odpovedati. Novo slovesno odkritje je zdaj napovedano za jutri, 21. septembra, ob 17. uri

s čimer bodo obeležili tudi svetovni dan miru. Dogodek bodo pospremili z bogatim kulturnim programom in številnimi govorniki, vrhunec prireditve pa bo lansiranje projekta na Kickstartertju, s katerim nameravamo zbrati sredstva za rešitev slovenskega Kipa svobode.

Prvi del nevarnega odseka ceste saniran

ALEŠ SENOŽETNIK

Dobeno – V Mengšu so zaključili sanacijo tehnično zahtevnega in nevarnega odseka Dobeno–Studenc na Spodnjem Dobenu, ki je bil še dodatno uničen po katastrofalnem žledu. Gre za 190 metrov dolg odsek ceste,

ob kateri je strma skalnata brežina, ki jo je bilo treba zavarovati z mrežami, sidranimi v skalo. Hkrati so zamenjali tudi odbojne ograje. Na novo so uredili tudi izogibališče v primeru srečanja nasproti vozečih vozil in postavili javno razsvetljava s tremi dodatnimi svetilkami.

Hkrati so obnovili tudi vodno korito, ki je sedaj umeščeno tako, da pohodnikom in kolesarjem omogoča varen postanek. Gre za prvo fazo sanacije. V drugi bodo asfaltirali še dva makadamska odseka, na območju gradnje pa bodo obnovili tudi vodovod s hišnimi priključki.

Nagrada za turistični film o občini Domžale

Domžale – Turistično-predstavitveni film občine Domžale je na enajstem mednarodnem turističnem festivalu Silafest v Srbiji prejel nagrado za najboljši kulturno-turistični film. Po besedah Mire Bečan, vodje Službe za turizem na Občini Domžale, ki se je v imenu Občine Domžale udeležila festivala, je bilo na sam festival prijavljenih sto osemdeset filmov, od tega jih je bilo 57 izbranih v finalni izbor. »Osvojene nagrade sem bila izredno vesela. Sama nagrada je priznanje, da smo naredili res dober predstavitveni film, ki po mnenju žirije vsebuje celovit preplet turizma, kulture in športa v domžalski občini,« je po prihodu iz Srbije povedala Mira Bečan in dodala, da je bil obisk festivala tudi odlična priložnost za navezovanje stikov s srbskimi ter tudi drugimi predstavniki turističnih organizacij, ki so pokazali kar nekaj zanimanja za domžalsko občino in njene turistične znamenitosti.

Rekorden vpis v vrtcih

Tržič – V tržiških vrtcih so v začetku šolskega leta sprejeli vse otroke. »Vesel sem, da demografija v Tržiču počasi raste, kar nam po drugi strani kot občini predstavlja ne težavo, ampak izziv,« je povedal župan Borut Sajovic. Ta trenutek je v vrtcih v tridesetih oddelkih 550 otrok, kar je rekord v zgodovini občine. «Do začetka naslednjega leta bomo obstoječe stanje nadgradili še z dvema oddelkoma,« je še dejal župan.

658. st. Veiter Wiesnmarkt

OD 28. 09. DO 07. 10. 2019

658. SEJEM NA TRAVNIKU
V ŠENTVIDU OB GLINI/ST. VEIT
NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM
NAJBOLJ PRILJUBLJENA DRUŽABNA
PRIREDITEV NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM
WWW.WIESENMARKT.AT

Balade in glasba srednjega veka

V kapeli Loškega gradu je potekal literarno-glasbeni večer, preplet baladnih recitalov Andreja Ranta ter srednjeveških skladb Janeza Jocifa.

SAMO LESJAK

Škofja Loka – Andrej Rant, sicer priznani zobozdravnik v pokoju, piše poezijo že več kot petdeset let. Izdal je pet pesniških zbirk: Telohi (Trubarjev antikvariat, 1984), Zornice (Mohorjeva družba v Celovcu, 1998), Izpovedi (samozaložba, 2006), Zlati klas (samozaložba s pomočjo Zdravniške zbornice Slovenije, 2012) in Utrinki duše (samozaložba, 2014). Številne pesmi je objavljali tudi v zdravniški reviji Isis. Pred tremi leti je prejel plaketo mesta Ljubljana.

Mojstrske balade in glasba: Janez Jocif in Andrej Rant v kapeli Loškega gradu

Vsebinsko so pesmi različnih vsebin, vse od ljubezenskih do domoljubnih, etnoloških in osebnih izpovedi.

Na tokratnem literarno-glasbenem dogodku se je osredotočil na balade, lirsko-epske pesnitve, katere mojstrstvo avtor dokazuje tako z natančno uporabo simetrične zgradbe dramskega trikotnika, kot tudi z za balado značilno, v tem primeru nadvse smiselno uporabo dvogovora, ki dodatno stopnjuje dramatično

napetost. Vsebinsko so balade izpod peresa Andreja Ranta dotikajo slovenskih narodnih zgodovinskih mejnikov različnih časovnih obdobij, ki so pustili globok pečat na osebno intimni ravni, ki pa jo avtor zmore razširiti in ji dati univerzalno estetsko-etično vrednost.

Recital balad je glasbeno obogatil Janez Jocif, ki je sicer kot zborovodja sodeloval s številnimi vokalnimi zasedbami (Komorni zbor Loka, MePZ Glasbena matica Ljubljana, Slovenski kantorji), v zadnjem času pa se posveča preučevanju izva-

jalske prakse glasbe zgodnjega srednjega veka, posebej v povezavi z upodobitvami glasbenih instrumentov na slovenskih gotških freskah. Kot svetovalec za historično glasbo in ples pri Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti se je Janez Jocif tudi tokrat izkazal kot izvrsten poznavalec in izvajalec tovrstnih skladb, ki jih odigra na unikatnih instrumentih takratnega časa, kot so fujara, portotiv, dude in strunska lajna.

Z nami praznujejo

Škofja Loka – V sredo, 25. septembra, bo ob 19. uri v Galeriji Ivana Groharja odprta razstava Z nami praznujejo, na kateri predstavljajo društva, šole in klube, ki letos praznujejo okroglo obletnico delovanja. Šolski center Škofja Loka praznuje 130-letnico poklicnega šolanja, v Škofji Loki že devdeset let smučajo in igrajo nogomet, pred sedemdesetimi leti pa so bili ustanovljeni Glasbena šola Škofja Loka, Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka in Društvo upokojencev Škofja Loka. Kustosinja razstave je Biljana Ristić.

Predstavitve knjige O Bitnjah, vaseh na zahodnem robu Sorškega polja

Bitnje – V petek, 20. septembra, bo ob 18. uri v razstavnem paviljonu Rogovic predstavitev knjige O Bitnjah, vaseh na zahodnem robu Sorškega polja avtorice Brede Konjar ter odprtje razstave likovnih del akademskega slikarja Zmaga Puharja. Dogodek bo povezovala Darja Eterovič, z glasbo pa ga bosta pospremila pevka Nadja Arhar in kitarist Rok Šenk.

Slikarskih deset let

Kulturno društvo (KD) tržiških likovnikov letos praznuje desetletnico, za uspešno delovanje in promocijo tržiških lepote v svojih izvrstnih izdelkih so prejeli županovo priznanje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Zadnjo razstavo v čast jubileju so člani KD tržiških likovnikov odprli pred nedavnim v Domu Petra Uzarja, predstavljajo se z deli s pregledne likovne razstave Tihožitja in z deli z letošnjega ekstempora v Bistrici. Delovanje društva, ki ga devet let prizadevno vodi Francka Globočnik in ima 25 članov, je bogato od ustanovitve dalje. Sami in v sodelovanju z nekaterimi lokalnimi organizacijami, društvi, so imeli veliko samostojnih razstav, likovnih delavnic (tudi skupaj z otroki), likovnih kolonij, gostovanj tudi v zamjestvu ..., kajti že predsednica Globočnikova se je zavedala tega, da morajo člani nabrati čim več ustvarjalnih izkušenj. Med drugim so maja 2012 v Galeriji NOB na ogled postavili prvo območno pregledno razstavo tržiških likovnikov. Še istega leta so imeli razstavo del iz prvega ekstempora, tudi prvo mednarodno likovno razstavo Tržič 2012, postali so člani Zveze likovnih društev Slovenije. Z likovnimi deli so se vključevali v dogodke, kot so Mednarodni dnevi mineralov, fosilov in okolja v Tržiču, na svoj ustvarjalni način ostali zvesti dediščini

Nekaj članic in članov KD tržiških likovnikov s predsednico Francko Globočnik (stoji v sredini) na nedavnem odprtju razstave v Domu Petra Uzarja Tržič / Foto: Primož Pičulin

in v upodobitvah počastili tudi znamenite Tržičane, kot sta bila Vojteh Kurnik in dr. Tone Pretnar. Dobrodelnost je še ena rdeča nit, s katero so še največkrat, z izkupičkom od prodanih slik, pomagali tržiškimi otrokom, nazadnje na letošnji dobrodelni prireditvi Rotary kluba Tržič-Naklo. Na podlagi razstav je nastalo tudi nekaj publikacij, kot so Tržiški velikani, Alpsko cvetje v očeh slikarja in pesnika ter Tržiške pravljice in pripovedi in izdaja knjižice z besedili

v tržiškem govoru. Nekaj članov (Francka Globočnik, Zdravko Purgar, Marjan Burja in Branko Škofic) se je polotilo slik velikega formata na betonskih ploščah za pročelje KS Bistrica in Župnije Marije Goretti (zgodbo o Mariji Goretti). Za darila Občine Tržič so slikarji prispevali tudi več slik kot darilo tržiške občine pobratenemu Ludbregu.

Ob jubileju je društvo prejelo županovo priznanje, že lani je predsednica Francka Globočnik prejela bronasto

Kurnikovo plaketo, decembra 2018 pa tudi diplomo Občine Tržič za uspešno vodenje društva. Med prihajajočimi bližnjimi dogodki omenimo otroški ekstempore, ki ga društvo v okolici Tržiča pripravlja za 28. september, 10. oktobra pa bodo odprli samostojno razstavo članice Slavice Štirn v Domu Petra Uzarja, kate-rega stene že sicer krasi kar nekaj podarjenih del KD tržiških likovnikov, tudi čudovite sončnice Francke Globočnik.

Potovanje na konec noči

Glasbeno-gledališka predstava Ex/Odus radosti je v nedeljo navdušila občinstvo v radovljiški Linhartovi dvorani, dan kasneje pa tudi v kranjskem Stolpu Škrlovec.

SAMO LESJAK

Kranj, Radovljica - Ex/Odus radosti ali Apolitični koncert za talent, vizo in neskončen aplavz je, kot pravi režiserka, Radovljčanka Eva Hribernik, dinamična glasbeno-gledališka freska, ki je nastala po dnevniškem zapisu Dnevnik neke migrantke glasbenice Jele-ne Susnick.

Gre za odrsko postavitev aktivne ustvarjalne ekipe Slovenskega komornega glasbenega gledališča v koprodukciji z radovljiškim društvom KUD Theatrum Mundi – poskus dialoga med orkestrom in igralko. V prepletu glasbe Natashe Bogojevič in igralsko interpretiranih dnevniških monologov igralko Maje Gal Štormar ter birokratskega kontrapunkta pevke Katje Konvalinka si skupina ustvarjalcev

na edinstven način zastavlja vprašanja migracije in svobode, umetnikove poti ter pozicije ženske v sodobni družbi.

Predstava je bila sicer premierno uprizorjena v začetku letošnjega poletja v Stari mestni elektrarni v Ljubljani, ponovitvi pa sta upravičeno pritegnili tudi mnoge ljubitelje kulture v Radovljici in Kranju. Kot je strnila Maja Gal Štormar, gre za družbenokritičen projekt, ki poleg problematike migrantstva odpira globlja vprašanja človeka in njegove svobode, možnosti ustvarjanja, bivanja in vsega presežnega ne glede na spol, barvo kože, nacionalno pripadnost in provenienco posameznika. Razpira širša, univerzalna vprašanja, ki si jih lahko postavljamo tudi vsi tisti, ki na pot drugam nismo nikoli odšli,

Migrantski valček: dialog med orkestrom in igralko kritično preizprašuje bistvene sistemske kategorije naše družbene realnosti. / Foto: arhiv predstave (Maša Pirc)

a v notranjem, psihološkem smislu kljub temu ostajamo migranti na lastni zemlji, migranti lastnih teles, ukleščeni begunci v razraščajoči se nestrpnosti do vseh oblik drugačnosti, cinizmu

in narcisistični samozagledanosti znotraj samooklicane cone udobja evropskega plemena. Ko besed ni več, ostane le še glasba, migrantski valček, morda celo tišina ...

Po Vuelti v Yorkshire

Pred cestnimi kolesarji je nov vrhunec: svetovno prvenstvo v Veliki Britaniji. Predstavile so se slovenske reprezentance in v članski izbrani vrsti sta tudi junaka z Vuelte Primož Roglič in Tadej Pogačar. Oba bosta na startu že v nedeljo kot člana močne slovenske mešane štafete, discipline, ki je novost.

MAJA BERTONCELJ

Zgornji Brnik – V torek je bila v prostorih Dvora Jezeršek na Brniku predstavitev slovenskih reprezentanc v cestnem kolesarstvu za svetovno prvenstvo, ki bo od 22. do 29. septembra v Yorkshiru v Veliki Britaniji.

Slovenija s 23 kolesarji

Osmerico fantov močne članske reprezentance je razkril selektor Andrej Hauptman. V njej bosta tudi junaka Dirke po Španiji Primož Roglič in Tadej Pogačar, poleg njiju pa še Grega Bole, Matej Mohorič, David Per, Luka Pibernik, Jan Polanc in Jan Tratnik. »Po enem mesecu je bilo lepo znova spat v domači postelji. Vuelta je za nami in že gledamo naprej. Na svetovnem prvenstvu bom dal vse od sebe. Sedaj, ko sem odpejkal svojo prvo tritedensko dirko, lahko rečem, da mi je lažja kot enodnevne. A če bo dober dan, smo lahko tudi na enodnevni dirki visoko. Bomo videli, kakšen dan bo. Na hitro sem pogledal profil proge. Mislim, da bo vse skupaj kar zahtevno,« je Tadej Pogačar, ki bo jutri dopolnil še 21 let, v torek še utrujeni pogled usmeril proti Veliki Britaniji. Kolesarja s Klanca pri Komendi prva preizkušnja čaka že to nedeljo. Prvenstvo se bo začelo z novostjo, mešano štafeto v vožnji na čas. Poleg Pogačarja bodo v njej še Primož

Tadej Pogačar (v rumeni majici) je bil deležen številnih čestitk za izjemne nastope na Dirki po Španiji, tudi od sovrstnika Jake Primožiča. / Foto: Gorazd Kavčič

Roglič, Jan Tratnik (slednja bosta v sredo nastopila tudi v posamični vožnji na čas) ter vse tri članice Urška Bravec, Eugenia Bujak in Urša Pintar. Pričakovanja so visoka. »Naša reprezentanca, naši kolesarji so lahko ponos in sad dela celotnega slovenskega kolesarstva. Skozi leta se dela vrhunsko že v mlajših kategorijah. Na uspehe smo vsi zelo ponosni in verjamem, da bomo dober rezultat naredili tudi na svetovnem prvenstvu. Se je pa treba zavedati, da bo odločilen en dan, da medalje dobijo le trije. Popravnega izpita ni. Z ekipo, kot jo imamo, verjamem, da bomo konkurenčni in da rezultat ne bo izostal. Biti moramo pripravljeni na

vse in priti s čim več kolesarji v zaključek,« je pojasnil Andrej Hauptman in se spomnil tudi na Luko Mezgeca, ki bo zaradi poškodbe prvenstvo spremljal od doma: »Luka bi bil eden glavnih stebrov reprezentance. Smo prava ekipa in od sebe bomo dali še več z mislijo nanj. Verjamem, da bo to pripomoglo tudi k njegovemu čim hitrejšemu okrevanju.« Kolesarji elite bodo na cestni dirki nastopili za zaključek prvenstva v nedeljo, 29. septembra.

Za vzdržljive sprinterje

O samem prvenstvu je nekaj informacij dodal Martin Hvastija, selektor članov do 23 let: »To ne bo svetovno

prvenstvo za specialiste za vzpon, kot je bilo lani. Namenjeno bo vzdržljivostnim sprinterjem. Zaključni krog ni gorski, je pa težak. Kolesarji elite ga bodo prevozili sedemkrat.« Hvastija ima v ekipi do 23 let Žigo Horvata, Aljaž Jarca, Žigo Jermana, Tilna Finkšta in kot edinega kolesarja iz vrst KK Kranj na prvenstvu Jako Primožiča. Slednji bo nastopil tako v vožnji na čas kot na cestni dirki. »V vožnji na čas bo cilj deseterica, za najvišja mesta pa se bodo borili profesionalni kolesarji. Na cestni dirki bom v pomoč sprinterjem v ekipi,« je dejal Primožič, ki je minuli konec tedna dobro pripravljenost potrdil z zmago na dvodnevni dirki Tour of Montenegro v Črni gori. Njegov uspeh je na tretjem mestu dopolnil Nik Čemažar, ki pa ga tokrat ni v reprezentanci. V mladinskih reprezentancah je več deklet kot fantov in med njimi sta tudi Ana Ahačič in Tjaša Sušnik iz KK Kranj. Večjih pričakovanj nimajo.

Zbrane je nagovoril tudi Tomaž Grm, predsednik Kolesarske zveze Slovenije, ki je med drugim dejal, da so za slovenskim kolesarstvom zgodovinski in neverjetni dogodki z Dirke po Španiji: »Vloženega je bilo veliko truda kolesarjev samih, veliko pomoči z različnih strani. Vse koščke je bilo treba zložiti v sliko, ki ne bo nikoli zbledela.«

Vaterpolisti Triglava začenjajo sezono

JOŽE MARINČEK

Kranj – Vaterpolisti kranjskega Triglava bodo v tekmovalni sezoni 2019/2020, ki se bo začela z igranjem tekme prvega kroga to soboto, 21. septembra, igrali v Regionalni vaterpolski ligi A2.

V njej igrajo še štiri ekipe iz Srbije (VK Radnički iz Kragujevca, VK Vojvodina iz Novog Sada, VK Zemun iz Zemuna in NaiS iz Niša), šest iz Hrvaške (POŠK iz Splita, VK Solaris iz Šibenika, VK Primorje z Reke, VK Zadar iz Zadra, VK Medveščak iz Zagreba in VK Galeb iz Makarske) ter en klub iz Črne gore (VK Cataro iz Kotorja).

Prvi nastop bo jutri v Splitu. Trenerja Primoža Troppana in njegovega pomočnika Zorana Milenkoviča čaka težka in naporna sezona. »Smo zelo mlada ekipa z večinoma neizkušenimi igralci. Prvo leto bo namenjeno predvsem spoznavanju vaterpola na tem nivoju in nabiranju izkušenj,« pravi Primož Tropan. V AVK Triglav so v delo vključili tudi nekdanjega vaterpolista kluba in reprezentance Kristofa Štromajerja, ki opravlja funkcijo koordinatorja v vseh generacijah.

Prvo doma bodo triglavani odigrali prihodnjo soboto, 28. septembra, proti VK Galeb iz Makarske.

Triglav bo gostil prvake iz Maribora

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telekom Slovenije bodo ta konec tedna odigrali tekme desetega kroga. Kranjski Triglav bo gostil aktualne državne prvake iz Maribora. Tekma bo v nedeljo z začetkom ob 16. uri. Domžale v nedeljo čaka gostovanje pri Rudarju. Oba kluba sta v sredo odigrala tekmi osmine finala Pokala Slovenije. Triglav je z 1 : 3 izgubil proti Muri, nogometaši Domžal pa so v gosteh zmagali z Brdi (0 : 3) in se uvrstili v četrtfinale. V drugi slovenski nogometni ligi bodo tekme devetega kroga. Kalcer Radomlje bo gostoval pri Krki, Roltek Dob pa pri nogometaših Koroške Dravograda. V tretji ligi – zahod bosta v šestem krogu od predstavnikov Gorenjske doma igrala le Bled Hirter in Žiri. Jutri ob 16.30 se bosta začeli tekmi Bled Hirter – Ilirija 1911 ter Žiri – Tinex Šenčur, nogometaši Save Kranj odhajajo v Kočevje. Razpored četrtega kroga v gorenjski ligi: SIJ Acroni Jesenice – Visoko (danes ob 16.30), Polet – Preddvor, Niko Železniki – Zarica Kranj, Bitnje dobrozasenci.si – Bohinj, Velesovo – Britof in Kranjske gora – Šobec Lesce (vse tekme jutri ob 16.30).

Dvojna krona Nine Volčina

Bistrica pri Trziču – Bistrica pri Trziču je v nedeljo gostila državni prvenstvi v hitrostnem in natančnem zbijanju v ženski konkurenci. Ob številni udeležbi se je dvojne krone veselila Idričanka Nina Volčina, ki je tako prišla do petega naslova v tekaški disciplini in premierne lovorike v natančnem zbijanju. Članica ljubljanskega Krima je bila po pričakovanjih najboljša v obeh serijah hitrostnega zbijanja, v finalnem nastopu pa je ugnala drugouvrščeno Petro Pivk Lukančič iz idrijskega Kolektorja ter Tanjo Marc (Agrochem Hrast). V natančnem zbijanju je bila druga Leja Vehovec (Krim Ljubljana), tretja pa Tanja Marc.

Kranj open že dvajsetič po vrsti

Kranj – V soboto, 21. septembra, bo v Športni dvorani Planina potekal tradicionalni mednarodni karate turnir Kranj open, ki ga ob podpori Mestne občine Kranj in v sodelovanju s Karate zvezo Slovenije organizira Karate klub Shotokan Kranj. Klub je lani praznoval štiridesetletnico uspešnega delovanja, jubilejni pa je tudi letošnji turnir, saj bo potekal že dvajseto leto zapored, na njem pa se bodo pomerili domači in tuji karateisti in karateistke. Tekmovanje se bo začelo ob 10. uri.

Odbojkarji v osmini finala z Bolgari

Ljubljana – Slovenska moška odbojbarska reprezentanca je na zadnji tekmi skupinskega dela evropskega prvenstva doživela še drugi poraz. Z 1 : 3 (-21, -21, -21) je izgubila proti Rusiji. Sedaj jo čaka tekma osmine finala, ki jo bodo odigrali jutri, 21. septembra, z začetkom ob 20.30. Tekmeci bodo Bolgari.

Rokometni prvaki premočni za Ločane

Škofja Loka – Na prvi tekmi tretjega kroga prve lige NLB so škofjeloški rokometiški v sredo zvečer gostili ekipo prvakov iz Celja. Rokometišem Pivovarne Laško so se dobro upirali do sredine drugega polčasa, nato pa je razlika začela naraščati in na koncu so se Ločani morali sprijazniti s porazom 21 : 32. Naslednjo soboto Ločani gostujejo v Ormožu.

Na prvenstvo brez Janežiča

Na svetovnem prvenstvu v atletiki bo Slovenijo zastopalo sedem atletinj, tudi po novem Kamničanka Maruša Mišmaš. Doma pa bo ostal najboljši slovenski atlet zadnjih let Vodičan Luka Janežič.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Vrhunec sezone, svetovno prvenstvo, je tudi pred atleti. Med 27. septembrom in 6. oktobrom bodo tekmovali v Dohi. Tja potuje sedmerica, največ pa se pričakuje od skakalke s palico Tine Šutej.

Poleg nje so mednarodne norme izpolnile še Martina Ratej v metu kopja, Maruša Mišmaš v teku na tri tisoč metrov z zaprekami ter Maja Mihalinec v teku na dvesto metrov. Po izidih na svetovni lestvici bodo nastopile še Anita Horvat na štiristo metrov, Barbara Špiler v metu kladiva in Maruša Černjul v skoku v višino.

Maruša Mišmaš (levo) upa na finale v teku na tri tisoč metrov z zaprekami. Ob njej Tina Šutej, ki ima od sedmerice slovenskih atletinj največja pričakovanja. / Foto: Gorazd Kavčič

Mišmaševa bo tekla še na 1500 metrov, Mihalinčeva pa na sto metrov. Kot pojasnjujejo v vodstvu, so cilji

ena do dve finalni uvrstitvi ter preboji v polfinale v tekih. Na finale upa tudi po novem Kamničanka Maruša

Mišmaš, 24-letna atletinja Massa, ki ima na tri tisoč metrov z zaprekami 13. rezultat.

Na svetovnem prvenstvu pa ne bo Vodičana Luke Janežiča, najboljšega slovenskega atleta v zadnjem obdobju. »Devetnajst stotink sem zaostal za normo. Kljub temu sem bil po rezultatu uvrščen na svetovno prvenstvo. Na mednarodni atletski zvezi pa so se odločili, da letos pošljejo kar od sedem do deset atletov s slabšimi rezultati iz držav, ki nimajo predstavnikov, in to ravno v disciplini štiristo metrov za moške. Tako pač je in prvič po letu 2014 izpuščam veliko tekmovanje,« je sporočil Luka Janežič.

Jezerškovi najemniki Pivnice Union

Podjetje Jezeršek gostinstvo je bilo izbrano za najemnika Pivnice Union v Ljubljani. Njeno upravljanje bo s Pivovarne Laško Union v njihove roke prešlo z novembrom.

MAJA BERTONCELJ

Sora – Ob praznovanju 150-letnice Pivovarne Union v letu 2014 so v zgradbi stare sladarnice odprli Pivnico Union. Doslej jo je vodila sama Pivovarna Laško Union, od novembra pa bo drugače. Kot so sporočili, jo bo upravljalo podjetje Jezeršek gostinstvo s sedežem v Sori v medvoški občini.

Foto: Gorazd Kavčič

Martin Jezeršek, generalni direktor Jezeršek gostinstva

Junija letos so k oddaji ponudbe za najem Pivnice Union povabili izbrane ponudnike gostinskih storitev. Glede na izkazan interes in po opravljenih razgovorih so največ sinergije prepoznali s podjetjem znane slovenske gostinske družine Jezeršek, s katero so sodelovali pri vzpostavitvi Pivnice Union. Pogodbo o najemu so že podpisali, pivnica pa bo še naprej ostala tesno povezana s tradicijo pivovarstva Pivovarne Laško Union. Kot

je pojasnil David Zappe, direktor marketinga v Pivovarni Laško Union, v družbi Jezeršek gostinstvo razumejo koncept in filozofijo omejenih pivnic ter izpolnjujejo zastavljene pogoje sodelovanja: »S svojimi storitvami in kompetencami Jezeršek gostinstvo predstavlja zmagovalno kombinacijo, saj obeta še izboljšano uporabniško izkušnjo.«

V podjetju Jezeršek imajo bogate izkušnje z upravljanjem gostinskih lokalov. Poleg upravljanja lastnega kompleksa Dvor Jezeršek upravljajo tudi Restavracijo na Blejskem gradu. Bogato tradicijo in izkušnje pa imajo tudi na področju cateringa in organiziranja pogostitev. »Upravljanje Pivnice Union je nov korak podjetja Jezeršek gostinstvo v smeri naše vizije razvoja. Obiskovalci pivnice bodo tudi v prihodnje lahko uživali v odličnih kulinaricah, pivovarskih dobrotah in različnih vrstah piva blagovnih znamk Pivovarne Laško Union. Z našo ekipo strokovnjakov s področja kulinarike in gostinstva se veselimo priložnosti, da to unikatno zgodbo še nadgradimo,« ob tem pravi Martin Jezeršek, generalni direktor Jezeršek gostinstva.

Upravljanje Pivnice Union bo prešlo s Pivovarne Laško Union na Jezeršek gostinstvo z mesecem novembrom, prav tako zaposleni v Pivnici Union.

Stari Penzion Špik podrli, gradijo že novega

Podjetje Dom trade Žabnica na lokaciji nekdanjega Pensiona Špik v Gozdu - Martuljku investira v gradnjo novega butičnega hotela z velnesom. Zunanost stavbe bo precej podobna prejšnji. Investicija je vredna dobre tri milijone evrov.

Investitorjev načrt in želja je, da decembra 2020 odpre nov butični hotel ... Takšnega, kot je na sliki.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – V družinskem podjetju Dom trade Žabnica so že od svojega nastanka pred tridesetimi leti specializirani za trženje gradbenega materiala, pred nedavnim pa so investirali v nakup več kot desetletje propadajočega objekta Penzion Špik tik ob državni cesti v Gozdu - Martuljku. »Z ženo sva se že pred leti pogovarjala o tem, da bi se pojavila še na kakšnem drugem področju, ne samo v gradbeništvu in trgovini, čeprav ta ostaja primarna dejavnost. Iskala sva še nekaj novega, drugačen izziv. Iskala sva kaj primerne, potem pa sva zasledila to nepremičnino, ki je na zares čudoviti lokaciji.

Ne nazadnje sva oba z ženo tudi smučarja, kar je bil še dodaten motiv, da greva v investicijo v bližini smučišča,« je pojasnil Matjaž Tičar, vodja komerciale in lastnik podjetja Dom trade Žabnica.

Tako kot pred desetletjem obnovljeni Hotel Špik na drugi strani vasi je bila tudi stavba ob cesti v Kranjsko Goro kot hotelska depandansa desetletja v lasti družbe Petrol. Nekaj časa je v njem delovala restavracija, v kleti celo nočni klub, potem pa so hotel zaprli in ga v začetku devetdesetih prodali zasebniku, Slovencu, ki živi v Veliki Britaniji in je imel verigo restavracij. Kot je pojasnil Tičar, je objekt oziroma to odlično

lokacijo prodal zato, ker se njegovi potomci z investicijo niso želeli ukvarjati.

Objekt so v tem času že podrli, glavni izvajalec del je Kovinar gradnje Jesenice. »Po načrtih naj bi bila nova stavba za božič že pokrita. Za december 2020 pa je plan in želja, da ga odpremo. Zunanost stavbe bo precej podobna prejšnji, ker se stare ljudje še dobro spomnijo in tudi alpski stil se najlepše zlije z okoljem, naravo. Načrtujemo restavracijo, enajst sob, večinoma dvoposteljnih, nekatere bodo imele možnost dodatnega ležišča. V kletnih prostorih bodo shramba za smuči, kolesarnica in velnes. Edina bistvena razlika bo, da bomo stavbo podaljšali s še enim

manjšim objektom, v katerem bodo štirje apartmaji,« je povedal Tičar. Pred novim objektom bo nekaj parkirišč, sedanje makadamsko, na katerem avtomobile pogosto parkirajo obiskovalci, ki se odpravljajo v okoliške hribe, pa ima podjetje v dolgoročnem najemu skupaj z Občino Kranjska Gora, kot je še pojasnil sogovornik. Imena novega kompleksa še ni želel razkriti oziroma ga še razvijajo, zagotovo pa to ne bo več Špik, ker ima takšno ime hotel »čez cesto«.

Investicija je vredna dobre tri milijone evrov, kar je po besedah Matjaža Tičarja kar velik zalogaj, a oba z ženo trdno verjameta v novo poslovno zgodbo.

Obisk v LTH Castings

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – V okviru WFO – svetovnega tehničnega foruma, ki te dni poteka v Portorožu, je LTH Castings v Ljubljani obiskalo 33 znanstvenikov in strokovnjakov s področja livarstva iz 11 držav. V LTH Castings, ki sodi med največje in najsodobnejše evropske visokotehnološke tlačne livarne aluminijske, deluje pa na treh lokacijah – v Ljubljani, Škofji Loki in na Trati –, so si ogledali proizvodnjo kompleksnih aluminijevih ulitkov, ki je bila osrednja tema kongresa. Livarstvo je v Sloveniji pomemben del industrije, saj je po proizvodnji ulitkov na prebivalca na prvem mestu med vsemi državami sveta. Predsednica Društva

livarjev Slovenije in predsedujoča organizacijskega komiteja WFO Mirjam Jan Blažič, doma iz Škofje Loke in tudi nekdanja direktorica tovarne LTH, predhodnice današnjega livarskega podjetja, je o kongresu dejala: »Ponosni smo, da lahko v Sloveniji gostimo tako odmevno prireditev, kar je priznanje tako društvu kot tudi slovenski livarski in metalurški stroki. Slovenska livarska industrija ima pomembno mesto na evropskem in svetovnem zemljevidu, njena proizvodnja ulitkov na število prebivalcev jo namreč uvršča na vrh lestvice držav na svetu. Tudi z nekaterimi livarnami se tehnološko uvrščamo v sam svetovni vrh, LTH Castings je za to lep primer.«

Višji dobiček, manj slabih kreditov

◀ 1. stran

»Banka čiščenje slabih kreditov, ki so bili odobreni v preteklosti in so bili dolgo breme banke, še nadaljuje,« je še dodal. Ob tem je poudaril, da se je Gorenjska banka sanirala sama, brez državne pomoči, kot s ejo zgodilo drugim bankam. »Zdaj prihajamo v fazo, ko je delež slabih kreditov močno upadel,« je dodal. Če je bil delež nedonosnih kreditov konec lanskega leta trinajst odstoten, se zdaj giblje okoli osmih odstotkov. V banki so po Filipčičevih besedah ponosni tudi na od pet do šest odstotno rast segmenta

srednjih in malih podjetij ter segmenta prebivalstva.

Prvi mož Gorenjske banke je napovedal tudi smelejšje korake k digitalizaciji poslovanja. »Začeli smo prenoviti mobilne banke. V tem mesecu bomo končali še digitalizacijo področja faktoringa, kjer smo nad dvajsetimi odstotki na slovenskem trgu. Ta posel bo postal popolnoma digitalen, na kar smo zelo ponosni. Z MasterCardom smo sklenili novo partnerstvo, zahvaljujoč naši mami, ki je velik partner MasterCarda v Srbiji. Z njim začnemo sodelovanje na novi osnovi – od nove debetne kartice

preko programa zvestobe z Mestno občino Kranj in upamo, da tudi z ostalimi mesti,« je razložil Henjak in pomenil, kar so sicer napovedali že ob prevzemu s strani AIK, da je cilj Gorenjske banke doseči desetodstotni delež na slovenskem bančnem trgu, gledano na bilančno vsoto. Pri tem bodo zasledovali organsko rast tako v Sloveniji (letos so že odprli poslovalnici v Kopru in Mariboru, v kratkem tudi sodoben bančni center Dunajska vertikala v Ljubljani) kot v tujini, iščejo pa tudi priložnosti za akvizicije, zato se ozirajo tudi po drugih bankah in hranilnicah.

Kljub digitalizaciji Henjak ne napoveduje zmanjšanja mreže bančnih poslovalnic na Gorenjskem. »Menimo, da moramo v poslovalnicah ohraniti svetovalsko vlogo, saj vsaj še deset, petnajst let ne vidimo možnosti, da bi se komitenti odpovedali osebnemu stiku. Na Gorenjskem imamo precej velik tržni delež, tudi zato ni smiselno zapirati poslovalnic. Želimo pa si, da bi imeli v poslovalnicah več časa za svetovalsko vlogo, in ne za transakcije. Po mojem mnenju je transakcije, kot je plačevanje položnic, bolj smiselno opravljati preko mobilne banke,« je povedal.

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Pridelek koruze za silažo manjši od lanskega

Siliranje koruze se je že začelo. Letošnji pridelek je nekoliko manjši od lanskega, nižji je zlasti pri koruzi, ki je bila posejana zgodaj.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Govedoreje, ki je na Gorenjskem najpomembnejša kmetijska dejavnost, si že vrsto let ni možno zamisliti brez pridelave koruze in siliranja, saj koruzna silaža lahko predstavlja v prehrani krav molznic do petdeset odstotkov voluminoznega dela obroka, pri pitanjih pa tudi več. Po podatkih zbirnih vlog za kmetijska plačila, ki jih kmetijska gospodarstva vsako leto vla-

rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, in dodaja, da so letos pozne setve predstavljale od dva do pet odstotkov površin, prikazanih v zbirnih vlogah.

Vznik slabši in kasnejši

Pridelek koruze tako za silažo kot za zrnje je odvisen od vremena. »Letošnji vremenski pogoji za pridelavo koruze niso bili najboljši, a v primerjavi z ostalimi regijami je bilo na Gorenjskem

Marija Kalan: »Opažam, da vedno več pridelovalcev želi imeti rekordne pridelke vsako leto, vendar vse njive niso idealne za vsakoletne rekorde. Na fakulteti so nam profesorji poljedelstva velikokrat povedali, da od 2- do 3-krat v obdobju desetih let lahko pričakujemo zelo dobre letine, od 3- do 4-krat povprečne letine in 2- do 3-krat slabše letine. Če kmetija prideluje koruzo na lahkih peščenih tleh, mora že ob setvi vzeti v zakup, da rekordni pridelki koruze kljub odličnim potencialom hibrida za pridelek ne morejo biti vsako leto.«

gajo na agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja, koruza letos zaseda na Gorenjskem 3140 hektarjev njiv, dejansko pa še nekaj več, saj nekateri rejci govede sejejo koruzo tudi v požeta strnišča ozimnega ječmena ali po spravi druge košnje trav in zgodnjega krompirja. »Za gorenjske razmere so to zelo pozne setve, za katere je treba izbrati hibride nižjih zrelostnih razredov (največ do FAO 300), da lahko koruza še pravočasno dozori. Najkasneje je koruzo možno sejati konec junija, letos so jo nekateri zaradi zakasnitve vegetacije sejali šele na začetku julija,« ugotavlja Marija Kalan, specialistka za

še najmanj težav. Za setev koruze, ki se je začela po 20. aprilu, je pomembno, da so tla primerno vlažna in dovolj topla (nad deset stopinj Celzija) in da je toplo tudi v času vznika. Za dober vznik pa je pomembno, da so povprečne dnevne temperature zraka višje od temperature tal, sicer koruza kali zelo počasi; v primeru, da je hladno dlje časa, pa sploh ne vznikne, saj se kalček obrne nazaj v tla, kjer je toplo. Letos so bile majske temperature za tri stopinje nižje od dolgotnega povprečja, padavin pa je bilo še enkrat več od povprečja, zato je bil vznik koruze slabši in kasnejši,« ugotavlja Marija Kalan in dodaja,

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj je tudi letos pred začetkom siliranja pripravil srečanje pridelovalcev koruze in na Šiferjevi njivi v Žabnici ogled poskusa, v katerem je letos enaintrideset hibridov za silažo od šestih semenarskih hiš. / Foto: Gorazd Kavčič

da je koruza po hladnem in zelo mokrem maju »padla« junija v vročinski in sušni stres, ki pa ga je preživela bolje kot hladen in deževen maj. Konec junija in na začetku julija je bilo na Gorenjskem kar nekaj neviht, vendar toče oziroma drugih ujm, ki bi uničile ali zmanjšale pridelek, ni bilo; julija in avgusta padavin je bilo padavin zadosti. Ker je bila koruza sejana bolj pozno, se je (bo) žetev začela približno dva tedna kasneje kot v preteklih letih.

Potrebno je bilo okopavanje

Pridelovalci koruze običajno pripravijo tla za setev koruze s pomočjo vrtavkaste brane, pri tem pa nastane skoraj prašnata tekstura tal. Obilne padavine povzročijo, da zaradi tega nastane na

vrhu tanka skorja, ki predstavlja za rast koruze veliko oviro. »V takih primerih je treba koruzo čim prej okopati in s tem zrahljati zemljo, da se korenine lažje razvijejo. Dobro razvit koreninski sistem je osnova za črpanje hranil iz tal, za dobro rast koruze in dober pridelek,« pravi Marija Kalan in opozori še na eno težavo: »Kadar je po uporabi herbicidov s talnim delovanjem hladno vreme, lahko koruza porumeni in zastane v rasti.«

Hladen in deževen maj zavrl razvoj hrošča

Kako je bilo letos s škodljivci in boleznimi? Letos so na vseh kontrolnih lokacijah, razen na eni, ulovili manj koruznih hroščev, kar je bila verjetno posledica hladnega in deževnega maja, ko se lani odložena jajčeca niso mogla razviti, vendar pa to po oceni Kalanove ne bo vplivalo na manjši ulov v naslednjih letih.

Pojavljanje koruzne bula ve sneti pospešuje predvsem ozek kolobar. Osnovno okužbo povzročajo spore, ki so zelo odporne proti mrazu in izsušitvi in preživijo v ostankih bul v tleh več let. Za okužbo je najbolj občutljiva koruza v času od metličanja do mlečne zrelosti. Koruza, ki raste v tleh, bogatih z dušikom in organsko snovjo, je običajno bolj občutljiva na okužbo, prav tako tudi koruza, ki ima poškodbe od koruzne večče. »Koruzne večče je vsako leto več, pri nekaterih hibridih so škode že opazne,

listih, storži se ne oblikujejo ali so zakrneli, z majhnim številom zrn.

Primerno zrela in zrezana se dobro tlači

Siliranje koruze se je začelo v dneh okrog 15. septembra. »Optimalna zrelost koruze za siliranje je v voščeni zrelosti zrnja, pri sušini 320 do 370 gramov na kilogram silažne mase, ko je mlečna črta približno na sredini zrna. Čeprav položaj mlečne črte ne določa povsem točno zrelosti in sušine, je še vedno najhitrejši in uporaben pripomoček pri določanju časa za spravilo oziroma siliranje koruze. Ob toplem vremenu koruza hitreje zori, zato je treba preverjati zrelost vsakih pet dni,« svetuje Franc Pavlin, specialist za živinorejo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, in dodaja: »Dolžina, na katero režemo koruznico, je med 6 in 15 milimetrov. Dolžina je lahko tudi večja, če ima kombajn dober drobilec zrnja. Med

Lani, ko je bila letina zelo dobra, je bil povprečni pridelek koruze (na območju poskusa z različnimi hibridi) več kot 60 ton na hektar, letošnji bo verjetno v povprečju nižji za približno 15 odstotkov. Kot pravi Marija Kalan, so na to vplivale vremenske razmere. Koruza, ki je maja občutila mraz, je nižja, junijsko vroče in suho vreme je povzročilo zastoj v rasti. Na lahkih tleh je bila ponekod pri zgodnejših hibridih koruze, ki so bili okrog 15. julija že v fazi cvetenja, slabša oploditev, zaradi tega je lahko manj zrnja na storžu.

žajo na Gorenjskem na redkih njivah in da se občasno pojavlja le na poplavljenih njivah oziroma na njivah, kjer zastaja voda. Okužba povzroči nekatere spremembe na koruzi: zamenjavo cvetnih delov metlice z listi, pritlikavost, pretirano razraščanje, spremembe na

samim siliranjem preverjamo dolžino rezi, predvsem to, kako je zrnje zdrobljeno. Pri pregledu ne smemo najti zrn, ki bi bila le delno zdrobljena. Primerno zrela in zrezana koruza se dobro stisne ob tlačenje, kar je osnovni pogoj za dober potek silažnega vrenja.«

Marija Kalan in Franc Pavlin ob ogledu poskusa / Foto: Gorazd Kavčič

OPREMITE VAŠ TRAKTOR Z NAKLADALNIKOM MX

Brezplačna montaža na Vašem domu.

EURO GLOBTRADE

euro-globtrade.si info: 041 208 568 / 040 437 135

Euro globtrade, d.o.o. Voklo 49, 4208 Šenčur

Zlata domača mocarela

Izdelujejo jo na Kmetiji pr' Matevž v Retečah. Na ocenjevanju Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj je dobila vse možne točke. »To je prva zlata mocarela v Sloveniji. Na to smo zelo ponosni,« pravi Matevž Jenko, ki zlato domačo mocarelo izdeluje skupaj z dekletom Evo Vrevc – zanimivo: študentko medicine.

MAJA BERTONCELJ

Reteče – Kmetija pr' Matevž v Retečah je kmetija z dolgoletno tradicijo, na kateri so se ukvarjali tako z živinorejo kot s poljedelstvom. V zadnjem času so znani tudi po predelavi mleka.

Najbolj znana je njihova domača mocarela, ki je na letošnjem ocenjevanju Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj edina prejela zlato priznanje. Za to sta v prvi vrsti zaslužna Matevž Jenko in njegovo dekle Eva Vrevc. Za delo na kmetiji je že poprijela tudi mlajša generacija in je v veliko pomoč Pavletu in Meti Jenko. Del bremena so tudi že prevzeli nase. »Kmetija se je v zadnjem obdobju preusmerila bolj v živinorejo, naknadno pa še v predelavo mleka. V hlevu imamo dobrih sto glav živine.

Vse so v prosti reji,« je povedal Matevž Jenko, eden izmed štirih sinov na Kmetiji pr' Matevž. Z dekletom sta se odločila za izdelavo domače mocarele. »Začelo se je z Matevževim odločitvijo za živinorejo. Posvetil se je selekciji, začel sam osemenjevati ... Če imaš kmetijo z mlekaricami, je dobro iz tega mleka tudi kaj narediti. Zelo rada imam mocarelo, tudi njemu je postala všeč in odločila sva se, da jo začneva izdelovati sama. Ideja je dozorela pred enim letom, ni bilo z danes na jutri. Že zaradi učenja in opreme to ni izvedljivo. Oba sva se udeležila tudi tečaja,« je pojasnila Eva Vrevc, ki, zanimivo, za razliko od Matevža ne prihaja s kmetije, študira pa medicino: »Prihajam iz Tacna. Moj stari oče ima doma hlev s konji, tako da nekaj

izkušenj z delom imam. Delo na kmetiji me veseli, sploh izdelovanje mocarele. To je za sprostitev med napornim študijem.«

Mocarelo izdelujeta dvakrat tedensko, skupaj jo naredita okrog petdeset kilogramov. Pomembna se jima zdi tudi skrb za okolje, zato jo polnita v povratno stekleno embalažo. Na voljo je v njihovi domači trgovini in v nekaterih kmetijskih zadrugah. Potrditev, da sta na pravi poti, jima je prineslo prav omenjeno zlato priznanje. »Da imava prvo zlato mocarelo v Sloveniji, nama res veliko pomeni. To so šele najini začetki, tako da sva bila pozitivno presenečena. Je pozitiven zagon za naprej,« pravi Matevž, Eva pa doda: »Prepričala je ocenjevalno komisijo, saj so ji dodelili prav vse točke.

Matevž Jenko in Eva Vrevc med izdelovanjem nagrajene domače mocarele. Oblikovanje kroglic poteka na tradicionalen italijanski način.

Ima vse tisto, kar mora imeti, tako glede videza, strukture kot okusa. Narejena je iz svežega domačega mleka brez umetnih dodatkov, zato je tudi rok trajanja krajši. Večji del izdelave je ročen. Predvsem ključni del, oblikovanje slastnih kroglic, poteka na tradicionalen italijanski način. Dela je veliko, a

najina želja je izdelovati prične in okusne izdelke. In to se pozna tudi pri kvaliteti. »Domača mocarela ni edini njihov izdelek iz mleka na policah njihove trgovine. Izdelujejo tudi maslo, skuto, albuminsko skuto, mladi sir in trde jogurte, za kar skrbi Meta. Prodajajo tudi mleko in jajca.

Na Kmetiji pr' Matevž imajo načrte tudi za vnaprej. »V izdelavi je že zorilnica za sir, kar bo naslednji korak. Ljudje vedno bolj cenijo domače izdelke in pridelke. Še naprej se bomo razvijali v tej smeri in ohranjali delo na kmetiji. Najina želja je proizvajati in prodajati lokalno,« je za konec še povedal Matevž.

OZIMNA ŽITA 2019

Najboljša v vseh pogojih!

Pšenica
izboljševalka:

IZALCO
Super kakovostna
resnica

BERNSTEIN
Pridelek in kakovost,
2 v 1

LENNOX
Presečna pšenica

Krušna pšenica:

SOFRU
Zgodnja in rodna
resnica

ALIXAN
Večni rekorder

Krmna pšenica:

SPONTAN
Veliki pridelki in
beljakovine

Ozimni ječmen:

SANDRA
Brez prave
konkurence

VALERIE NOVO
Enostavno neverjeten
dvoredec

AZRAH
Vodilni večredec
v Sloveniji

HEDY (hibrid)
Stabilen in toleranten
na sušo

Ozimna tritikala:
RIPARO
Najboljša na trgu

Ozimna rž:

ELEGO
Stabilna kakovost
BINOTTO (hibrid)
Pridelek kot pšenica

Ozimni oves:
EAGLE NOVO
Potencial za pridelek

Ozimna pira:
OSTRO
Za zdrav
življenjski slog

Sorte so vam na voljo v vseh dobro založenih trgovinah s semeni.
Več informacij na maloprodajnih mestih, pri svetovalni službi
Agrosoaat, v prospektu in na spletni strani.

RWA

RWA Slovenija d. o. o.
Dolenjska cesta 250a, 1291 Škofljica
t: 01 514 00 70, e: info@agrosoaat.si

Agrosoaat

SEJEMO PRIHODNOST

www.agrosoaat.si

KO-NET

d.o.o.
GOZDARSKA OPREMA

KOLESNE VERIGE ZA
TOVORNA VOZILA,
TRAKTORJE IN
GOZDARSKE STROJE

pewag

TRGOVINA Z GOZDARSKO OPREMO, KO-NET d.o.o.

Beleharjeva 15, 4208 Šenčur

www.ko-net.si ko-net@siol.net 04/25 17 482 041 759 103

Spodbuda povezovanju proizvajalcev

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis za ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Letošnja novost je možnost ustanovitve skupin tudi s področja vinogradništva oziroma vinarstva ter pridelovanja krompirja. Skupno bo za podporo na razpolago 1,7 milijona evrov nepovratnih sredstev iz državnega proračuna in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, od tega milijon evrov

za skupine proizvajalcev in 732 tisoč evrov za organizacije proizvajalcev. Skupine in organizacije proizvajalcev bodo lahko vnesle vloge v elektronski sistem agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja v času od 30. septembra do vključno 30. decembra letos, ministrstvo pa jih opozarja, da morajo status skupine oziroma organizacije pridobiti v ločenem upravnem postopku.

Znesek podpore za organizacije proizvajalcev znaša letno do petdeset tisoč evrov in za skupine proizvajalcev do petindvajset tisoč evrov, dejansko izplačani znesek pa je odvisen od njene tržne proizvodnje. Prvo leto je skupina ali organizacija proizvajalcev upravičena do podpore v višini deset odstotkov predvidenih prihodkov od prodaje, naslednje tri leta pa se bo vsako leto znižala za

eno odstotno točko. Ministrstvo želi s finančnimi podporami pospešiti povezovanje proizvajalcev ter tako izboljšati položaj kmetov v verigi preskrbe s hrano in gozdno-lesnimi proizvodi, predvsem pa želi spodbuditi skupno trženje in promocijo, skupne tehnološke pristope v prirreji in pridelavi ter izboljšanje kakovosti izdelkov in stroškovne učinkovitosti.

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne julija letos za mleko, dostavljeno v mlekarne ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 31,72 evra za sto kilogramov, kar je bilo 55 centov ali 1,76 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 3,98

odstotka maščobe in 3,28 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 33,94 evra in je bila za 50 centov ali za 1,5 odstotka višja kot junija. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 29,08 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 31,74 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarne		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
December 2018	31,43	34,40	28,37	31,95
Januar 2019	30,80	34,79	28,23	32,56
Februar 2019	30,80	34,44	28,39	32,18
Marec 2019	31,36	34,65	28,76	32,27
April 2019	31,49	34,58	28,83	32,40
Maj 2019	31,17	34,16	28,63	32,10
Junij 2019	31,17	33,44	28,74	31,62
Julij 2019	31,72	33,94	29,08	31,74

Ekipe BC Naklo druga, Rogelj tretji

Kranj – V Tešanovcih in Mlajtincih pri Moravskih Toplicah sta prejšnji konec tedna potekali 63. državno tekmovanje oračev Slovenije in 25. državno tekmovanje dijakov biotehniških šol v oranju. Medtem ko na državnem tekmovanju tokrat ni bilo gorenjskih oračev, je na tekmovanju dijakov biotehniških šol ekipa Biotehniškega centra Naklo (tekmovalec Gašper Rogelj in Tim Jamnik, vodja ekipe Tilen Selan) zasedla drugo mesto, posamično pa je bil Gašper Rogelj v oranju z obračalnim plugom skupno tretji – drugi pri oranju ledine in tretji pri oranju strnišča. Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Gorenjske letos zaradi premajhnega zanimanja oračev ni organiziralo regijskega tekmovanja, pomagalo pa je pri treningu ekipe BC Naklo in pri organizaciji prevoza traktorjev na tekmovanje, pokrilo pa je tudi del stroškov za člana sodniške ekipe.

Kmečki stroji danes praznujejo

Sveti Duh – Družba Prodajni center Kmečki stroji pripravlja danes, v petek, v prenovljeni in povečani trgovini pri Svetem Duhu praznovanje 30-letnice družbe. Praznovanje se bo začelo s predstavitev prodajnih programov podjetja ter nadaljevalo z nagovorom Jožeta Missona, predsednika Območne obrtno-podjetniške zbornice Škofja Loka, in blagoslovom prenovljenih prostorov trgovine pri Svetem Duhu. Začetki podjetja segajo v leto 1989, ko je Franc Guzelj odprl popoldansko obrt in se začel ukvarjati s komisijsko prodajo, odkupom ter popravilom rabljene kmetijske mehanizacije. Zdaj že vrsto let svojo dejavnost razvija pri Svetem Duhu, kjer prodaja rabljeno kmetijsko mehanizacijo, rabljene traktorje po načelu staro za novo ter novo kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo od domačih in tujih izdelovalcev.

Ne bodi tak kot krava ...

Podporezen – Na marsikateri gorenjski kmetiji se pritožujejo nad sicer redkimi (objestnimi) pohodniki, ki v slogu nekdanje družbene lastnine in krilatice »vse je naše« hodijo vsepovsod in vsevpred. Ob cesti, ki pelje od Zalega Loga proti Petrovemu Brdu, je tudi travnik in na njem zanimiva tabla, ki objestne pohodnike odvrča od takšnega početja z zanimivim napisom: »Ne bodi tak kot krava, ki hodi tam, kjer raste trava.«

Demšarjeva tretja

Kranj – Časopisno založniška družba Kmečki glas in tednik Kmečki glas sta prejšnji petek v Slovenj Gradcu pripravila tekmovanje za mlado kmetico in mladega gospodarja leta. Med tremi kandidati ni bilo nobenega Gorenjca, med sedmimi kandidatki pa sta bili tudi dve z Gorenjskega – Andreja Bogataj s Spodnjega Brnika in Katarina Demšar iz Srednje vasi pri Poljanah. Mladi gospodar leta je postal Uroš Hovnik iz Sel pri Slovenj Gradcu, mlada kmetica leta pa Brigita Petek z Orehovskega Vrha pri Gornji Radgoni. Katarina Demšar se je uvrstila na tretje mesto.

VAŠ ZANESLJIVI PARTNER NA KMETIJI

SLOGINA AKTUALNA PONUDBA

SEMENSKA ŽITA MARTON GENETICS

MARTON GENETICS

- VSE ZA BALIRANJE IN POKRIVANJE SILOSOV
PREVERITE UGODNO PONUDBO IN USTREZNE DIMENZIJE!
- SEZONSKA AKCIJA MINERALNIH GNOJIL

AKCIJA
John Deere 5M

NOVO
DVIROŠČNI NAKLADALCI
KRAMER on the soft side

Logo partners: KUHN, FARMTECH, BÖCK, SILAFITE BERGMANN, KRÄCHER, LANGMAN, GORENC, STIHL, SIP, FUCHS

KVC SLOGA Kranj, Sučeva 27, tel.: 04 20 14 960
KTC SLOGA Senčur, Kranjska cesta 29, tel.: 04 25 19 772, 04 25 19 760

www.sloga.si

POPRAVILA KARDANOV

Trgovina Klasje vam ponuja:

- rezervne dele za traktorje in drugo kmetijsko mehanizacijo,
- traktorje: Zetor, IMT, UTB, Štore, Torpedo, Ursus, Tomo Vinkovič,
- novejše tipe traktorjev: John Deere, New Holland, Lindner, Lamborghini, Landini, Same, Steyer, Massey Ferguson, Fendt, Deutz, Hurlimann, Carraro,
- rezervne dele za priključke: Sip, Creina, Tehnostroj, kosilnice BCS, plugi (tuj proizvajalci),
- ponujamo vam tudi stekla za kabine, vse tipe akumulatorjev, olja, maziva, filtre, svetlobno opremo ...,
- popravilo traktorjev in montažo stekel kabin,
- prodajo in popravilo kardanov, rezervne dele za kardane,
- prodajo nožev za freze in vrtavkaste brane,
- rezervne dele pošljemo po pošti.

Več informacij dobite pri nas: Klasje, d.o.o., Kranj, Cesta na Klanec 9, 4000 Kranj
Tel.: 04/2331 375, 04/2357 710, GSM: 041/628 065, 031/628 065
E-pošta: klasje@siol.net

Izsledili povzročitelja

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v sredo s pomočjo občanov izsledili pobeglega voznika, ki je v jutranjih urah povzročil prometno nesrečo. Gre za mlajšega voznika, ki je na prehodu za pešce na Bleiweisovi cesti v Kranju okoli 6.50 trčil v dve dijakinji. Eno je oplazil, druga pa je padla preko pokrova motorja po vozišču in se lažje poškodovala. Povzročitelj je po

nesreči odpeljal v smeri proti glavni avtobusni postaji.

Po objavi poziva v medijih so policisti na podlagi prejetih informacij od občanov okoli poldneva povzročitelja izsledili, proti mlajšemu vozniku pa zdaj vodijo postopek zaradi povzročitve prometne nesreče in suma kaznivega dejanja zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči. Voznik je bil sicer trezen, so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Kradla alkoholno pijačo

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški policisti so v sredo popoldan obravnavali tatvino alkoholnih pijač v živilski trgovini, za kar so osumili dve osebi. Osumljenca so namreč kasneje v Radovljici ustavili radovljiški policisti, med pregledom avtomobila pa so poleg

ukradenih stvari našli še več drugih alkoholnih pijač, paketov prehrabnih izdelkov Rio Mare in devet parov športnih čevljev. Tudi za te predmete, ki so jih policisti zasegli, sumijo, da naj bi jih pridobila s tatvinami po trgovinah, morda ravno na Jesenicah. Policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil.

Grozil in streljal v zrak

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v sredo obravnavali moškega, ki je grozil svojem in vmes z orožjem ustrelil v zrak. Poškodovan ni bil nihče, orožje pa so moškemu zasegli, so

sporočili s Policijske uprave Kranj. Obravnavajo ga zaradi suma storitve kaznivega dejanja grožnje, zaradi nedovoljenega posedovanja orožja pa zoper kršitelja vodijo prekrškovni postopek zaradi elementov kršitve po Zakonu o orožju.

Pešec stopil pred skiro

Kranj – V Kranju sta v ponedeljek popoldan na kolesarski stezi trčila pešec in voznik električnega skiroja. Nesrečo je povzročil pešec, ki je nenadoma stopil pred voznika skiroja, so pojasnili na kranjski policiji.

Ogenj na strehi

Tržič – V ponedeljek popoldan je na Cankarjevi cesti v Tržiču med obnovitvenimi deli zagorela manjša količina izolacije na strehi stanovanjskega objekta. Požar so začeli gasiti že prisotni delavci, dokončno pa so ga pogasili gasilci iz prostovoljnih gasilskih društev Bistrica pri Tržiču, Tržič, Kovor in Križe. V intervenciji so sodelovali tudi kranjski policniki gasilci, ki so pripeljali gasilsko avtoleste. V požaru ni bil nihče poškodovan, prav tako ni bil nihče ogrožen, nastala pa je manjša materialna škoda.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Odpuščeni kranjski policist zahteva nazaj svojo službo

Odpuščeni vodja kranjske policijske patrulje, ki je julija lani v službeno vozilo vzela mladoletno dekle in mu celo pustila voziti, v vozilu pa naj bi tudi popivali, skuša na sodišču doseči vrnitev v službo.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Ljubljansko delovno in socialno sodišče še vedno obravnava pravdo, ki jo je nekdanji kranjski policist Žiga Valjavec vložil zoper notranje ministrstvo oziroma policijo kot nekdanjega delodajalca, z njo pa zahteva nazaj službo, ki jo je izgubil zaradi razpise afere Marica. Oktobra lani mu je namreč tedanji generalni direktor policije Simon Velički podal izredno odpoved delovnega razmerja zaradi hujših kršitev iz delovnega razmerja, ker je kot vodja policijske patrulje, v kateri sta bila še policist Nejc Bizant in kandidat za policista Mario Mlinar, julija lani med nočno izmeno dovolil, da so v službenem vozilu po Kranju in okolici vozili mladoletno dekle, ji dovolili voziti, poleg tega pa naj bi tudi uživali alkohol. Izredna odpoved delovnega razmerja je pred slabim letom doletela tudi Bizanta, medtem ko je Mlinar izgubil možnost postati policist.

Tako Valjavec kot Bizant sta na sodišče vložila tožbi, ker je bila odpustitev po njunem mnenju prestroj ukrep. Bizant je pravdo v Kranju izgubil, a sodba še ni pravnomočna, medtem ko ljubljansko delovno

O spornem dogajanju v policijskem kombiju 11. julija lani namerava delovno sodišče v Ljubljani zaslišati še dekle, ki se je s policisti tisto noč prevažalo. / Foto: Gorazd Kavčič

sodišče obravnave še ni končalo, saj mora zaslišati še kronsko pričjo, zdaj že polnoletno Kajo Stojanovo, ki se je tisto noč prevažala s policisti, celotno dogajanje pa kasneje objavila na družbenem omrežju, je poročal časnik Večer. Ker je priča že večkrat tik pred zdajci odpovedala pričanje na sodišču, se je sodišče odločilo za prisilno privedbo na naslednji narok, ki bo v začetku novembra, v časniku povzema dogajanje na sodišču.

Valjavec v pravdi zahteva razveljavitev izredne odpovedi o zaposlitvi in vrnitev na nekdanje delovno mesto ter izplačilo plač za nazaj, je za Večer pojasnil njegov

odvetnik Boris Kanduti. Tožnik je med drugim na sodišču dejal, da njegova vloga v spornem dogodku ni bila tako velika, kot trdijo na policiji. Stojanovo da je v avtomobil povabil Mlinar, prav tako da ni on priskrbel alkohola in ga niti ni užival, zato bi si po njegovem mnenju zaslužil milejši ukrep, in ne najhujšega.

Kot smo že poročali, je v Kranju 11. julija lani policijska patrulja, ki jo je vodil policist Žiga Valjavec, v njej pa sta bila še policist Nejc Bizant in kandidat za policista Mario Mlinar, nekaj po polnoči v policijski kombi na predlog Mlinarja vzela tedaj mladoletno Kajo Stojanov.

Pobrali so jo blizu njenega doma v Stražišču pri Kranju in peljali naokrog. Dekle naj bi bilo v vozilu tudi, ko je patrulja nekega voznika ustavljala z modrimi lučmi, poleg tega naj bi ji za krajši čas celo dovolili voziti policijski kombi po avtocesti, v vozilu pa naj bi tudi kadili in pili alkohol. Njihovo družjenje, ki je trajalo do pol šestih zjutraj, je dekle tudi posnelo in objavilo na svojem Instagram profilu. Med drugim je objavila tudi dokaz, da so jo policisti preizkusili z alkotestom, ki je pokazal 0,07 mg/l alkohola. »Na delovnem mestu vsi malo preveč pijani, samo jaz pridna,« je ob tem zapisala. Njeno objavo je opazil neki policist in na to opozoril vodstvo Policijske uprave Kranj, kjer so v kasnejšem postopku ugotovili hude kršitve navedenih policistov. Poleg tega so še ugotovili, da naj bi Valjavec in Bizant v poročilu o delu tisto noč lažno zapisala, da sta ustavila nekega voznika in ga preizkusila z alkotestom. V poročilu sta navedla, da je preizkus alkoholiziranosti pri njem pokazal zgornjo dovoljeno mejo – 0,22 mg/l. A kot so kasneje ugotovili, policista pri omejenem vozniku sploh nista opravila preizkusa alkoholiziranosti.

Le vsak deseti razkrije zlorabo

Slovenski policisti so lani obravnavali sto šestintrideset prijav kaznivih dejanj spolnih zlorab in spolnega izkoriščanja otrok. Le vsak deseti zlorabo tudi razkrije, ugotavljajo strokovnjaki.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Na Fakulteti za družbene vede (FDV) je ta teden potekal že deveti posvet na temo zlorab otrok na internetu, ki so ga organizirali prijavna točka Spletno oko, Center za varnejši internet Slovenije, Uprava kriminalistične policije Generalne policijske uprave (GPU) in Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije. Potreba po tovrstnih posvetih, tokrat se ga je udeležilo več kot 250 slušateljev iz vrst policije, tožilstev, sodišč, socialnih služb, nevladnih organizacij, šolstva in industrije, je

glede na število prejetih prijav spolnih zlorab otrok na internetu res velika, je poudarila dekanja FDV Monika Kalin Golob.

Slovenska policija je lani, kot je predstavil direktor Uprave kriminalistične policije GPU Boštjan Lindav, obravnavala 136 prijav kaznivih dejanj spolnih zlorab in spolnega izkoriščanja otrok, v katere je bilo vloženo veliko truda preiskovalcev. Ob tem je poudaril, da so otroci med uporabniki interneta najbolj ranljiva skupina, saj so še neizkušeni in zaupljivi, kot enega najboljših načinov reševanja problematike pa vidi v množični preventivi.

Notranji minister Boštjan Poklukar pa je ob množični uporabi informacijskih tehnologij mladih opozoril, da je treba otroke nujno poučiti o nevarnostih interneta, saj potencialno nosijo zelo hude posledice.

V kasnejšem plenarnem predavanju je direktorica Poliklinike za zaščito otrok in mladine v Zagrebu Gordana Buljan Flander poudarila, da je vsak peti otrok žrtev spolne zlorabe, le vsak deseti pa zlorabo tudi razkrije. Razlogov, zakaj otrok ne razkrije zlorabe, je lahko več: strah, da mu nihče ne bo verjel, o čemer ga je morda prepričal zlorabljevalec, strah, da bo obsojan za to,

kar se je zgodilo, sram, krivda ali strah, da bo s priznanjem razdril družino. Med različnimi oblikami zlorab otrok posebno mesto zavzema spolna zloraba prek sodobnih tehnologij. Ne glede na obliko zlorabe pa je bistvenega pomena ustrezen odziv, ko se otrok odloči, da bo razkril zlorabo, je poudarila.

Dragan Petrovec z Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani je poudaril, da so spolne zlorabe dogodki in dejanja, ki brez izjeme mobilizirajo močna čustva. Ta včasih pripomorejo k prenatrženim ocenam, še huje je, kadar tudi k prenatrženim

odločitvam. Zato kaže biti pri obravnavi skrajno previden, saj se javno mnenje izoblikuje hipoma in pogosto nepovratno. Storilec je v očeh javnosti grešnik, četudi kasnejši postopek pokaže drugače, je opozoril. Tudi položaj žrtve je kočljiv, ker nam zanjo pogosto ni mar in je zavzemanje zanjo le krinka za doseganje čisto drugačnih ciljev, je dodal.

Marko Puschner iz točke ozaveščanja o varni rabi interneta Safe.si je spregovoril o izzivih, s katerimi se srečajo starši, ko se njihov otrok zaplete v spletni incident. V tem je pomembno, da ukrepamo premišljeno in hitro, je svetoval. Čeprav storjene škode ne moremo izničiti, pa lahko z nekaj praviimi ukrepi in potezami na internetu omejimo nastalo škodo in preprečimo, da bi se v prihodnje incident morebiti ponovil.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLEDSporočilo s Triglava:
za svet brez min

Z vzponom na Triglav je pet žrtev min iz Bosne in Hercegovine želelo opozoriti na problematiko, da žrtve min ostajajo še leta po konflikth. Tudi ko se interes domače in mednarodne javnosti zmanjša in usmeri drugam, še vedno potrebujejo oskrbo in podporo pri vzpostavljanju in ohranjanju čim aktivnejšega življenja in pri reintegraciji v družbo.

SUZANA P. KOVAČIČ

S podporo ITF Ustanove za krepitev človekove varnosti se je pet žrtev min – Mirko Zečević-Tadić, Dragan Janjić, Željko Volaš, Rihar Skopljak in Mirko Geljić – ter strokovnjak s področja minske problematike Ivo Marković iz Bosne in Hercegovine (BiH) povzpelo na Triglav. Pobudnik vzpona je Željko Volaš, nekdanji deminer, ki se je pri svojem delu poškodoval in ostal brez noge. S tem je izpolnil obljubo svoji mami in z novo, sodobnejšo protezo, ki jo je lani dobil na Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča, osvojil Triglav.

Prvi dan, 10. septembra, je skupina v jutranjih urah začela vzpon iz Krme proti Kredarici, kjer so imeli krajši postanek, in nadaljevala pot proti vrhu Triglava, ki so ga osvojili okrog 17.30. Prenočili so na Kredarici in se v dolino Krma vrnili naslednji dan, ko so obiskali še Slovenski planinski muzej. Turo so vodili predstavniki Planinske zveze Slovenije (PZS), spremljala sta jih tudi predstavnika Planinske zveze BiH Ermin Lipić in ITF Roman Turšič.

Željko Volaš se je ITF zahvalil za podporo pri vzponu, s katerim so želeli simbolično sporočiti odgovornim v regiji (in širše), da jo je treba očistiti

min in da žrtvam min nudi jo potrebno podporo. Zakaj Triglav? »Triglav je imel poseben pomen kot najvišji vrh že v nekdanji skupni Jugoslaviji, poleg tega ima ITF sedež v Sloveniji,« je pojasnil Volaš. Mirko Zečević-Tadić je poudaril, da invalidnost ni omejitev, da človek ne bi naredil nekaj, kar si zares želi. Še posebej, če gre za humanitarno akcijo, kakršna je bila njihova, s katero želijo nesebično pomagati tudi drugim. Sam je imel pa sploh še »dolga« do Triglava. Pred leti je že prišel do Kredarice, zdaj mu je uspelo priti na vrh. »Vsakič je naporno, ampak ta naš cilj, to naše sporočilo nas je gnalo naprej,« je dejal. Večina jih ima planinske izkušnje, neverjetno pohodniško kondicijo, jih je pohvalil Roman Turšič.

Generalni sekretar PZS Matej Planko je povzel, da je bila tura zelo uspešna in da so se v dolino vrnili zadovoljni. »Vsi, ki so se povzpeli, pa so pravi junaki, od katerih se lahko naučimo, kaj je mogoče doseči z voljo oziroma motivacijo, v tem so lahko naši vzorniki.«

Tomaž Lovrenčič, direktor ITF: »Pri reševanju minske problematike se naše delo ne konča, ko odstranimo mine. Naš fokus morajo ostati ljudje, za katere se zgodba včasih

Kot so občutek ubesedili: »Na vrhu sončno, fantastično, veliko veselja in "morje" pod nami.« Z vrha Triglava pa so ponesli sporočilo, da želijo svet brez min. / Foto: Žiga Živulović jr./Bobo

Med vzponom. Tako dobro jim je šlo, da nekega dodatnega varovanja niti niso potrebovali. / Foto: Žiga Živulović jr./Bobo

tudi nikoli ne zaključijo. Ti ljudje imajo ogromno moči in volje, da živijo življenje in vsakodnevno premagujejo ovire, tudi takšne, s katerimi se nam večini k sreči nikoli ne bo treba spopasti ... Tudi ko bomo odstranili vse mine na svetu, bodo še vedno ostali ljudje in ključno je, da jim stopimo naproti in nikoli ne pozabimo nanje.«

ITF skupaj z žrtvami min opozarja na problematiko posledic vojn v BiH in v

svetu, kjer je še okrog 15 odstotkov prebivalstva (pol milijona) ogroženo zaradi min. V BiH je bilo od začetka vojne 8.358 minskih nesreč, v katerih se je ponesrečilo 14 odstotkov otrok in sedem odstotkov žensk. Po končani vojni je bilo 1.758 minskih nesreč, v katerih je življenje izgubilo 615 oseb. Med izvajanjem humanitarnega razminiranja v BiH se je zgodilo 123 delovnih nesreč, v katerih je umrlo 74 deminerjev.

Lani so v BiH poročali o treh minskih nesrečah, v katerih je bila ubita ena oseba, tri osebe pa so bile ranjene. Za podporo žrtvam min na državni ravni primanjkuje podpornih programov in pravnih ukrepov, zato je preživeli žrtve min težko vključiti v razne državne pomoči za invalidne osebe. Ob tem manjkajo tudi podatki o preživelih žrtvah min, ki velikokrat živijo na robu družbe in revščine.

Spomini

Pesnik, dramatik, prevajalec in esejist Oton Župančič je bil tudi velik prijatelj Kamnika. **Stran 20**

Zanimivosti

Bojana Pipan je v pripovedki Tepka iz Zasipa predstavila šege, povezane s tepkami. **Stran 21**

Obletnice

Razstava Rodbina Vurnik in Kranj predstavlja tri ustvarjalce rodbine Vurnik. **Stran 22**

Od petka do petka

Minister za javno upravo Rudi Medved obžaluje, ker ni prišlo do dogovora z občinami glede povprečnine za 2020 in 2021. Ta bo sicer najvišja doslej. / Foto: arhiv GG

Finančni minister Andrej Bertonec je zaradi znižanja napovedi gospodarske rasti v Sloveniji ministre pozval k intenzivnemu varčevanju. / Foto: Gorazd Kavčič

Se nam obeta nov referendum? V SAB bi namreč radi izvedli posvetovalni referendum o financiranju zasebnih šol. Foto: arhiv GG

Nižja gospodarska rast

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj je v jesenski gospodarski napovedi realno rast BDP znižal na 2,8 odstotka, kar je 0,6 odstotka manj od spomladanske napovedi.

SIMON ŠUBIC

Brez dogovora o povprečnini

Minister za finance Andrej Bertonec je v torek po neuspešnih pogajanjih med vlado in predstavniki občinskih združenj sporočil, da bo povprečnina v prihodnjih dveh letih znašala toliko, kot jo je izračunala vlada. To pomeni 589,11 evra v letu 2020 in 588,3 evra v letu 2021. Po ministrovih besedah gre za najvišjo možno povprečnino, ki jo je ministrstvo za finance izračunalo na podlagi veljavne metodologije, torej na podlagi povprečja stroškov občin v zadnjih štirih letih. Predstavniki občinskih združenj so na drugi strani želeli, da bi se povprečnina določila na podlagi izračuna dejanskih stroškov občin v lanskem letu. Določena povprečnina je sicer daleč najvišja doslej, je poudaril tudi minister za javno upravo Rudi Medved, ki sicer razume potrebo občin po precej višji povprečnini, saj so precej višji tudi njihovi stroški – okoli 630 evrov. Medved je obžaloval, da ni prišlo do dogovora, in napovedal, da bodo nadaljevali prizadevanja za zmanjševanje stroškov občin, prav tako pa tudi za spremembo metodologije za izračun povprečnine. V prihodnje si

namreč želijo takšno financiranje občin, da ne bo razkoraka med povprečnino in dejanskimi stroški.

Bertonec ministre pozval k varčevanju

Ker je Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) v jesenski gospodarski napovedi realno rast BDP ocenil na 2,8 odstotka, kar je 0,6 odstotne točke manj od spomladanske napovedi, napoved za prihodnje leto (triodstotna rast) pa je nižja za 0,1 odstotne točke, je finančni minister Andrej Bertonec pred dnevi ministre pozval k intenzivnemu varčevanju pri nenujnih ukrepih. Vlada je tudi zamrznila izvrševanje proračuna, tako da bo vse večje nenačrtovane izdatke ministrstev do konca leta potrjevalo ministrstvo za finance. Bertonec je še napovedal, da bodo za prihodnje leto načrtovano višino odhodkov državnega proračuna linearno znižali za 100 milijonov evrov na 10,35 milijarde evrov. »Proračuna za leti 2020 in 2021 bosta oblikovana tako, da bosta skladna s fiskalnim pravilom,« je zagotovil in poudaril, da je gospodarska rast v Sloveniji sicer še vedno solidna in je več kot dvakrat višja od povprečne rasti v območju evra. Po besedah direktorice Umarja

Maje Bednaš je slabša napoved posledica upočasnitve rasti v trgovinskih partnericah in obojetov do konca leta, ki vplivajo na izvoz in investicije izvoznega sektorja. K ohranjanju solidne rasti v napovedanem obdobju bodo na drugi strani pomembno prispevali domača potrošnja, razmeroma ugodna gibanja na trgu dela in nadaljnja rast investicij, zlasti gradbenih. V primeru uresničitve negativnih tveganj v mednarodnem okolju pa bi bila lahko gospodarska rast še nižja, in sicer 1,7-odstotna rast BDP letos, prihodnje leto pa dvoidstotna, je razložila Bednaševa in poudarila, da smo še vedno daleč od negativnih gibanj iz časa krize.

Levica in koalicija zblížali stališča

Po sredinem usklajevanju koalicije in Levice o predlogu zakona o zdravstvenem zavarovanju in ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja je vodja poslanske skupine Levice Matej T. Vatovec razložil, da so zaprli vse člene zakona in torej uskladili način prenosa v obvezno zavarovanje. Finančna konstrukcija še vedno ostaja odprta, o njej se bodo spet usklajevali v petek (danes), je dodal. Po izračunih vlade bi zaradi

ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in prenosa v obvezno zavarovanje nastal primanjkljaj v višini 13,7 milijona evrov, Levica pa je izračunala nižji primanjkljaj.

Za referendum o financiranju zasebnih šol

V stranki SAB so v sredo napovedali, da bodo vprašanje financiranja zasebnih šol skušali razrešiti s pomočjo posvetovalnega referenduma, na katerem bi volivce vprašali, ali se strinjajo, da se v ustavi jasno zapiše, da je država dolžna financirati samo javne osnovne šole. Podpise v podporo referendumu bodo v začetku zbirali konec meseca, najprej v Ljubljani. Ustavni pravnik Igor Kaučič je sicer za Radio Slovenija ocenil, da je odločitev SAB nenavadna, saj državni zbor v tem primeru referendumskega izida ni dolžan upoštevati. Kot je dejal, bi bilo racionalneje zbrati 30 tisoč overovljenih podpisov volivcev pod zahtevo za spremembo ustave, saj bi jo bil državni zbor dolžan obravnavati in jo tudi sprejeti, če je sprememba ustrezna. Ministrstvo za izobraževanje sicer razmišlja o oblikovanju delovne skupine, ki bi prišla do strokovnega in političnega konsenza glede financiranja zasebnih šol.

Slovinci v zamejstvu (712)

Naši so, vendar pozabljeni

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Znani slovenski muzikolog, raziskovalec in novinar dr. Franc Križnar je v ponedeljek v Mohorjevi hiši v Celovcu z besedo, sliko in glasbo predstavil manj znane Slovence glasbenike, ki so v preteklosti delovali tostran in onstran sedanjih državnih meja. Kot je povedal sam, je bil izziv za tovrstno raziskovanje Enciklopedija slovenske kulturne zgodovine na Koroškem, ki sta jo napisala koroška slovenska znanstvenika in raziskovalca dr. Katja Šturm - Schnabl in njen sin Ilija. Glasbeniki, ki jih je predstavljal dr. Križnar, so večinoma delovali v 19. in 20. stoletju na območju sedanje Slovenije, pa tudi onstran severne meje. Takrat je bilo to območje del enotne države. Ti glasbeniki so na različne načine ozaveščali

prostor tedanje avstro-ogrske monarhije o slovenskem jeziku, glasbi, narodu in še o marsičem, nekateri pa so se od slovenskih korenin tudi oddaljili.

Dr. Križnar je na svoj seznam uvrstil tudi glasbenike, ki so bili doma ali so delovali na Gorenjskem in se je o njih zelo redko kaj slišalo

ali prebralo. Prvi med njimi je Jožef Tomažovec (1823–1851), ki je bil rojen v Tržiču in je ustvarjal tudi v Celovcu, kjer je pokopan. Zanj pravijo, da je bil navdušen za slovensko stvar. Manj znan je tudi Jožef Levičnik (1826–1909), ki je bil rojen v Železnikih, kjer je tudi delal in kjer je tudi umrl. Bil

Danes, 20. septembra, ob 18. uri bo v domu Slovenskega prosvetnega društva Borovlje pri Cingelcu na Trati proslavitev 130. obletnice ustanovitve Hranilnice in posojilnice Glinje, ene prvih denarnih ustanov Slovencev na Koroškem. Jutri, 21. septembra, se bo ob 17. uri v K&K centru v Šentjanžu v Rožu začelo praznovanje 70-letnice delovanja domačega športnega društva. Po proslavi bo družabno srečanje s Šentjanskimi tamburaši in ansamblom Refuse Collection. V nedeljo pa bodo v farni dvorani v Železni Kapli odprli klekljarsko razstavo.

Dr. Franc Križnar med ponedeljkovim predavanjem v Celovcu

je tudi župan Železnikov in je bil pobudnik za ustanovitev tamkajšnjega bralnega društva. Znan je po tem, da glasbe ni le pisal, ampak glasbena dela tudi izdal. Kot tretjega pa je dr. Franc Križnar opisal Sebastijana (Boštjana) Žepiča (1829–1883) iz Gozda nad Križami, ki je deloval tudi na Hrvaškem, kjer je umrl. Zbiral in zapisoval je ljudske pesmi, tudi iz Tržiča in okolice, in prijateljeval z Janezom

Trdino in Matijem Valjavcem. Na Gorenjskem ima korenine tudi Josip Lavtižar (1851–1943), rojen v Kranjski Gori, duhovnik in skladatelj. Kot duhovnik je služboval tudi v Kokri, na Bledu in v Ratečah. Glasbenik, o katerem se je sicer več govorilo in pisalo, vendar kmalu znova začne toniti v pozabo, je tudi Anton Jobst, ki je bil rojen leta 1894 na Brdu/Eggu v Ziljski dolini, umrl pa je leta 1981 v Žireh.

Po svetu

Kaj se dogaja v EU

Kako bolje razumeti dogajanje ob oblikovanju nove Evropske komisije? Kaj se zdaj dogaja v Nemčiji? Kakšen je pomen osrednje evropske osi Pariz–Berlin? In njeno razmerje z drugimi članicami EU?

MIHA NAGLIČ

Odgovarja Enrico Letta

Politolog in politik Enrico Letta se je udeležil tudi letošnjega Blejskega strateškega foruma. Kako gleda na aktualni proces izbire nove Evropske komisije? »Na volitve gledam širše, ne gre le za Evropsko komisijo, ampak tudi Evropski parlament in druge institucije. Spopasti se morajo z izzivom, ki je popolnoma nov: in to je, da živimo v zelo čudnem protislovju: po eni strani smo na vrhuncu blaginje in napredka ter miru, hkrati pa smo na vrhuncu črnogledosti. Mislim, da je to največji izziv. Nobeni komisiji doslej se ni bilo treba spoprijemati s čim podobnim, ukvarjali so se z drugimi izzivi. Današnji položaj je po eni strani političen, po drugi družben in tudi zelo psihološki: gre za kolektivno psihologijo. Po eni strani živimo v času največje blaginje v zgodovini Evrope, hkrati pa smo nesrečni in črnogledi, seveda so med državami razlike. Kako preseči to protislovje? Po mojem mnenju je zato naloga za prihodnjih pet let, kako doseči spravo z ljudmi. Evropski voditelji se morajo več pogovarjati z volivci kot izvoljeni predstavniki. Evropske institucije običajno delujejo v sistemu in

s sistemi, pomembno pa je, da se ta diskurz obrne proti volivcem. Če me vprašate, kateri je ključni izziv, je po mojem mnenju ta: kako preseči to protislovje in spodbuditi Evropejce, da bodo bolj optimistični.« Letta pojasni tudi, kaj se zdaj dogaja v Nemčiji. »Kar se tiče Nemčije, je po mojem mnenju pomembno poudariti to, da je v zelo posebnem, edinstvenem obdobju. Mislim, da je edina na Zahodu, ki je sprejela okoli milijon prebežnikov v zelo kratkem obdobju, nobena druga država ni v takem položaju. Nemčija je te begunce sprejela trajno, ne le začasno. Tega ni naredila ne Italija ali Španija in Francija. To, kar se dogaja v Nemčiji, je močno povezano s to zgodovinsko odločitvijo. To odločitev je bilo težko sprejeti, izvesti in tudi nadzorovati njene posledice. Vseeno pa mislim, da je bila to za Nemce pravilna odločitev, in sicer zaradi enega samega razloga: demografija v Nemčiji je katastrofalna, podobno kot je tudi v Italiji in Španiji, edino Francija med velikimi državami ima dokaj dobro demografijo. Nemci so se s sprejetjem prebežnikov odločili za okrepitev gospodarstva in produktivnosti. Taka odločitev na začetku terja visoko ceno, integracija je zelo zahteven proces. Nemčija je plačala to ceno tudi s krvjo,

ne smemo pozabiti žrtev nestrpnih napadov, in z velikimi napetostmi. Tudi izidi volitev v Brandenburg in na Saškem pred dnevi so povezani z napetostmi. Nemci se skušajo spopasti s posledicami tega. Ne morem si niti zamisliti, kako bi se, recimo, Italija spopadla s posledicami odločitve, da bi sprejela milijon prebežnikov. Imamo Salvinija s 34-odstotno podporo, pa imamo le nekaj tisoč migrantov in prebežnikov. Nemčija pa jih je sprejela okoli milijon. Nemci so sredi zelo težavnega in zapletenega procesa, kar moramo razumeti in si želeči, da jim uspe uspešno izvesti proces integracije, ker bo to vzor drugim ...« (Vir: Ksenja Tratnik, MMC RTV SLO)

Os Pariz–Berlin

Enrico Letta pojasni tudi aktualni pomen osi Rim–Berlin v odnosu do drugih članic EU. »Menim, da je EU v iskanju novega ravnovesja sil, delno je to tudi posledica brexita. Podcenjujemo to, da je bilo tudi Združeno kraljestvo vedno del gonila EU-ja. Kot se spominjam iz časov, ko sem bil del politike, je bil London vedno za širjenje Unije, liberalizacijo ... Vedno so bili aktivni. Brexit je spremenil veliko, tudi glede ravnovesja sil. Smo v obdobju, ko

Nemčija in Francija razmišljata, kakšno je lahko njuno zavezništvo v prihodnje. Mislim, da morata spremeniti svoj pristop, ker si je nemogoče predstavljati povezavo 27 držav, v kateri pa odločata le dve, to je jasno. To so dale jasno vedeti baltske države in višegrajska skupina ... Francija in Nemčija lahko svoj vpliv razvijata v smer pozitivnega sklepanja dogovorov in pomagata v procesih odločanja na način, da so vsi odločevalci vključeni. Hkrati pa je tudi jasno, da ne moreta vseh predlogov dati Nemčija in Francija, potem to ne bo delovalo. Mislim tudi, da sta ti dve državi dobro odigrali svojo vlogo v pogajanjih po evropskih volitvah o imenovanju na ključne položaje. Druge države bi se morale zamisliti nad tem, kako so sodelovale v teh pogajanjih, saj so na koncu izgubile igro.«

Kaj pa »upskirting«?

»Termin upskirting skriva gnusen vdor v zasebnost žensk. In odločena sem, da se bom s tem spopadla in spremenila pravno stanje.« Tako je nedavno zatrjela nemška pravosodna ministrica Christine Lambrecht. In za kaj gre? Za prepoved skrivnega snemanja žrtev pod krilom brez njihove vednosti ... Hm.

Enrico Letta (roj. 1966), nekdanji italijanski premier (2013–2014), večkratni minister, dolgoletni italijanski in evropski poslanec; zdaj je dekan slovitih »Sciences Po«, pariške fakultete za politične vede. / Foto: Wikipedia

Zahtevna partnerstva: Merkel, Erdogan, Putin, Macron. Voditelji Nemčije, Turčije, Rusije in Francije na srečanju, na katerem so razpravljali o Siriji, 27. 10. 2018. / Wikipedia

Ena od obramb proti upskirtingu je ta, da vsiljivega fotografa posnamemo in ga objavimo oziroma prijavimo.

Za boljšo šolo (39)

Neobvezni in obvezni izbirni predmeti

IVKA SODNIK

Da bi bila šola bolj po meri otrok, so snovalci in reformatorji osnovne šole v drugo triletje dodali neobvezne in v tretje triletje obvezne izbirne predmete. Večina šolskih sistemov pozna princip izbirnosti, saj želijo otrokom omogočiti, da razvijajo svoje posebne talente ravno pri predmetih, ki jih najbolj zanimajo. Pouk neobveznih izbirnih predmetov se pravzaprav začne že v prvem razredu, ko se otroci oziroma njihovi starši lahko odločijo za učenje tujega jezika. Ravno o tem predlogu, ali s tem ne bomo prvotno šolcev pretirano obremenili, je bilo veliko govora tako med šolskimi strokovnjaki kot laično javnostjo. Vedno bolj izobraženi starši, ki na svojih delovnih mestih

nujno potrebujejo znanje tujih jezikov, so prepričani, da se je tuji jezik treba začeti učiti čim bolj zgodaj, vsaj na začetku osnovne šole. Zato se jih večina odloči, da bodo otroci obiskovali pouk neobveznega tujega jezika že v prvem razredu. Ali dodajati dve uri tujega jezika tedensko preveč obremenjuje šestletnike, je odvisno predvsem od metodike poučevanja. Zato zavod za šolstvo projekt zgodnjega učenja tujega jezika skrbno spremlja in skrbi za kvaliteto izobraževanja učiteljev. Napačni pedagoški pristopi bi lahko otrokom za vedno uničili veselje do učenja tujega jezika. Za učence od četrtega do šestega razreda pa šole ponudijo pouk iz naslednjih neobveznih izbirnih

predmetov: drugega tujega jezika, umetnosti, računalništva, športa in tehnike. Ko šole po predpisani matematični formuli izračunajo, koliko učnih skupin glede na število učencev lahko oblikujejo, imajo otroci v resnici na izbiro tri ali štiri predmete, na podružnicah pa lahko celo samo enega. Ker učenci neobvezni izbirni predmet lahko vsako leto zamenjajo in da bi se skupine kljub temu ohranile, so šole primorane v posamezni skupini združevati učence od četrtega do šestega razreda. Tako se npr. v isti skupini znajdejo učenci, ki se nemočno učijo že dve leti, in drugi, ki se jo šele začneta. Učitelji se nad takšnimi razmerami zelo pritožujejo in zahtevajo spremembe

normativov. Enak problem se pojavlja v zadnjem triletju, kjer imajo učenci na voljo neobvezne in obvezne izbirne predmete. Neobvezen je samo eden (učenje drugega tujega jezika) in tudi tukaj lahko pride do mešanja generacij. Učenci od sedmega do devetega razreda lahko izberejo npr. nemščino kot neobvezni ali kot obvezni izbirni predmet, v obeh primerih po dve uri tedensko. V zadnjem triletju so učenci dolžni izbrati dva izbirna predmeta. Če je eden od njiju tuji jezik, imajo tedensko tri ure pouka več. Šole imajo načeloma na izbiro več kot osemdeset izbirnih predmetov, obvezno morajo ponuditi najmanj tri iz družboslovno-humanističnega in

tri iz naravoslovno-tehničnega sklopa. Koliko izbirnih predmetov bodo ponudile, je odvisno od števila učencev v zadnjem triletju in kadrovske zasedbe šole. Učenci izbirne predmete v resnici izbirajo po učiteljih. Odločajo se za tiste, ki jim preverjeno zagotavljajo zanimiv pouk, pa tudi tiste, ki jim omogočajo priti brez truda do dobrih ocen. Pouk izbirnih predmetov v poznopopoldanskih urah je za večino učencev nujno zlo, zato so na tem področju nujne vsebinske in normativne spremembe. Tudi samo šestimi predmeti, po tremi iz posameznega sklopa, ki bi bili interdisciplinarno sestavljeni, bi dosegli potrebno izbirnost in hkrati poenostavili sestavo urnika.

Spomini

V Davči plavili od pamtiveka

Iz marsikaterih nedostopnih gozdov so les nekoč spravljali s plavljenjem in tako je bilo še pred osemdesetimi leti tudi v Davči. Tehnologija plavljenja je bila zelo dorečena, količine splavljenega lesa pa ogromne. O tem v filmu Staneta Zgaga pripovedujeta domačin Stane Bernard in zgodovinar Vincencij Demšar.

ANA ŠUBIC

Zadnje plavljenje po reki Davščici, ki izvira pod Poreznom in se pri Zalem Logu zlije v Selško Soro, je bilo leta 1940. »Čeprav se je to dogajalo sorazmerno malo časa nazaj in sem po rodu Založan, sem o plavljenju po Davči vedel bolj malo. Škoda bi bilo, da bi šlo to v pozabo,« je razložil Stane Zgaga, ki se je tako odločil posneti film o tem, kako so nekoč davški les v svet pošiljali preko Davščice, tedaj edine transportne možnosti. Središče Davče je cesta dosegla šele leta 1961. Staneta Zgaga je še posebej navdušila izjemno dorečena tehnologija plavljenja, količine splavljenega lesa pa so bile velike in so ob enem plavljenju prese-gale celo deset tisoč hlodov.

Film, ki so ga predvajali na nedavnem Prazniku zelja na Zalem Logu, je naslovil 300 let plavljenja lesa po Davščici, v njem pa o tej dejavnosti pripovedujeta 87-letni Založan Stane Bernard in zgodovinar Vincencij Demšar. Bernard, čigar

Zgodovinar Vincencij Demšar, 87-letni Založan Stane Bernard, ki je plavljenje po Davščici doživel v živo, in avtor filma Staneta Zgaga

oče in starejša brata so sodelovali pri plavljenju, ki ga je sam kot otrok imel priložnost opazovati, se spominja, da je bilo zadnje plavljenje leta 1940, ko je to prakso opustil še Ivan Weber - Strojcev z Zalega Loga. Plavil je od Podmejačevega loga. Lesni trgovec in posestnik iz Stare Loke Franc Bernik, na Selškem znan kot Brna, je plavljenje končal leto pred

njim. Plavil je od vhoda v vasico Zala in hlode jemal iz vode malo nad Tajnetovo žago, kjer so jih razžagali.

Plavljenje so običajno začeli aprila, ko je bila voda najbolj primerna, a je ni smelo biti preveč. »Les je moral biti suh, sekali so ga spomladi in je bil nato celo leto v gozdu. Jeseni so les začeli spravljati k vodi, kjer so ga uskladiščili do pomladi,« je Bernard

obujal spomine. Les je bilo k vodi možno spraviti s konji, po drčah ali celo s spuščanjem po lesenih žlebovih, imenovanjih riže. Osemsto metrov dolgo »rižo« so postavili v Zali navzdol od Mohorjevega mlina, po njej pa so spuščali les iz Brnovega gozda pa tudi iz Mrovljovega, Mohorjevega, Špehovega in Zalarjevega, se spominja Bernard. To so počeli,

ko je bilo mrzlo, da se je po lesu naredil »sivež« in je bolj drselo.

Pred plavljenjem po reki so se najprej lotili »struganja« – čiščenje in oblaganje struge s hlodi, da je spravilo potekalo čim bolj gladko. Bernard ve povedati tudi, da so »strugali« približno štiri kilometre reke od Zale do Brentača. »Ob vodi so bili pa plaviči, ki so kontrolirali, če se je kje kaj zataknilo.« Delali so tudi v dežju. Zaščitili so se z ogrinjali iz ovčje kože in nepremočljivimi klobuki »kastorji«. Les so na koncu ujeli v »muše«, lovilce, izdelane iz najtežjih hlodov.

Demšar je odraščal v bližnjem Osojniku in je kot otrok poslušal o plavljenju. Ob raziskovanju preteklosti Selške doline je naletel tudi na gradivo o sporu zaradi Bernikovega samovoljnega plavljenja po Davči. Že leta 1853 so v zakonu natančno določili, kdo lahko opravlja plavljenje in pod kakšnimi pogoji, kar je veljalo vse do 1929. Bernik je v svojih gozdovih okoli Tuškovega griča nasekal veliko lesa in začel

plaviti brez dovoljenja. Očitno so mu, da se ni dogovoril z lastniki ob vodi za njihovo odškodnino, Marija Novak, ki je imela koncesijo za ribolov po Davči, je terjala odškodnino za pomorjene ribe ... »Ko so ga orožniki prijeli pod Bernardom novembra 1902, so tako on kot tudi Davčarji, ki so z njim delali, rekli, da se je po Davči plavilo od pamtiveka. To je tudi resnica.« Prve domačije so v Davči nastajale sredi 16. stoletja in kot podložniki so bili dolžni sekati in plaviti les za potrebe loškega gradu, je razložil. »Zagotovo je to trajalo vsaj tristo let ali pa še več. Seveda so v tistih časih plavili povsod, načini pa so bili različni.«

Demšar je povedal tudi, da je bil glavni organizator plavljenja Bregar iz Davče, ki je bil prvi zaupnik Bernika. Ta je plavil tudi z Globočnikom, ki je imel žago v Železnikih, in eno od pravil je določalo, da je moral biti vsak hlod (že Bernikovih je bilo pet tisoč) označen z začetnicami imena in priimka, da so vedeli, čigav je.

Počitnice so preživljali na Zapricah

Izšla je knjiga Spomini na Otona, ki jo je zapisala žena pesnika Otona Župančiča Ani Župančič, uredila pa njegova vnukinja Alenka Župančič. Predstavili so jo tudi v kamniškem muzeju na gradu Zaprice, kjer je pesnikova družina vrsto let preživljala počitnice, zelo pa so ga cenili tudi Kamničani sami.

JASNA PALADIN

Letos poleti je minilo sedemdeset let od smrti v Vinici rojenega slovenskega pesnika, dramatika, prevajalca in esejista Otona Župančiča, enega od štirih predstavnikov slovenske moderne, ki pa je bil –kot je v knjigi še posebej poudarjeno– tudi velik prijatelj Kamnika.

Osnova knjige so skrbni zapiski, ki jih je v svoje zvezke v šestdesetih letih prejšnjega stoletja zapisovala pesnikova žena Ani Župančič (rojena Kessler), hči sodnega svetnika iz Novega mesta. Kot zelo inteligentna in izobražena ženska je že kot deklica oboževala pe-zijo Otona Župančiča, s trinajst let starejšim pesnikom pa jo je leta 1911 seznanil Ivan Cankar. Dve leti kasneje sta se poročila in živela srečen zakon (v zakonu so se jima rodili trije otroci), zato so tudi ohranjeni zapiski skrbni in ljubeči, hkrati pa

tudi verodostojen vpogled v prelomne zgodovinske dogodke tiste dobe. Ohranjeno gradivo je uredila pesnikova vnukinja Alenka Župančič (pri tem ji je pomagala tudi sourednica Neva Brun), na predstavitvi knjige Spomini na Otona pa sta avtorici še poseben poudarek namenili povezavi s Kamnikom. »Leta 1923 in še sedem let za tem je Oton Župančič s svojo družino počitnikoval na gradu Zaprice pri baronih Schneid-Rechbach, kjer se je srečeval in družil z drugimi družinami pa tudi umetniki, kot sta Juš Kozak in Lily Novy. Poznanstva so spletli tudi s številnimi drugimi domačini, in ko deda ni bilo zraven, je svoji ženi ali komu drugemu od domačih, ki je šel na Zaprice, dal seznam nje-mu ljubih Kamničanov, ki jih je treba pozdraviti v njegovem imenu. Moj oče mi je večkrat govoril, da so se imeli krasno, saj so imeli v

okolici cel poligon za raziskovanje vse do Tunjščice in da so bili otroci cele dneve zunaj. Večkrat so jo mah-nili tudi do Kamniške Bistrice, peš, seveda, in ohranjene so tudi fotografije mojega deda v kamniških gorah. Eden prvih Kamničanov, ki ga je spoznal, je bil slikar, ilustrator in scenograf Ivan Vavpotič, zelo zgodaj pa je spoznal tudi Rudolfa Maistra in Frana Albrehta,« je na predstavitvi povedala Alenka Župančič in priznala, da ji je danes žal, da svoje babice Ani Župančič za časa njenega življenja ni spraševala več o dedu, saj je vedno zelo rada govorila o njem, a je kot deklice to preprosto še ni zanimalo.

Kot je še predstavljeno v knjigi, so počitnikarji sami sebe imenovali kar Zapricani, ohranjenih pa je tudi nekaj skupnih fotografij iz takratnega časa. Kamničani so Župančiča hitro spoznali, saj je rad zahajal tudi

Alenka Župančič, vnukinja pesnika Otona Župančiča, je knjigo Spomini na Otona predstavila na gradu Zaprice, kamor je pesnik s svojo družino zelo rad hodil na počitnice.

v gostilno Pri vinski trti pri Vivodovih na današnji Parmovi ulici, kjer je ustvarjal na tamkajšnjem vrtu. V gostilni ga je najbolj privlačil sam ambient na vrtu, saj ga

je žuborenje mlinščice, ki je takrat še tekla tod mimo, pritegnilo k pisanju. Tam je leta 1923 tudi začel pisati eno od svojih najbolj znanih del Veroniko Deseniško.

Nekaj verzov je posvetil tudi prijateljem iz Kamnika, denimo Ivanki Albreht in Fani Kratnar, še najbolj znan pa je verz, ki ga je posvetil kamniškemu gasilcem: »Ne boj se za pomoč, mi bomo dan in noč!«

Tesno pa Otona Župančiča s Kamnikom povezuje tudi diploma za častnega občana, kar je postal leta 1928. »Mesto Kamnik imenuje velikega slovenskega pesnika in besednega umetnika, svojega odličnega in dragega gosta gospoda Otona Župančiča ob 50-letnici njegovega rojstva v počastitev njegovega genijalnega dela in v priznanje dragocenih zaslug, ki si jih je pridobil za kulturo in jezik slovenskega naroda, za svojega častnega meščana,« je zapisano na diplomi, s katero je Župančič postal šele drugi s tem častnim nazivom (štiri leta prej so v Kamniku za častnega občana razglasili generala Rudolfa Maistra).

Zanimivosti

Danski najstniki so prej samostojni

Skupina slovenskih najstnikov, med njimi tudi štirje četrtošolci z Gimnazije Jesenice, je konec poletja nabirala nove izkušnje na Danskem. Zanimiva skandinavska dežela jih je navdušila, tamkajšnji mladi pa presenetili s samostojnostjo in odraslostjo.

MARJANA AHAČIČ

Konec avgusta se je skupina 35 slovenskih dijakov na povabilo Društva slovensko-danskega prijateljstva odpravila na desetdnevni obisk in popotovanje po Danski – zanimivi, pestri in pri nas slabše poznani državi. Med njimi so bili tudi štirje dijaki četrtega letnika Gimnazije Jesenice: Meggie Kalan z Brega pri Žirovnici, Laura Koželj s Slovenskega Javnika, Manca Bertonec z Blejske Dobrave in Urban Koložvari iz Lesc. Na potovanju so si seveda ogledali številne znamenitosti dežele, predvsem pa so spoznavali svoje vrstnike in način življenja na drugem koncu Evrope.

»Danska je seveda zelo zanimiva dežela, z

navdušenjem smo si jo ogledovali, posebej zanimivo pa je bilo druženje z našimi danskimi vrstniki, ki so bili v času obiska tudi naši gostitelji.« je povedal Urban Koložvari, ki pravi, da si je po njegovih izkušnjah slovenska in danska mladina v precej podobna v načinu razmišljanja, v načinu življenja pa je med mladimi Slovenci in Danci kar nekaj razlik.

»Predvsem so, kot smo lahko izkusili v času svojega bivanja pri gostiteljih, bistveno bolj samostojni kot večina mladih v Sloveniji. Številni mladi namreč že v času šolanja na gimnaziji živijo popolnoma samostojno. S sošolkami smo tako živeli pri dijakih v nekakšnih majhnih hiškah, ki so organizirane kot dijaška skupnost. Moja gostitelja sta bila

fant in dekle, ki živita skupaj, on ima 18, ona pa 16 let. Prav presenečen sem bil, kako odraslo in odgovorno sta delovala. Hiške, v katerih smo živeli, so res majhne in minimalistične, tako da je bilo malo tesno, in hladilnik res ni bil do roba poln, kakor bi bil, če bi za to skrbel kakšna tipična slovenska mama; za zajtrk smo si delili tistih nekaj malenkosti, ki sta jih pač imela na voljo. A težav in zapletov ni bilo nikakršnih, prav lepo smo se imeli.« je sobivanje z danskimi vrstniki opisal Urban.

Zanimivo se mu zdi, da si na Danskem večina srednješolcev kmalu najde občasno zaposlitev in si tako izboljša proračun; običajno pomagajo v gostinstvu. Kar je Urbana, ki je tudi sam navdušenec nad tujimi jeziki, presenetilo in razveselilo, je odlično znanje angleščine, ki jo samozavestno in tekoče uporabljajo, kadar je to potrebno. »Ob tem pa nisem opazil, da bi jih, tako kot mnoge v Sloveniji, skrbelo, da bo

Meggie Kalan, Urban Koložvari in Laura Koželj, navdušeni ob vrnitvi iz Skandinavije, kjer so spoznavali danske vrstnike / Foto: Gorazd Kavčič

angleščina izpodrinila njihov jezik. Najbrž zato, ker so zelo samozavestni ljudje, podobno kot na primer Nemci, bi rekel. Ponosni so na svojo vikinško zgodovino in v povezavi s tem tudi na svoj jezik.«

Sicer, pravi Urban, so mu bile na Danskem zelo všeč urejenost, predvsem infrastrukture, skrbna obdelanost

zemlje, enostavnost arhitekture z značilno skandinavsko preprostostjo in minimalizmom ter dobro delujoča socialna država, na katero so ponosni tudi mladi Danci. »Pa to, da drag avto in velika hiša tam nista statusni simbol, tako kot sta pogosto pri nas,« je še povedal ob prihodu domov.

Sicer pa pravi, da med mladimi Danci in Slovenci v načinu življenja in razmišljanja ni velikih razlik. »Šalimo se na isti način. Razlika je le v tem, da imam jaz, ko zjutraj vstanem iz postelje, doma vse pripravljeno, moj danski vrstnik pa mora za vse poskrbeti sam,« še zaključuje z nagejivim nasmehom.

»Šalimo se na isti način. Razlika je le v tem, da imam jaz, ko zjutraj vstanem iz postelje, doma vse pripravljeno, moj danski vrstnik pa mora za vse poskrbeti sam.«

S so(n)čno tepko v svet

Bojana Pipan iz Zasipa, ki že trideset let skrbi za ohranjanje tamkajšnje kulturne dediščine, je v pripovedki Tepka iz Zasipa zdaj predstavila še šege in običaje, povezane s tepkami, po katerih je bil nekdanji in je zdaj spet vse bolj znan Zasip.

MATEJA RANT

Bojana Pipan že vrsto let v okviru turističnega in kulturno umetniškega društva iz Zasipa raziskuje dediščino kraja, ki so ga v preteklosti zaznamovale tepke – avtohtona vrsta hruške, ki se posušena spremeni v prgo. Prav po suhih tepkah oziroma prgah se je kraja oprijelo

ime Prgarija. A če je imelo to poimenovanje včasih malce slabšalen prizvok, so krajan na svojo dediščino zdaj neizmerno ponosni in te ob prihodu v Zasip ob krajevni tabli pričaka tudi tabla z napisom Prgarija. Že pred dvema letoma je Bojana Pipan v posebni knjižici Dobrote iz Prgarije zbrala recepte, ki imajo za osnovo tepke,

letos pa se je knjižici receptov pridružila še otroška slikanica Tepka iz Zasipa, v kateri prek zgodbe, ki jo pripoveduje tepka, opisuje šege in navade iz vasi Zasip. Izšla je pri Kulturno umetniškem društvu Zasip, za kar je po besedah Bojane Pipan najbolj zaslužna predsednica društva Dragica Marta Sternad Kenda. Za ilustracije sta

poskrbeli Nada Radonjič in Metka Rejc, prav tako domačinki iz Zasipa.

»Knjiga je napisana za otroke, a je v resnici namenjena tudi odraslim, saj je zelo poučna. Prek nje namreč predstavljamo našo kulturno dediščino in jo tako ohranjamo tudi za prihodnje rodove,« je poudarila Bojana Pipan. Tepka je v preteklosti zavzemala pomembno mesto v življenju krajanov Zasipa, saj je tepkino drevo raslo skoraj pri vsaki hiši, z njimi je bil preraščen tudi bližnji hrib Hom. Danes so se po besedah Bojane Pipan na Homu ohranile samo še tri tepke, zato so junija ob vstopu v vas simbolično zasadili tepko, ki naj bi predstavljala zasnovo prihodnjega tepkinega drevoreda od začetka vasi proti Bledu, skozi kategorijo bi potem prišli obiskovalci v njihovo Prgarijo. Tepke so tako kot drugod po Avstro-Ogrski tudi pri nas začeli saditi po ukazu cesarice Marije Terezije, da prebivalci ne bi živeli v pomanjkanju

oziroma bi z njimi omili lakoto, ki se je takrat širila po deželi. »Tepke so namreč zelo rodovitne, posušene pa so tudi zelo obstojne,« je razložila Bojana Pipan in dodala, da so njihovi predniki znali nadvse izkoristiti vse, kar jim je ponujala narava, od gob do orehov, polja pa so imeli zasajena z žiti, zato nikoli niso zares občutili revščine. »Bili so zelo iznajdljivi, vse so znali uporabiti pri pripravi jedi, da so bile okusne, pa čeprav je prgina moka sama po sebi precej pusta. Zato so včasih Prgarji veljali za skopuške, a to ni res, bili so samo zelo varčni,« je poudarila.

Stare, že skoraj pozabljene jedi so s pomočjo receptov, ki jih je zbrala pri starejših krajanah, začeli oživljati in izboljševati pred nekaj leti v okviru Prgarskih dni. »Jedi iz tepk so zelo zanimive, saj tudi če so slane, zaradi tepk potegnejo na sladko.« Poznani so prgini štruklji, sadni navihančki, s kranjsko klobaso polnjeni mošnjčki,

kruh prgovec in še vrsta drugih jedi, ki jih pripravljajo tudi s prgino moko, v katero zmeljejo posušene tepkine krljhe. »Iz tepk, ki so bile malo poškodovane in niso bile primerne za sušenje, so kuhali marmelado, tiste, ki so še ostale, pa so namočili v žganje,« je razložila Bojana Pipan. Vse to je opisala tudi v svoji knjižici. Ker so želeli, da njena so(n)čna tepka, kot jo je označila Dragica Marta Sternad Kenda, potuje tudi naprej v svet, so ob slovenskem besedilu dodali še angleški in nemški prevod. »Obenem je tako knjiga lahko koristen pripomoček tudi pri učenju tujega jezika,« je dejala Bojana Pipan.

Predstavitve knjižice Tepka iz Zasipa pripravljajo 17. oktobra v blejski knjižnici, potem pa bo pot nadaljevala še po osnovnih šolah, je razložila Dragica Marta Sternad Kenda. Konec leta se obeta še dramska uprizoritev Tepke, najprej na domačem odru kulturnega doma v Zasipu.

Bojana Pipan s knjižico Tepka iz Zasipa

Obletnice

Rodbina Vurnik in Kranj

V ustvarjalni rodbini Vurnik izstopajo trije moške, ki so vsak v svojem času vtisnili močan pečat slovenskemu podobarstvu in arhitekturi: Janez Vurnik starejši, njegov sin Janez Vurnik mlajši in vnuk arhitekt Ivan Vurnik z ženo, slikarko in oblikovalko Heleno Vurnik. V Kranju so pripravili razstavo, ki se osredotoča na njihov kranjski opus, za katerim so v kolesju neizprosne napredka ostali le vse bolj blede spomini, načrti, fotografije in zapisi.

ALENKA BRUN

Avtorica idejne zasnove in besedila razstave je Petra Puhar Kežjar, oblikovala pa jo je Lucija Podbrežnik, obe iz Mestne knjižnice Kranj, kjer si razstavo lahko tudi ogledate vse do začetka novembra. Odprtju je sledilo predavanje dr. Andreja Smrekarja, muzejskega svetnika Narodne galerije v Ljubljani, ki rodbino dobro pozna, tokrat pa se je v predstavitvi osredotočil na Heleno Vurnik, ki je bila z možem Ivanom izjemno delovno povezana in je predstavljala umetniški del para.

Tri generacije

Razstava Rodbina Vurnik in Kranj predstavlja tri izjemne ustvarjalce rodbine Vurnik ob njihovih okroglih obletnicah rojstva. Je osrednji projekt domoznanskega septembra, s katerim v gorenjskih splošnih knjižnicah vsako jesen posebej predstavljajo bogate zbirke o zgodovini, delu in življenju ljudi iz naših krajev, in sovpada z Dnevi evropske kulturne dediščine. Z razsežno razstavo dokazujejo, da sodobne knjižnice postajajo pomembne tudi na tem področju.

Kronološko zastavljena razstava se začne z Janezom Vurnikom starejšim. Ta je leta 1841 v Radovljici zasnoval kamnoseško in

podobarsko delavnico, ki je v drugi polovici 19. stoletja opremljala velik del Slovenije. Svoj pečat podobarstvu, arhitekturi in oblikovanju na Slovenskem so dale kar tri generacije: Janez Vurnik starejši, podobar in kipar; Janez Vurnik mlajši, podobar in konservator, ter arhitekt Ivan Vurnik. Če bi bili še živi, bi Janez Vurnik starejši konec letošnjega avgusta dopolnil dvesto let, Janez Vurnik mlajši novembra 170 in Ivan Vurnik junija 135 let.

Avtorica razstave Petra Puhar Kežjar pravi, da gre za ljudi, ki so sicer delovali v Radovljici, manj pa je znano, da tudi v Kranju. Ravno njihove obletnice rojstev so se ji zdele posrečena priložnost, da pripravi o njih in njihovem delu v Kranju obsežnejšo razstavo. »Med knjigami, članki, projekti, razstavami, ki so posvečeni Vurnikovim, razstave, ki bi se bolj osredotočila na Kranj in okolico, mislim, da še ni bilo,« pove.

Helena Vurnik – več kot le slikarka in soproga

Avtorica ne skriva navdušenja nad delom Vurnikovih. Za Kranj so naredili kar nekaj pomembnih stvari, čeprav se nekatere med njimi niso ohranile, medtem ko so – predvsem pri urbanizmu – nekatere izjemne ideje

arhitekta Vurnika zaživele in imajo vlogo še danes. Poudarila je tudi pomembnost soproge arhitekta Ivana Vurnika Helene: »O ustvarjanju arhitekta Ivana Vurnika ne moremo govoriti brez njegove žene Helene Kottler Vurnik z Dunaja. Bila je izučena mojstrica vseh slikarskih in grafičnih tehnik ter uporabne umetnosti, zato so se njene veščine idealno dopolnjevale z moževimi arhitekturnimi projekti. Sodelovala sta predvsem pri delih za cerkvene naročnike in v Vurnikovih prizadevanjih za uveljavitev nacionalnega sloga. Helena Vurnik je bila vse življenje v Vurnikovi senci, ni se ji uspelo vključiti v družbo na Kranjskem in svoje ustvarjanje je ob materinskih dolžnostih doživljala kot nenehen pritisk. V Vurnikovi senci je ostala tudi po smrti, saj se dolgo niti ni vedelo, kakšen je njen delež v skupnih projektih.«

Vurnikov Narodni dom in poučna nota razstave

Zaradi preglednosti, pravi Kežjarjeva, je razstavo razdelila na sklope: »Delno kronološko, v želji, da spoznamo življenje in dela vseh štirih. Janez Vurnik starejši je v Kranju deloval več kot mlajši, predvsem za cerkev sv. Kancijana. Z vnukom Ivanom Vurnikom profesionalno napreduje: če sta

bila starejša samouka, se je Ivan odločil za študij arhitekture in se ji tudi popolnoma posvetil. Vurnikovi so delovali povsod po Sloveniji, poudarila pa sem njihova dela v Kranju in okolici, saj sem želela z razstavo v naše domoznanstvo doprinese nekaj novega. Izkazalo se je, da je bil moj instinkt upravičen, saj sem pri raziskovanju naletela na zanimivo uganko: načrti Ivana Vurnika za Narodni dom, shranjeni v kranjski enoti Zgodovinskega arhiva Slovenije, so namreč popolnoma drugačni kot stavba, ki je bila realizirana. Morda bo razstava spodbudila koga od raziskovalcev arhitekturne zgodovine k razrešitvi vprašanja, zakaj je Vurnik tako drastično spremenil načrt. Drugi poudarek namenjam urbanizmu, saj je bilo to njegovo močno področje.« Tu Puhar Kežjarjeva poudari, da ima razstava tudi poučno in angažirano noto. Izpostavi troje: že omenjeni Narodni dom, urbanizem in poglavje o Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) v Ljubljani. Razloži: »Vurnikov Narodni dom, ekstravaganтен post-secesijski objekt, je bil v šestdesetih letih prejšnjega stoletja nepremišljeno demoliran do nerazpoznavnosti. Pospremilo ga je podiranje cele vrste stavb iz predvojnega obdobja. Predstavlja grenak opomin, da moramo biti z arhitekturo izjemno pazljivi. Gre za javno funkcijo in javno podobo, gre za dolgoročne učinke in gre za nepovratna dejanja. Še pomembnejše je poglavje o urbanizmu. Arhitekt Ivan Vurnik je namreč v tridesetih letih prejšnjega stoletja edini v zgodovini Kranja pripravil celovito domišljen urbanistični načrt. Niso ga realizirali, a nekatere njegove vrhunske, vizionarske ideje so bile uresničene – in delujejo še danes. Zanimivo pa je tudi poglavje o NUK-u v Ljubljani, ki je z nedoumljivim odlaganjem gradnje NUK-a II spet aktualno. Marsikdo namreč ne ve, da je tudi Vurnik pripravil načrt za tedanji novi NUK. Predlog Ivana Vurnika leta 1933 so eminentni in neodvisni

Avtorica razstave Petra Puhar Kežjar / Foto: Primož Pičulin

Razstavo gosti Mestna knjižnica Kranj in bo na ogled do začetka novembra. / Foto: Primož Pičulin

Stavbo Storžič, v zadnjih desetletjih bolj znano kot Delavski dom, izvorno pa kot Narodni dom (na fotografiji), je zasnoval Ivan Vurnik v letih 1922 in 1923. / Vir: Gorenjski muzej, Kranj

strokovnjaki v Švici ocenili kot funkcionalnejšega, a so bili v Ljubljani bolj naklonjeni Plečnikovim estetiki. In še ena zanimivost, ki sem jo odkrila pri prebiranju gradiva: za našo knjižnico radi rečemo, da je dnevna soba mesta, kar pa je v bistvu Vurnikova ideja iz leta 1933. To je stara več kot osemdeset let; on je že takrat razmišljal o tem, da bodo knjižnice postale živahna stičišča meščanov.«

Vurnika kot urbanista je treba predstaviti na novo

Dr. Smrekar je ob odprtju razstave dopolnil avtorico z

mislijo, da je bila usoda do Vurnikovih projektov neusmiljena. Mnogi so namreč popolnoma prepredržani, pogosto do neprepoznavnosti. »Vurnika kot urbanista je treba predstaviti na novo,« meni. Poudaril pa je tudi njegov napreden način razmišljanja, ki ga obiskovalec skozi ogled razstave dejansko zazna in sam pri sebi pomisli, da mu čas in prostor, v katerem je deloval, nista bila ravno najbolj naklonjena. Njegova soproga pa je stopila izza njegove sence oziroma – če rečemo – je prvo celovito obravnavo doživela komaj lansko leto.

Dr. Andrej Smrekar; odprtja se je udeležila tudi Mirjana Žumer Pregelj, vnučinja arhitekta Ivana Vurnika, ki je izrazila veselje ob povabilu in delila s prisotnimi nekaj spominov.

Na robu

Nočne more nekega zapuščenega otroka, 2. del

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»No, slučajno sva se z rejnico srečala tudi midva, pa me je ustavila in mi s posmehljivim glasom povedala, da sem izmeček, ki ga nihče ne mara. "Tista kurba (moja mama) te bo spet vzljubila, ko boš začel služiti in jo bo zamikal tvoj denar!" je še dodala, preden se je skobacala v avto. Najraje bi jo udaril, pa sem se zadržal ...

A točno to se je čez tri leta zgodilo. Preden so me poklicali k vojakom, sem se za nekaj mesecev zaposlil v tovarni s pohištvom. "Pridi živeti k meni, boš imel krajšo pot v službo!" me je poklicala mama.

Pozabil sem na vsa svarila, na vrat na nos sem stekel k njej. A sem prišel z dežja pod kap. Za spanje na kavču mi je krepko zaračunavala, istočasno sem moral plačevati hrano, čeprav sem doma komaj kdaj jedel. Zaradi njene garnanjanja sem imel še slabovest, da jo obremenjujem, da se ji vsiljujem. No, res ji ni bilo lahko. Z nekim tretjim moškim je bila noseča, pa jo je ta pustil tisti trenutek, ko je izvedel za otroka. Nekoč, ko le ni nehala "gobcati", sem jo vprašal, zakaj ni splavila. Nič mi ni odgovorila. Pa sem kar vrtal in vrtal. Šele ko sem ji očital, da ne ve, koliko otrok je že spravila na svet, me je klofnila. Najin odnos je postal paranoičen. Ves čas sem se bal, kdaj se me bo lotila tudi ponoči, medtem ko bom spal. V stanovanju je bil totalen kaos, vse je bilo zasvinjano, razmetano, sin, ki ga je imela z južnjakom, je bil star skoraj šest let in v največji užitek mu je bilo, če je razbijal vse pred seboj.

Najhujšega me je rešil odhod v vojsko. Bil je hudo, saj nisem imel niti dinarja za kakšen priboljšek. Potem pa sem v reviji Ognjišče, med ženitovanjskimi oglasi, spoznal Renato, ki je čez pet let postala moja žena.

A do takrat je bila še dolga pot. Vrnil sem se iz vojske, malo podivjan, brez denarja, brez upanja, da bom kdaj živel človeka vredno življenje. Spominjam se, da sem potem bival v enem od blokov v Kranju. V sobi, ki sem jo drago plačeval, nas je spalo pet, štiri iz Bosne in jaz. Bili so še večji reveži od mene. A so bili pošteni fantje. Nikoli me ni skrbelo, da mi bo iz potovalke kaj zmanjkalo. Le malo smešno so se oblačili. Eno leto so bile zelo popularne zelene trenirke. Zapeljali smo se v Trst, oni so si kupili strupeno zelene, jaz pa sivo. Nekako so mi šli na roke, da po deseti uri niso navijali svoje muzike. Ta mi je pa res parala živce! Njihov gazda se je zelo grdo obnašal do njih. Ves čas jih je nekaj izsiljeval. Če po pravici povem, sem se raje umaknil, ko se je privabil v tretje nadstropje, kjer smo živeli.

Ko sem bil enkrat rešen JLA, sem na Renato kar malo pozabil. Zdelo se mi

je, da me tako in tako ne bo marala: divjega fanta, razcapanega, brez denarja, ki je imel v potovalki le tri spodnje hlače, menjaval pa jih je komaj kdaj.

No, ampak mi kar ni nehala pisati. "Čas bi že bil, da se spoznavam!" je sitnarila v vsakem pismu. Prosil sem svojega sostanovalca, ali mi posodi avto. "Kam pa greš?" ga je zanimalo. Ko mu povem, da v Novo mesto, se je v trenutku spomnil, da ima tudi on tam opravke. Nakar so jih imeli še preostali cimri, tako da smo se v nedeljo zjutraj družno zbasali v avto in se odpeljali preko Višnje Gore do cilja. Danes se še malokdo spomni, kakšno cijazenje je to bilo! O avtocesti ni bilo ne duha ne sluha, prehitovati se ni dalo, tovornjakov, ki so ovirali promet, pa je bilo kot listja in trave. Malo pred ciljem se je kolega spomnil, kaj pa, če bo ušla, ko bo videla, da jih je prišlo kar pet na zmenek. Še mene je zaskrbelo! Sem si zaman kupil nove kavbojke in čevlje?

A me je brez potrebe skrbelo! Renata je bila ne le zelo lepa, ampak tudi pametna punca! Zakaj se je takšna, kot je bila, sploh vtaknila vame? V največjo gorenjsko zgubo, kar jih je

bilo?! Odgovor na vprašanje, ki me je glodalo, sem dobil že kmalu: doma je imela tri leta starega sinčka. Ker je živela na vasi, je bila kot nezakonska mamica zaznamovana in opljuvana! Ljudje so ji zamerili tudi, ker niso vedeli, kdo je oče njenemu otroku. Veste, meni je bilo čisto vseeno, da je imela otroka! Že ko sem jo prvič zagledal, ko je stala na avtobusni postaji in mi pomahala, se mi je usedla v srce! "Ta ali pa nobena!" sem si rekel, ko sem ji potem podal še roko. Moji kameradi so me domov grede špikali, da sem bil rdeč kot paradiznik, da nisem vedel, kje se me glava drži! Niso se motili, točno tako je bilo!

Če bi bilo po moje, bi se lahko že naslednji dan poročila. Brez težav bi ostal v Novem mestu, si našel drugo službo in se preselil k njej. A ni šlo tako gladko. "Iz sebe moraš najprej narediti človeka!" mi je rekla. Čisto nič je nisem razumel. Zdelo se mi je, da sem kar v redu, služil sem denar, pokadil le škatlico cigaret na dan, tudi preklinjal nisem tako kot Bosanci, s katerimi sem se družil.

Pisma, ki mi ga je napisala po najinem prvem srečanju, ne bom nikoli zavrnel. V njem je navedla stvari, ki so ji bile zelo pomembne, in so, po njenem, služile za osnovo vsake trdne zveze. Med drugim je želela, da se z menoj poroči cerkveno. Skoraj me je kap, ko sem tisto pismo prebral! Sam sebi sem se zdel kot kakšen divjak, ki se je v dvajseto

stoletje priklatil iz neke pravadnine! "To ne bo dobro, če te bo baba rihtala, in to še preden zaživita skupaj!" so me svarili moji Bosanci. Res sem bil v dilemi, kaj naj storim. Cigaretam bi se težko odpovedal, alkoholu veliko lažje. A da bi začel hoditi k maši?! To pa se mi je zdelo praktično nemogoče. Renatino pismo sem s težkim srcem odložil v predal in se v srcu začel od nje kar poslavljati. "Pusti jo, videla sta se samo enkrat! Najdi si drugo, hitro jo boš pozabil!" so mi svetovali fantje, ko so se pod večer utrujeni vrnili s celodnevnega šihata.

Poskušal sem jih ubogati, a ni šlo. Šel sem celo na zmenek z nekim dekletom iz Žabnice, a se ni dobro končalo. Ves čas sem jo primerjal z Renato, tako da mi je šla na koncu, ko sva se poslovila, že pošteno na živce, in to čeprav se je videlo, da bi bila vesela še kakšnega zmenka.

Malo pred 27. aprilom so se moji cimri odpravili domov, v Bosno. Vabili so me s seboj, a sem jih zavrnil. Spominjam se, da je čez prvi maj snežilo, bilo je zelo hladno, stanovanje ni bilo ogrevano, tako da sem večji del dneva preždel v postelji. V ponedeljek zjutraj sem se odločil: pospravil sem svoje stvari in sedel na avtobus. Če bi Renata od mene zahtevala, da gol tekam po Novem mestu, pa bi. Brez nje nisem več mogel živeti! Pa hvala Bogu, da sem se tako odločil! Boljše žene od nje ne bi mogel imeti!«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Karel Florian, kranjski naslednik najbogatejšega podjetnika

PETER COLNAR

Podjetnik in jurist Karel Florian, ki se je rodil 17. septembra 1809 v Kranju, je bil eden izmed takrat najbogatejših Slovencev. Rodil se je s srebrno žlico v ustih, saj se je njegov stric, prvi slovenski industrialec Kranjčan Fidelis Trpinc, ki ni imel svojih otrok, odločil, da je njegov najprimernejši naslednik. Ne ve se, ali drži, da Karlova mama Marija Trpinc, poročena Florian, ni bila samo Fidelisova sestra, ampak tudi nezakonska hči.

Karel se je šolal na liceju v Ljubljani. Znano je, da je leta 1823 kot odličnjak obiskoval drugi gramatikalni razred in bil odličen. Njegov najboljši znan sošolec je bil Jožef, sin ljubljanskega odvetnika Maksimilijana Wurzbacha. Leta 1829 se je začel uvajati v Trpinčevo trgovsko in

podjetniško dejavnost, leta 1832 pa je od strica Fidelisa in deda Blaža Trpinca prevzel vse proizvodne obrate v Kranju, to je mlin in žago na Lajhu v Kranju od strica ter t. i. kocarijo in usnjarno z mlinom od deda. Leta 1939 je usnjarno na Lajhu prodal Karlu Pollaku iz Trziča. Tovarna »kocev« in je po Florianovi smrti prenehala delovati. V tehničnem pogledu je bila zastarela, njen propad pa je pospešila še nova gorenjska železnica.

Po letu 1842 je Florian v Savskem predmestju skupaj z Valentinom Pleiweisom in Matejem Erženom ustanovil »kosarno«, ki jo je občina leta 1847 začela uporabljati za nastanitev vojaštva. V Kokrškem predmestju je podedoval posest, poznano pod imenom

Florianova gila. Obsegala je posamezna zemljišča (njlive, travnike), Sodarjevo kajžo pri hujskem mostu in velik gospodarski kompleks s pristavo, ki je ležal med nekdanjo tovarno Semperit in mostom čez Kokro na današnji Cesti Staneta Žagarja. Na tem posestvu je dal v prvi polovici šestdesetih let zasadi več kot tisoč murvinih dreves in nameraval gojiti sviloprejkje.

Karel Florian je bil narodno zaveden meščan. Bil je v ozkem krogu zavednih kranjskih slovenskih meščanov, Prešernovih prijateljev in znancev, ki so sestavili peticijo, ki jo je 6. aprila 1848 predložil Karel Florian kot zastopnik mesta Kranj na zadnjem zasedanju stanovskega deželnege zbora v Ljubljani. Peticija

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Ljubljani se je 17. 9. 1753 rodil Avguštin Sluga, ki je bil od leta 1800 do 1842 župnik in dekan v Kranju. Veliko je naredil za cerkvene stavbe v župniji in se zavzemal, da bi v Kranju ustanovili gimnazijo.
- V Cerkljah na Gorenjskem se je 19. 9. 1796 rodil stavbenik Matej Medved. Leta 1841 se je uveljavil s tehnično zahtevno gradnjo kupole ljubljanske stolnice. Za projektanta kupole velja sicer Benedikt Müller, ki pa je ves čas intenzivno sodeloval z Medvedom. Ta je sicer do leta 1853 zgradil devet novih cerkva, 17 pa jih je prenovil.
- V Trzinu se je 19. 9. 1851 rodil slovenski politik in javni delavec, dolgoletni ljubljanski župan Ivan Hribar. Umrl je 18. aprila 1941, ko je zaradi okupacije naredil samomor – skočil je v Ljubljano. Med drugim je tudi podpisnik odloka ljubljanskega občinskega sveta, s katerim so 30. 1. 1900 uvedli javne napise za ceste, ulice in trge v slovenščini.
- V Hrašah pri Lescah se je 19. 9. 1856 rodil pisatelj Matej Brence. Bil je korektor Slovenskih novic, leta 1885 je postal urednik uradnega ljubljanskega lista.
- V vasi Luže pri Šenčurju se je 19. 9. 1883 rodil duhovnik in publicist Janez Zaplotnik. Kot 19-letnik je odšel v Ameriko. Preučeval je življenje slovenskih izseljencev v ZDA. Leta 1937 mu je Vatikan za zasluge podelil naslov papežev prelat.

je med drugim zahtevala mestno samoupravo, šolo v slovenskem jeziku vključno s slovensko univerzo in

podržavljenje cerkvenega premoženja, vendar jim je ni uspelo uvrstiti na dnevni red deželnege zbora.

Bretonska tigrica

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Letos mineva 660 let, odkar je umrla bretonska tigrica, piratinja Jeanne de Belleville. Bila je iz vrst bretonskega plemstva. Rodila se je okoli leta 1300, njena smrt pa je zabeležena leta 1359. Ko ji je bilo trinajst let, so jo poročili z Geuffreyjem, gospodom Chateaubriandskim. Rodila je dva otroka, Geoffreyja in dve leti mlajšo Luiso. Žal ji je mož umrl. V Bretanji so bile razmere negotove, saj je šlo za nasledstvene boje, ali bodo bretonski knezi iz plemiškega rodu Montfortovih ali iz družine Charlesa de Bloisa, podrepnice francoskega kralja.

Vdova Jeanne se je leta 1330 poročila z Olivierom IV. Clissonskim in mu rodila pet otrok. Ugledni in bogati Olivier IV. je bil nasprotnik Charlesa de Bloisa. Bliže so mu bili Angleži, ki so takrat vladali v delu Bretanje. Leta 1341 je izbruhnila stoletna vojna med Francijo in Anglijo.

Clissona in še osem bretonskih velmož so zvalili v Pariz na turnirsko srečanje. A to je bila past. Vse so zaprli in kralj Filip VI. jih je po krivem obdolžil veleizdaje. Vseh devet so obglavili. Clissonovo glavo so poslali v bretonsko prestolnico Nantes, kjer so jo natakli na sulico, med cinami bližnjega gradu. Jeanne je prisegla, da se bo grozovito maščevala.

Prodala je svoja posestva in nakit. Otroke je poslala v Anglijo, na kraljevi dvor. Z izkupičkom od prodaje posesti je kupila tri ladje in najela moštvo. Tri črne ladje z rdečimi jadrji so postale strah in trepet v kanalu. Napadala je trgovske ladje francoskega kralja in po navadi pobila tudi posadko, razen enega ali dveh mornarjev, da sta lahko pričala o njej. Nizala je zmago za zmago, dokler se njena kapitanska ladja v bitki ni potopila, njo in nekaj preživelih pa je več dni v čolnu nosilo po morju brez hrane in pijače. Z njo sta bila tudi otroka Olivier in Guillaume, ki je za posledicami brodoloma umrl.

Piratstvo je opustila čez trinajst let, ko se je četrtič poročila z angleškim častnikom

in sirom Johnom Bentleyjem, in še tri leta mirno živela v Angliji.

Bretonska cvetačna juha

Za 6 oseb potrebujemo: 1 cvetačo, 1,5 kg, 1 belo čebulo, 1 velik krompir (250–300 g), 20 g masla, 20 g goste kisle smetane, 4 rumenjake * / kdor ne je jajc, doda nekaj več smetane/, sol, poper, muškatajni orešek, 1 šopek krebujlice ali peteršilja.

Cvetačo očistimo, oplaknemo, osušimo, izrežemo koren in jo razdelimo na enakomerno velike cvetke. Čebulo olupimo in zrežemo na majhne kocke. V posodi raztopimo maslo, obrnemo na njem čebulo in jo zalijemo s 3 žlicami vode. Dušimo dobrih 5 minut in pazimo, da čebula ne porjavi. Krompir olupimo in zrežemo na kocke. Nato cvetačo in krompir dodamo k čebuli in posodo pokrijemo, da cvetača spusti vodo. Pazimo, da se ne prismoji. Prilijemo 1,5 l vode, solimo, popramo in dodamo ščep muškatajnega oreška. Ko zavre, juho spet pokrijemo in na srednjem ognju kuhamo 25 minut.

V lončku umešamo rumenjake in kislno smetano.

Juho zmiksamo s paličnim mešalnikom, prilijemo jajčno zmes, da se juha zgosti, vendar ne zavre. Krebuljico ali peteršilj drobno sesekljamo in posujemo po juhi, ki jo ponudimo v jušniku ali skledicah.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Večja količina padavin, občutna ohladitev ter tudi nedavna polna luna so razlogi, ki so v zadnjih dneh poskrbeli za bujno rast gob. Simpatična Marcela Umnik, sicer poznana iz tradicionalne družinske pekarnice, je tako na sprehodu po okoliških gozdovih naletela na pravega lepota: skoraj kilogram in pol težkega jurčka, ki je prinesel najprej estetske, nato pa tudi gurmanske užitke. S. L. / Gorazd Kavčič

Občudovanja je vredna virtuoznost voznika avtobusa, ki premaguje serpentine na cesti čez Vršič, kjer je prava umetnost izogniti se bližnjim srečanjem z nasproti vozečimi. Aktualni Teden mobilnosti med drugim vabi k uporabi javnega prevoza namesto vožnje z osebnimi avtomobili, predvsem pa spodbuja k hoji, nadvse sproščujočem načinu premikanja. Zato poskrbimo za svoje zdravje s hojo in uživajmo v biserih neokrnjene narave – le pogumno vzemite pohodne palice in se na pot odpravite peš. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (504)

Tole bo bolelo

MIHA NAGLIČ

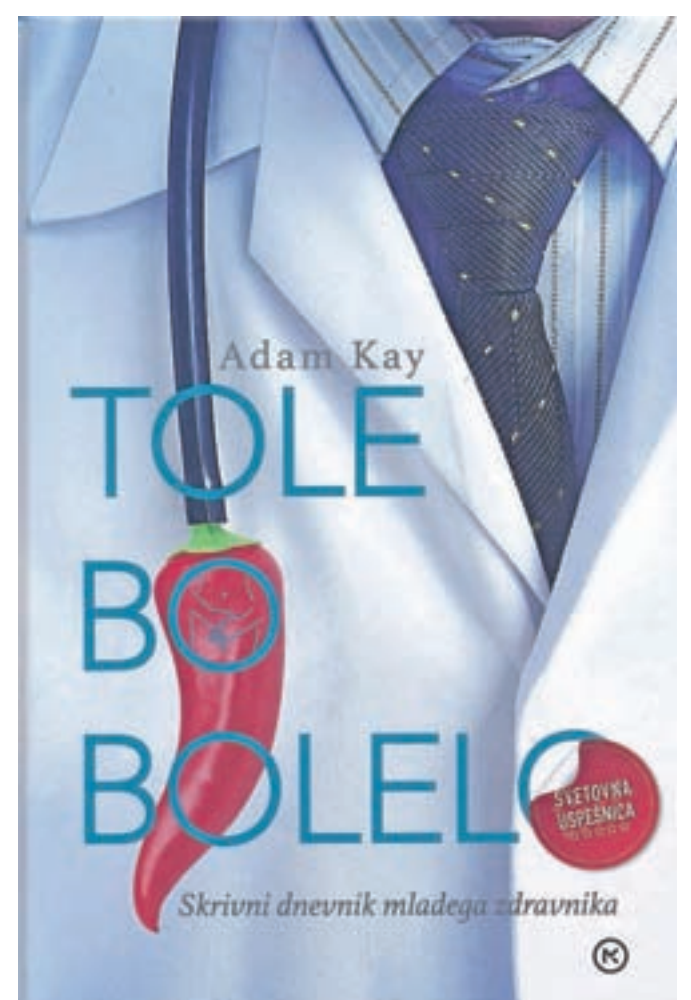
»Četrtek, 5. aprila 2007. Maščevanje je sladko – de se le ne obrne proti tebi. Danes so me klicali k bolnici, ki je imela dopoldne opravljeno laparoskopsko drenažo medeničnega ognjoka, zvečer pa ji je srce podivjalo. Preletel sem njeno dokumentacijo in ugotovil, da gre za damo sredi petdesetih, ki je ob obletnici poroke ugotovila, da mož biserne ogrlice ni podaril samo njej. Navdih za maščevanje je najverjetneje dobila v najbolj klišejem pornaklju – sebe in možovo kreditno kartico je odpakirala na Trinidad in Tobago, kjer se je v dveh tednih dala dol z vsakim tipom, ki je prišel mimo; svoj spalnični (in plažni) repertoar pa je obogatila tudi z analnim

seksom. Ko se je vrnila domov, malce krivonoga, vendar brez občutkov krivde, so se začele pojavljati hude bolečine v trebuhu, iz njene trinidad in tudi njenega tobaga pa so se zlivali slapovi gnojnih monsunskih padavin. Ugotovili smo pelvično vnetno bolezen, ki je tudi z infuzijami antibiotikov nisimo mogli prepričati, naj se spelje – očitno je po Karibih razsajala gonoreja, ki bi zlahka služila kot biološko orožje. Z današnjim posegom naj bi jo končno malce obvladali. Izkazalo se je, da bolnična tahikardija ni bila posledica kirurškega zapleta, saj se je ob mojem prihodu kopala v solzah. Pozanimal sem se, kaj jo teži, in razložila mi je, da jo bo prihodnji dan obiskal osemnajstletni sin, pa ne ve, kaj naj

mu reče. Le kako se bo odzval, ko bo ugotovil, zakaj je v bolnišnici? Potolažil sem jo, da bi si vsak osemnajstletnik raje odlučil kožo z jajc in jih nato namočil v kisu, kot da bi mammo vprašal, zakaj leži na ginekološkem oddelku. Odgovor 'ženske težave' – sploh če to zašepetaš z resnim, pomenljivim pogledom – je čudežno sredstvo za preusmeritev pogovora, za kar bi se nje ubogo dete bilo pripravljeno zateči tudi k manjšemu požigu. Potok solza se ustavi in srčni utrip se normalizira. Res pa je, da bo morala najti razlago za svojo čudovito porjavelo kožo.« (str. 97–98)

Adam Kay, Tole bo bolelo: skrivni dnevnik mladega zdravnika, prevedla Barbara Kregel, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2019, 270 strani

Dobra knjiga, duhovito branje. Omogoča tudi resetiranje pogleda na javno zdravstvo. Ne vem, ali ga je Železna Lady spregledala, a imajo ga tudi v Združenem kraljestvu – Nacionalno zdravstveno službo, velikanski sistem, v njem je zaposlenih poldrugi milijon ljudi, za tri četrt Slovencev. Kdor se je po vseh zdražah v zdravstvu navzel slabega mnenja ali pa celo izgubil zaupanje v zdravnike, bi ga lahko po branju te knjige znova pridobil. Tudi zdravniki so samo ljudje, večina med njimi pa je dobrih ...

RAZVEDRILNO

GG

ŽIROVSKI MODNI VEČER

Najstarejša slovenska obutvena blagovna znamka je z več kot sto leti čevljarskega znanja in sodobno podobo stopila na globalno modno pot. Novo zgodbo so povabljenim v Alpini predstavili na modnem dogodku, kjer so lahko pokukali v osrčje tovarne Alpina, srečali pa tudi znano Niko Ambrožič Urbas.

Alenka Brun

Žirovska Alpina je pred kratkim gostila dogodek, na katerem so predstavili novo kolekcijo čevljev najstarejše slovenske blagovne znamke obutve Peter Kozina.

Začelo se je s sprejemom, nadaljevalo s predstavitvijo znamke, baletnim nastopom, ki je umetniški vtis programa nadgradil, zaključilo pa z edinstveno modno

revijo na parketu industrijske hale, ki jo je pospremila glasba domačega pihalnega orkestra. Za poseben pridih glamurja pa je vseskozi skrbela »bela dama«, ki se je sprehajala med obiskovalci, jih popeljala od začetnega do modnega prizorišča ter elegantnemu dogajanju dodala še kanček skrivnostnosti.

Na koncu smo spoznali tudi obraz jesensko-zimske kolekcije ženske obutve Peter Kozina, prvič narejene v žirovski tovarni, poznavalko in oblikovalko Niko

Ambrožič Urbas. Novega začetka stare znamke se je udeležila v družbi soproga, sicer novinarja Matjaža Ambrožiča. Velika večina nas Niko pozna predvsem z malih ekranov, saj smo jo lahko spremljali v vlogi žirantke z »namazanim« jezikom v priljubljeni razvedrilni oddaji Zvezde plešejo. V Alpini pa v sodelovanju z njo že snujejo tudi nove modele modne obutve za naslednjo pomlad.

Z živahnim modnim dogodkom so v Žireh tako

napovedali ohranjanje čevljarske dediščine in novo prihodnost blagovne znamke Peter Kozina.

Naj na kratko spomnimo, kdo je bil Peter Kozina. Bil je ustanovitelj tržiške tovarne Peko, vizionar, oče čevljarske industrije, ki je združil ljubezen do čevljev s poslovnimi ambicijami. In 116 let po nastanku znamke Peter Kozina ter eno leto za tem, ko je Alpina postala njena lastnica, v žirovski tovarni usnje že krojijo v nove umetnine, ki nosijo njeno ime.

Direktor Alpine Gregor Krajnc in Helena Walland, direktorica maloprodaje za Slovenijo

Na edinstven način so premierno predstavili kolekcijo jesensko-zimske ženske modne obutve Peter Kozina.

Matjaž Ambrožič in Nika Ambrožič Urbas

Dama v belem je bila del modne predstavitvene zgodbe.

STELA FON IZ ZGORNJIH GORIJ ODPOTOVALA NA KITAJSKO

Alenka Brun

V začetku septembra so v Kopru ponovno izbirali mis turizma Slovenije za letošnje leto. Izbor se je udeležila tudi 18-letna Stela Fon iz Zgornjih Gorij in na koncu osvojila lenoto najlepše. Gorenjka, visoka 173 centimetrov, ki že enajst let trenira džezbalet in v bližnji prihodnosti odhaja tudi

na svetovno prvenstvo, je v sredo odpotovala na Kitajsko, kjer bo na svetovnem izboru za najlepšo predstavnico turizma zastopala Slovenijo. Dan pred odhodom so ji na dvorišču domače občinske stavbe pripravili manjši sprejem, kjer ji je v krogu najbližjih, predstavnikov organizatorjev izbora in sekcije narodnih noš pri KD Gorje zaželel srečno in uspešno pot v Peking tudi gorjanski župan Peter Torkar.

Stela Fon v družbi župana Petra Torkarja in predstavnikov KD Gorje – sekcije narodnih noš

Zmagovalki izbora Miss turizma Slovenije 2019 so ob sprejemu zaželeli srečno pot na svetovnem izboru tudi domači: Barbara Fon, Blaž Dimitrievski, Bine Fon ter Marjan in Stanka Fon ter organizatorja izbora Domen in Barbara Misson.

Mis turizma Slovenije 2019 Steli Fon iz Zgornjih Gorij (na sredini) sta delali družbo še druga spremljevalka Midjana Vuković iz Žalca (desno) in prva spremljevalka Klavdija Golija iz Domžal. / Foto: arhiv organizatorja

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

V nadaljnjih dneh se vam obeta veliko novih možnosti tako zasebno kot tudi poslovno. Razpeti boste med različnimi nasveti, hkrati pa se boste zavedali, da je prava odločitev samo vaša. Usodi se ne boste upirali in uspeh imate zagotovljen.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Pred vami so dobri dnevi. Notranje se boste umirili in odgnali vse strahove, ki so vas dušili in obremenjevali. Zaradi partnerskih odnosov boste prevzeli odgovornost in s tem postavili nove temelje. Odsvetujemo večji nakup.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

V sebi boste prebudili željo po življenju in neizpeti ljubezni. Kar naenkrat bo pred vami tisoč želja in prav nobena se vam ne bo zdela nedosegljiva. Ljubezen nam vsem da krila, zato boste končno poleteli visoko in še više.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Spoprijeli se boste s težavo, ki jo že nekaj časa prelagate. Prišel bo pravi trenutek, beseda bo dala besedo. Zadovoljni boste sami in tudi vsi ostali. Rešili se boste tudi starih finančnih bremen. Pot, ki je pred vami, je dolga, a ne strma.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Znaki utrujenosti so lahko tudi znanilci prehlada. Bolezni se otepite, a tokrat vam nekaj dni poležavanja ne uide. Poskusili boste vse to vzeti za podaljšan dopust in na koncu vam bo še postalo všeč. Novice vas bodo prijetno presenetile.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Tako kot običajno ste zopet v sebi zatrli čustva, ki jih gojite do določene osebe. Ker razmišljate negativno, niste sposobni videti oziroma začutiti ljubezni, ki si jo želite. Ne čakajte predolgo, saj s tem zamujate čudovite trenutke.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Počasi in zanesljivo prihajate v novo življenjsko obdobje. Sprememb si želite, zato vam nobena želja ne bo previsoka in nemogoča. Na čustvenem področju se vam obeta novo partnerstvo, ljubezen, poslovno pa se vam odpira več vrat.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Iz trenutka v trenutek se vam bo spreminjalo mnenje. Zbegani boste vi in s tem tudi vaša okolica, saj vas kot takšnega ne poznajo. Svoja čustva boste spravili v red in zopet boste vedeli, kaj si zares želite. Konec tedna bo pester in zanimiv.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Zavedanje bo tisto, ki vam bo dalo jasen pogled in odgovor na marsikatero vprašanje. Sebe boste začeli postavljati na prvo mesto. Malo sebičnosti vam ne bo škodovalo, prej koristilo. Ob koncu tedna boste zelo dobre volje.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Zvrstili se bodo različni dogodki na čustvenem področju. Skušali se boste odmakniti, vendar vam ne bo uspelo. Prišli boste do točke, ko se bo treba odločiti in postaviti stvari na svoje mesto. Še dobro, da imate skrito zalogo energije.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Premišljevali boste o spremembi delovnega okolja oziroma o zamenjavi zaposlitve. Oseba, na katero sicer najmanj računate, vam bo pomagala z informacijo in pametnim nasvetom. Na ljubezenskem področju boste močno presenečeni.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Polni energije in osebne sreče se boste podali novim izzivom naproti. Čisto malo se vam zaplete z ljudmi, od katerih pričakujete podporo, a to vam ne bo vzelo poguma. Cilj, ki ste si ga zastavili, boste dosegli. Nedelja bo vaš srečni dan.

TA JE DOBRA

Pri vedeževalki

Ženska gre k vedeževalki, da bi izvedela, kaj jo čaka v prihodnosti. V temačni sobi vedeževalka gleda v kristalno kroglo in čez čas pravi: »Ni lahko, vendar vam moram povedati, da boste postali vdova. Vas mož bo letos umrl strašne in nasilne smrti!«

Vidno pretresena žena prebledi in brez besed strmi v vedeževalko. Tisoč vprašanj ji hodi po glavi, končno pa se zdrzne, nekajkrat globoko vdihne, da pride malo k sebi od šoka, in mukoma izdavi: »A bom spoznana za krivo?«

Šef ga gleda

Župnik potuje z letalom v Rim. Med poletom pride do njega stvardesa in ga vpraša: »Boste malo konjaka?«

»Kako visoko pa smo, gospodična?«
»Deset tisoč metrov.«
»Potem pa raje ne, da me šef ne vidi.«

Pes in pujs na sprehodu

Po cesti se sprehajata pujs in pes. Kar naenkrat se ulije. Pujs pravi: »Hja, imamo pa res pasje vreme.«
Pes mu ne ostane dolžan in doda: »Ja, res svinjsko lije.«

Štiri dovolj, osem preveč

Pride policist v picerijo in naroči pico. Natakara ga vpraša: »Vam jo razrežem na štiri ali na osem kosov?«
Policist: »Kar na štiri. Osem jih gotovo ne bom mogel pojedti.«

Ko gre žena na dopust

Žena je možu na mizi pustila sporočilo: »Piščanec je v pečici. P. S.: Pečica je v kuhinji!«

LAŽJI SUDOKU

9	6	1	2	5		
	4	8		6	9	
3	7		4	8		
4		7	9	8	6	
	1			5		
8	7	1	5		4	
	9	5			3	2
7	8		6	1		
	2	4	9	7		

Rešitev:

9	7	2	1	6	7	2	8	2
5	6	1	9	2	8	7	6	1
2	8	7	8	5	1	6	9	9
7	2	6	5	1	7	9	9	9
4	5	6	7	9	6	1	7	2
9	1	9	6	2	5	9	7	2
1	8	7	9	6	5	2	5	2
6	7	5	9	8	7	1	2	1
6	7	2	1	7	9	8	6	8

TEŽJI SUDOKU

1	6					9
9	8		2			
		7	9		3	1
	6	2	4		1	
		9	8			
	1		3		4	5
6	2		8	5		
		4		6		8
8				2		

Rešitev:

5	7	2	1	6	7	2	8	2
8	7	9	2	7	6	1	5	9
6	1	6	5	7	8	7	2	9
2	5	9	6	2	1	8	9	9
9	2	8	1	6	7	5	7	5
1	6	9	7	5	7	2	5	2
8	7	5	9	1	8	6	6	6
2	6	5	7	8	9	7	1	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	NAUK. ZNANOST	EBEN	NAŠA REVILJA ZA ZDRAVJE	MESTO PRI MANTOVI V ITALIJI	LOJZE KOLMAN	SKOPLJEN SAMEC GOVEDA	STARORIMSKI POZDRAV	MESTO V DALMACIJI	TROJA	REAKTIVNO LETALO	PIANIST BERTON-CELJ
RAZVREDNOTENJE DENARJA			14							22	
OSEBA, KI PRIDE NA OBISK											
BIVŠI SL. METALEC KLADIVA (VLADIMIR)				7	POTOMCI LEVIJA ZIDNI NANOS MALTE						
TNALA						PUNTAR GREGORIČ	TANJA ODER ODPRTA POSKODBA		25	PRAVOSLAVNA KNJIGA	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI
ROBERT OWEN			OTOČJE V SEJŠELIH AGENCIJA (REDKO)				3				
IGRALKA ZUPANČIČ	16			LUKA V IZRAELU GORSKA PTICA					IVAN NERAT NEPRIJETEN VONJ		
MESTO V SRBIJI								LEToviŠČE V BELGIJI INDIJANSKA ŽENA			
JAVOR PO LATINSKO					PEVEC STAVROS ITALIJANI (SLABŠ.)			6			
GORENJSKI GLAS	SAMOŠTAN V GRŠKI TESALJI	UREDNIKA MALEČKAR VOZNIK F-1 FITTIPALDI					DOLENJSKA REKA REKA V BOSNI			24	
PRIPRAVA ZA POME-TANJE			15			1 + 1 = ? DEL KOLESARŠKE DIRKE				TRNEK (KNJIŽNO)	PRIMORSKO VINO
NOJU PODOBEN AVSTRALSKI PTIČ				GR. ZGO-DOVINAR VELIKA ZVER							
MRAVLJAM PODOBNE ŽUŽELKE			19					ENA OD ELEKTROD	DANIEL ECKART VLADAR, OBLASTNIK		
DRŽAVNA BLAGAJNA					SIBIRSKI VELETOK NIZOZEMSKO MESTO					10	
OLIVER STONE			POLENO, CEPANKA OSKRBNIK BIKOV	2							
GOZDNI GRM							JUDOV SIN VRŠILEC ANKETE				
PEVKA TROBEC						PESNIKA SKERL PESNIK FRITZ			STROK. ZA ORTOPE-DIJO	V LITRIH IZRAŽENA KOLIČINA	
GORENJSKI GLAS	JESENSKI MESEC	VRSTA SOLI IT. IGRALKA (LEA)								23	
STARA MAMA, NONA				RAJ, NEBESA	ROK KOSMAČ			GLAVNI ŠTEVNIK ZVONE AGREZ			
KRAP (STAR.)					OKOV IGRALKA LOLLO-BRIGIDA				TINA TURNER SLIKARSKA DEŠČICA		
TILEN SKUBIČ			18	ČLOVEK, KI AGITIRA LEZBIJKA (KNJIŽNO)						4	
OSTROST							AVST. TISK. AGENCIJA PEVKA PRODNIK				
POLJSKI PESNIK (JOZEF)						SIROMAK, UBOŽEC POTREBA, SILA					
OZVEZDJE NA NEBU				8			TREND OBLAČENJA BORILNI MEČ				
ZODIAKALNI ZNAK			21		GOROVJE V RUSIJI VERSKA PODOBA				9	PRIZNANJE ZA DELO	ZIMSKO OBUVALO ZA SNEG
AMIRANTI BARAN ERIDAN HERODOT METEORA	NAJEMNA LISTINA ZA LETALO	AŽIO (OBL. ZAPISA) GOROVJE V FRANCJI						FILOZOF-SKA BIT LAST, SVOJINA		5	
DRŽAVA V AFRIKI				LADIJSKI POVELJNIK PRIPADNICA GALCEV							
FR. FIZIK IN ASTRONOM (FRANCOIS)						ZUNANJI IZGLEJ, IMIDŽ DRSTENJE					
RICHARD GERE		TENISAČ AGASSI PAMELA (KRAJŠE)							ROBERT ZAN MORNAR-SKA PLOVAČA		
DVOJNI KOZOLEC (NAREČNO)						OZEK KOS TKANINE LOU REED	1				
POPOLNOMA SLI-CEN				LAHKA PROZORNA RUDNINA							
PESNIŠKI STIK	20				STRAH PRED JAV-NIM NASTO-POM						SESTAVIL-F. KALAN

NOVI T-CROSS.

Tako poseben je lahko vsakdanjik.

Nabito poln talentov: novi T-Cross je funkcionalen in raznolik. S svojim videzom križanca, možnostmi za individualizacijo in svojo visoko vsakodnevno uporabno vrednostjo je popolna kombinacija variabilnosti in kompaktnosti. Skratka, pripravljen je na skoraj vsako pustolovščino.

Pokaže svojo pravo barvo.

Novi T-Cross je prilagodljiv kot noben drug: z opcijskimi stilske paketi v črni, energično oranžni in bambusovo zeleni barvi, ki so na voljo od izvedbe Life naprej, boste T-Cross odeli v nezamenljiv videz, s katerim bo postal prava stilska ikona.

Ravno pravi za vse, ki se ne prilagajajo.

Prilagodite novi T-Cross svojim lastnim predstavam in izbirajte med izvedbami opreme T-Cross, Life in Style. Kakorkoli se boste odločili, različice opreme bodo izpolnile vašo pričakovanja glede kakovosti in udobja.

Spontanost je vedno dober načrt.

Ste bolj spontan tip? Potem je novi T-Cross popoln sopotnik za vas. Z vodoravno poklopnim naslonjalom sovoznikovega sedeža in pomično zadnjo sedežno klopjo je prostoren in se odlično prilagaja vašim željam. Vaš digitalni kombinirani instrument: inovativni, sodobni aktivni informacijski zaslon, ki ga je mogoče naročiti opcijsko. Prikaže vam podatke o vožnji in optično ponazarja asistenčne sisteme.

Izstopa, a ne prestopa mej.

Asistenčni sistemi v T-Crossu zvišujejo raven udobja pri vožnji. Poleg tega boste z njimi lažje kos kritičnim situacijam ali pa do teh sploh ne bo prišlo. Čeprav delovanja teh tehnologij ne boste vedno občutili, boste kljub temu pomirjeni, saj boste vedeli, da vam stalno stojijo ob strani.

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 2. oktobra 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25		

DRUŽABNA KRONIKA

PRAZNIK SIRA IN VINA

Zdaj lahko rečemo, da že tradicionalno vsako leto v soboto pred nedeljskim Kravjim balom v Bohinju v Dvorani Danica v Bohinjski Bistrici organizirajo tudi Praznik sira in vina.

Alenka Brun

Letos so zanimiv kulinarnični dogodek, ki vedno postreže s čim novim, predstavili različne ponudnike vina in sira ter tudi kakšno drugo lokalno dobroto – tudi širše gledano, organizirali že šestič.

Jure Sodja iz Turističnega društva Bohinj nam je zaupal, da so letos zagotovo zelo zanimiva novost stojnice s srbskimi sirnimi dobrotami. Povabilu na prireditev so se odzvali tudi iz Berchtesgadna, svoje jedi, kombinirane s sirom, pa so obiskovalcem predstavili trije znani slovenski kuharji gorenjskega

porekla: Uroš Štefelin in Igor Jagodic ter domačin Timi Rožič, ki se ga največ omenja, ko teče beseda o bohinjskem ginu in njemu priljubljeni sestavini mesu. Zato ni nič presenetljivega, da je bila glavna sestavina njegovega kroznika prav meso. Štefelin je pripravil hišne testenine, polnjene z mohantom in tepko, Jagodic pa poletno z jurčki in mohantom v družbi govejih ličk. S svojimi jedmi so trije mojstri kuhalnici navduševali obiskovalce vse popoldne, v določenem vrstnem redu. Rožič je svojo jed ponudil v okušanje prvi, sledil je Štefelin, za njim pa Jagodic. Še ena od razlik v primerjavi z lani je bila tudi ta, da se je dogodek zaključil

v poznih popoldanskih urah in brez večernega glasbenega programa.

Tujce oziroma tuje turiste je najbolj zanimalo, kaj je mohant, medtem ko so se slovenski obiskovalci precej zadržali pri Lili in Dušici Janič iz Valjeva, ki sta na svoji stojnici ponujali vse od ocvirkov, različnih moca-rel in kajmaka do posebnega »kolača« z orehi, suhimi slivami in figami. Pri sosedih je bil privlačen bučno-skutni in bučni namaz iz bučnih semen, še bolj vabljiva pa bučna rolada. Pri Gartnerjevih dekletih smo lahko okušali kuhan krompir v olupku z mohantom in skuto z zelišči. Bohinjska sirarna je postala še posebej zanimiva

tisti trenutek, ko se je po dvorani razleglo petje. Hitro smo v stojničarju prepoznali domačina Matica Cesarja, ki se ga spominjamo iz šova Slovenija ima talent.

Tudi vinska ponudba je bila pestra. Največ smo opazili predstavnikov primorskih, ne ravno prepoznanih, lahko bi uporabili kar izraz razvpitih vin.

Za uvod v letošnji Praznik so poskrbeli domači godbeniki, poleg kitare smo v dvorani slišali tudi smeh otrok, plesne stopinje folklornikov, harmoniko in orglice. Posebno glasbo pa so ustvarjali žvenket kozarcev, mrmranje ugodja ob okušanju in razpravljanje obiskovalcev o vsečnosti sirov in vin.

Uroš Štefelin in Martin Zupanc iz Vile Podvin ter domačin Timi Rožič

Lila in Dušica Janič sta prišli iz Valjeva. Njuna stojnica je bila deležna precej pozornosti.

Branko Medja je predstavljal sire iz naselja Perniki nad Zgornjimi Gorjami.

Mama in hči Lucija in Anica Gartner; Gartnerjevi siri so znani v Bohinju in zunaj njega.

Sorške face s svojim »šefom« Martinom Pustinkom, ki je zadnji dve leti tudi dirigent Godbe Bohinj

Matic Cesar (desni) ob znani melodiji in spremljavi kitare ni mogel, da ne bi zapel in zraven še malo »zamigal«.

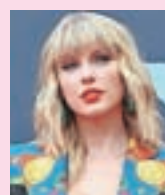
VRTIMO GLOBUS

Nick Carter se boji lastnega brata

Pevca Nick Carter (39) je proti bratu Aaronu Carterju (31) vložil zahtevek za prepoved približevanja. Brat naj bi mu namreč grozil, da bo ubil njegovo nosečo ženo. Nick Carter je kasneje obžaloval svojo odločitev, ki mu jo je mlajši brat hudo zameril. »Opravila sva za vse življenje. Prosim, pusti me pri miru. Pozabi name. Že dolgo vas nisem videl, Nick, ti pa me trpinčiš že od majhnega,« je na Tweeterju objavil Aaron Carter.

Taylor Swift napovedala turnejo

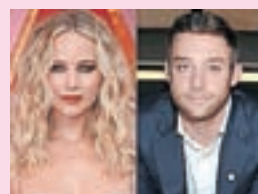
Taylor Swift (29) se prihodnje leto odpravlja na turnejo po ZDA, kjer bo predstavila svoj zadnji album z naslovom Lover. Pevka se je odločila, da nastopi v le dveh mestih in izpelje le štiri koncerte. Njen predstavnik je zaskrbljene oboževalce že pomiril, saj bo, kot pravi pevka, nastopila še na osmih lokacijah, v kratkem pa bodo objavljene tudi druge mednarodne lokacije. Več podrobnosti za zdaj ni znanih.

Mandy Moore izdala novi singel

Pevka in igralka Mandy Moore (35) je po desetletnem premoru izdala novo pesem z naslovom When I Wasn't Watching. Kot poročajo tuji mediji, Moorova pripravlja tudi album, ki naj bi izšel prihodnje leto. Sicer pa se je zadnja leta bolj posvečala igrilstvu, njena najbolj prepoznavna vloga pa je v seriji To smo mi.

Jennifer Lawrence kmalu pred matičarja?

Igralka Jennifer Lawrence (29) je bila z zaročencem Cookejem Maroneyjem (34) opažena na matičnem uradu. Ali se je igralka skrivaj poročila, ni znano, mediji pa že ugibajo, kaj bi bil lahko vzrok. Nekateri menijo, da sta verjetno urejala vse potrebno za poroko, nič pa ne bi presenetilo, če bi bila že poročena, saj zasebno življenje skrbno skrivata. Par se je zaročil februarja po manj kot letu dni zveze.

Na šestem Prazniku sira in vina v Bohinju smo srečali tudi mlečno kraljico Zelene doline Slovenije Julijo Knez. Dekle je že 19. okronana mlečna kraljica po vrsti, doma pa je iz Laškega. / Foto: A. B.

Vprašanja o volkovih

Sem starejša prebivalka hribovske vasi, ki je dostopna samo po poteh, ki vodijo skozi gozd. Na vaš naslov se obračam z vprašanji, ki so namenjena strokovnjakom za volkove. Upam, da vam bo uspelo strokovnjake najti, dobiti odgovore in jih objaviti v vašem mediju. Koliko mesa potrebuje na dan en volk za običajno prehranjevanje? Koliko mesa potrebuje 77 volkov? (Za 1 dan, 1 leto) (77 = 88 – 11 = število volkov, ki naj bi v začetku avgusta 2019 prebivalo

na območju Slovenije – število volkov, predvidenih za odstrel ali odlov) Je na območjih, kjer se zadržujejo volkovi, dovolj divjadi, da se lahko volkovi normalno prehranjujejo celo leto? Je divjadi dovolj, da se bodo mogli prehranjevati več let? Kaj če bo divjadi premalo in kmetje ne bodo več pasli živine, ali bomo pešci, ki se bomo namenili v dolino ali se vračali iz doline skozi gozd, varni? Nas bodo lačni volkovi pustili, da bomo mirno prehodili samotne dele poti skozi gozd? V hribovskih vaseh nas je še vedno nekaj starejših ljudi, ki nimamo voznškega izpita, pa tudi mladoletniki, ki so

predvsem srednješolci in nimajo organiziranih prevozov, ne morejo imeti voznškega izpita. Koliko volčjih samic na območju Slovenije koti mladiče? Koliko mladičev se skoti na leto? Koliko jih odraste? Torej: za koliko se poveča število volkov v enem letu, če ni odstrela ali odlova? Ali bomo pešci upravičeni do odškodnine, če nas na cesti skozi gozd napade volk? V pričakovanju odgovora lepo pozdravljam vse člane uredništva in strokovnjake, ki bodo odgovarjali na vprašanja!

ANICA DEMŠAR,
DOLENJE BRDO, POLJANE

Zahvala kranjskim gasilcem

Drugega septembra 2019 sem na sprehoju s psom izgubila ključke od stanovanja. Poklicala sem gasilce. Operater je prijazno sprejel moj klic in poslal gasilsko vozilo z gasilcem. Še enkrat hvala za prijaznost, hitro intervencijo in rešitev moje težave. Fantje dobro, da vas imam.

BRANKA (HVALEŽNA
OBČANKA IZ KRANJA)

Jutri znova globalna čistilna akcija

MATEJA RANT

Ljubljana – Globalni čistilni akciji Očistimo svet, ki je lani združila 18 milijonov ljudi iz 150 držav, se bo v soboto znova mogoče pridružiti tudi v Sloveniji.

V društvu Ekologi brez meja pozivajo posameznike in organizacije, da se 21. septembra samoiniciativno pridružijo milijonom ljudi, ki želijo sodelovati pri urensničevanju vizije sveta brez odpadkov. Kot opozarjajo, se bo namreč po ocenah Svetovne banke količina odpadkov do leta 2050 povečala za sedemdeset odstotkov, če ne bomo ukrepali. Akcija Očistimo svet letos sovpada s svetovnim dnevom miru, in to ne po naključju, dodajajo Ekologi brez meja: »Za miren svet je potreben čist svet; tak, ki ne zlorablja naravnih virov, katerih pri-manjkljaj je vse pogostejše

povod za konflikte in migracije. Zato namen tudi tokratne akcije ni le združujoče čiščenje, ampak opozarjanje na podnebno krizo ter nujnost smotrnega ravnanja z viri in odpadki.« Problem niso le gradbeni in drugi odpadki na divjih odlagališčih, tudi okolice naših domov in šol so vedno pogostejše prizorišča smetenja, opozarjajo v društvu. Vsem, ki bodo na ta dan zavihali rokave, zato brezplačno ponujajo vreče za odpadke. Ker se zavedajo, da zgolj prekladanje odpadkov z enega konca na drugega ne prinaša dolgoročnih sprememb, pa tudi letos v sodelovanju z Greenpeace Slovenija pod okriljem globalnega gibanja Break Free From Plastic (Osvobodimo se plastike) poteka akcija popisa blagovnih znamk odpadkov z namenom, da se k ustreznemu ravnanju z odpadki pozovejo tudi proizvajalci.

Odprli bodo novo igralnico za najmlajše planince

Gozd – V Planinskem društvu Križe so ob podpori Zavarovalnice Triglav postavili varno igralnico za najmlajše planince in planinke. Ta stoji ob priljubljeni izletniški točki Zavetišče v Gozdu v vasi Gozd nad Križami. Nova igralnica bo otrokom omogočala spoznavanje plezalnih veščin in bogatila možnosti za razvoj njihovih motoričnih spretnosti. Svojemu namenu jo bodo predali na Palačinkinem Živ žavu ob planinski koči Zavetišče v Gozdu v nedeljo, 22. septembra, z začetkom ob 10. uri. Zbrane bodo nagovorili predsednik Planinskega društva Križe Stanislav Ficko, direktorica Območne enote Kranj Zavarovalnice Triglav Janka Planinc in tržiški župan Borut Sajovic. Po odprtju bo družabna prireditve za otroke.

Ta konec tedna spet Mošenjski dnevi

Mošnje – Turistično društvo Mošnje prihodnji konec tedna pripravlja že 12. Mošenjske dneve. Prireditve se bo začela v petek, 20. septembra, ob 19. uri s slovesnim odprtjem prenovljenega otroškega igrišča pri Kulturnem domu in blagoslovom freske na gasilskem domu. Pripravili so tudi pester kulturni program, na katerem bodo nastopili učenci Podružnične šole Mošnje, Folklorna skupina Juliana s Hrušice ter godci in pevci ljudskih pesmi Suhe hruške. V soboto, 21. septembra, bo od 13. ure naprej obiskovalcem na voljo tradicionalna ponudba domače kuhinje, stojnice z domačimi izdelki, otroški zabaviščni park, vodeni ogledi muzeja in športne igre. Od 17. ure dalje pa bo v šotoru še zabava z Ansambлом Saša Avsenika.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET BIOTERME: 7. 10., TRST: 9. 10.; MANDARINE: 4.–6. 10.; MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI: 12.–14. 10.; BANOVC: 3.–6. 11.; BERNARDIN: 14.–17. 10.; STRUNJAN: 1.–4. 12., MADŽARSKA: 3.–7. 11., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 18.–25. 10., BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI: 22.–24. 11.. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Predstavitve nove knjige Apolonije Klančar

Žiri – V petek, 20. septembra, se bo ob 19. uri v Krajevni knjižnici Žiri začela predstavitve novoizdane knjige Apolonije Klančar »Pozor(nost)! Za starše in učitelje«. Knjigo bo predstavila avtorica, posebni gost bo Marko Juhant, predstavitev pa bo vodila Majda Treven.

Svetovni dan srca

Kranj – Gorenjska podružnica Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije v soboto, 28. septembra, vabi na Dan srca, ki bo potekal med 10. in 15. uro v hotelu Ramada v Kranjski Gori. Opravljali bodo meritve dejavnikov tveganja, testiranje telesne zmogljivosti in se pridružili vodeni nordijski hoji; če imate svoje palice, jih prinesite s seboj. Ob 14. uri bo delavnica gongov. Odhod avtobusa iz Kranja bo v soboto, 28. septembra, ob 9. uri izpred Sloge na Primskovem v Kranju. Prijave do 25. septembra sprejema Inge Sajovic na tel. 030 673 541.

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Cerklje, Preddvor, Šenčur – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj bodo naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 23. septembra: ob 8.30 Slovenija, moja nova država – 16 let plus, ob 10. uri vesele urice francoščine – konverzacija, ob 17. uri vesele urice španščine – konverzacija, ob 17.30 ustvarjalnica Pisani poletni šopek iz storžev, ob 18. uri joga nidra; v torek, 24. septembra: ob 18. uri vesele urice esperanta in prav tako ob 18. uri zdravilne meditacije. V Cerkljah bo v ponedeljek, 23. septembra, ob 16.30 tečaj astrologije, ob 17.30 pa telovadba za zdravo telo. Ob ponedeljkih, 23. in 30. septembra, ter četrtdkih, 19. in 26. septembra, pa bo ob 9. uri v sejni sobi Občine Cerklje delavnica Povežite

se s svetom (internet in elektronska pošta; lahko prinesete svoj prenosni računalnik). V Preddvoru bo v ponedeljek, 23. septembra, ob 17. uri delavnica Zdravilne rastline, zelišča; v torek, 24. septembra, ter ob sredah, 18. in 25. septembra, bo ob 9. uri v TIC Preddvor delavnica Povežite se s svetom (internet in elektronska pošta). Prav tako v torek, 24. septembra, bo ob 17. uri delavnica polstenja. V Šenčurju bo v torek, 24. septembra, ob 17. uri delavnica Zdravilne rastline – zelišča. Za vse prireditve so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Na Semiško goro

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na pohodniški izlet na Semiško goro (590 m n. m.), in sicer v četrtek, 3. oktobra. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 7. uri. Hoje bo za tri ure, višinska razlika je dvesto metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 30. septembra.

Na Ciprnik

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Ciprnik (1745 m n. m.), in sicer v četrtek, 26. septembra. Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa bo ob 7. uri. Planinci bodo imeli tri ure vzpona, sestopa dve uri, višinska razlika je približno osemsto metrov. Pohodniki bodo z vsemi ogledi hodili približno enako časa, višinska razlika bo zanje znašala 150 metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 23. septembra.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Srakovlje–Predoslje–Voklo–Kranj, ki bo v torek, 24. septembra. Odhod bo ob 8. uri izpred bivše trgovske šole na Župančičevi ulici z lastnimi opremljenimi kolesi in čeladami. Če bo deževalo, kolesarski izlet odpade.

Po Idrijskem in Cerkljanskem

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na turistični izlet po Idrijskem in Cerkljanskem, in sicer v torek, 15. oktobra, z odhodom s posebnim avtobusom ob 8. uri izpred Creine. Izlet bo vseboval ogled Idrije in mestnih znamenitosti, sprehod po znanem smučarskem središču Cerklje ter sprehod skozi staro mestno jedro Škofje Loke. Podrobnejši opis izleta bodo prejeli člani društva ob prijavi in vplačilu v društveni pisarni do ponedeljka, 7. oktobra.

Romanje po Rožnovenski poti

Brezje pri Tržiču, Kranj – Društvo Sveta Neža z Brezij pri Tržiču in kranjsko kulturno društvo Kranjčani materam v soboto, 5. oktobra, vabijo na romanje po Rožnovenski poti. Ob 8.30 bo sv. maša v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah, zatem pa

bo zbor ob spomeniku papeža Janeza Pavla II. Na približno 12 kilometrov dolgo pot se boste romarji odpravili ob vsakem vremenu. Hoje je za štiri ure, na pol poti, na info točki, pa bo poskrbljeno tudi za okrepčilo. Poskrbite za primerno obutev in obleko. Dodatne informacije lahko dobite pri Jani Grohar, tel. 041/271 635, in Matevžu Kleču, tel. 040/553 417.

Jakobova pot na Svete Višarje

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 28. septembra, pohod po Jakobovi poti na Svete Višarje (Italija): Žabnice (Camporosso)–Svete Višarje (Monte Lussari)–Ovčja Vas (Valbruna). Skupne zmerne hoje bo od štiri do pet ur. Informacije in prijave zbira do četrтка, 26. septembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

OBVESTILA

Triglav vabi nove pevce

Lesce – Moško Pevsko Društvo Triglav Lesce - Bled medse vabi nove pevce vseh glasov za sezono 2019/20. Vaje so predvidoma dvakrat tedensko: v ponedeljek in sredo ob 20. uri v prostorih Krajevne skupnosti Lesce.

Vpis gledališkega abonmaja

Visoko – KUD Visoko vabi k vpisu gledališkega abonmaja za sezono 2019/20. Vpis abonmaja za obstoječe in nove abonente bo v prostorih KUD-a (dvorana Visoko) v ponedeljek, 23. septembra, od 18. do 19. ure za obstoječe abonente in v torek, 24. septembra, od 18. do 19. ure za nove abonente. Predstave bodo na sporedu od oktobra do aprila ob sobotah ob 19.30 v dvorani na Visokem.

Žig in razstava o Borštniku

Cerklje – Klub Liberius, Občina Cerklje na Gorenjskem, Pošta Slovenije in Društvo zbirateljev Sciurus iz Radovljice vabijo, da se od ponedeljka, 23. septembra, dalje zglasite na Pošti Cerklje, kjer boste lahko odtisnili spominski žig ob 100. obletnici smrti rojaka, prvega poklicnega slovenskega igralca, dramaturga, režiserja, pisatelja in pesnika Ignacija Borštnika. Obenem vabijo k ogledu filatelistične razstave Kaj pomeni biti igralec, ki je v Borštnikovi rojstni hiši v Cerkljah na ogled vsak dan od 15. do 18. ure, v nedeljo od 11. do 18. ure do vključno 30. septembra. Vstop je prost.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v LOŠKIH NOVICAH 10. 9. 2019, je bilo podjetje **STIMACOM, d. o. o.**, Škofja Loka, ki trem nagrajencem za rešitev križanke poklanja po tri brezplačna pranja avtomobila v avtopralnici na OMV Škofja Loka. Nagrajenci so: **Sonja LOTRIČ** iz Zeleznikov, **Drago ZUPANČIČ** iz Škofje Loke in **Darko VAJT** z Golnika. Nagrajencem čestitamo.

ANKETA

Gremo peš!

MAŠA LIKOSAR

To je slogan letošnje pobude Evropski teden mobilnosti, ki poteka od 16. do 22. septembra in spodbuja hojo – način trajnostne mobilnosti, kjer z gibanjem vplivamo na zdravje in manj škodujemo okolju. Kolikokrat pa se vi na pot odpravite peš ali s trajnostnim prevoznim sredstvom?

/ Foto: Primož Pičulin

Petra Vencelj, Kranj:

Kupila sem si vozovnico mestnega prometa, ker ga vedno več uporabljam. Ljudje bodo ugotovili, da je uporaba javnega prevoza finančno ugodnejša in pogosto zagotavlja tudi časovni prihranek.

Gregor Drobnič, Kranj:

Po središču mesta se vedno gibljem peš, če se odpravim izven Kranja pa uporabim javni prevoz, najpogosteje avtobus. Z osebnim avtom se peljem le, če je nujo, v povprečju enkrat na teden.

Slavko Stržinar, Kranj:

Ljudje bi pogosteje uporabili kolo namesto avtomobila, če bi bile kolesarske steze primerno urejene, varne in dostopne. Sam se najpogosteje vozim z osebnim avtomobilom, ker je bolj praktičen.

Vlasta Juršak, Kranj:

K trajnostni mobilnosti največ pripomoremo z lastnim zgleodom. Sama grem zelo pogosto na pot peš ali s kolesom. V primeru skupine ljudi pa spodbujam, da se več ljudi pelje z enim avtomobilom.

Selman Čorović, Kranj:

Moj način življenja dokazuje, da teden mobilnosti lahko poteka celo leto in ne le sedem dni. Redno uporabljam kolo, skiro ali pešačim, z avtom se zelo redko vozim, morda le enkrat na teden.

Triglav so videli s srcem

Minula sobota bo za vedno ostala v srcu Sabine Dermota, Sandija Novaka in Jožeta Gregorca, ki so premagali vse ovire in kljub slepoti s pomočjo gorskih vodnikov in spremljevalcev osvojili Triglav.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Teško opišem prav vse občutke in vso radost, ki sem jo doživel, ko sem stal na vrhu Triglava. Zame je bila to svojevrstna zmaga, saj sem dokazal, da zmorem, da tudi slepi zmoremo, kar si zastavimo. Seveda ne bi šlo brez prijateljev, gorskih vodnikov in spremljevalcev, ki sem jim zelo hvaležen. Zame ta podvig pomeni tudi motivacijo za naprej, « je, ko je bil spet srečno doma, povedal Sandi Novak iz Dupelj.

Sandi Novak je bil eden od treh pohodnikov, ki so kljub slepoti minulo soboto osvojili najvišji slovenski vrh.

»Pohod s slepimi osebami na Triglav je eden izmed naših letošnjih dogodkov, s katerim obeležujemo 120-letnico Planinskega društva Kranj. Tako Sandi Novak kot Sabina Dermota iz Črnuč in Jože Gregorc iz Mač pri Preddvoru so se želeli stati na vrhu Triglava. Sabina Dermota si je to želela tudi zato, ker je bil njen ded navdušen alpinist in ker sta se njena babica in dedek poročila na Kredarici. Poročil ju je Jakob

Sandi Novak, Sabina Dermota in Jože Gregorc so kljub slepoti s pomočjo gorskih vodnikov in spremljevalcev stali na vrhu Triglava. / Foto: Primož Černilec

Aljaž. Sandi Novak je dober športnik in je bil na Triglavu, še preden je oslepel, prav tako pa veliko hodi po hribih Jože Gregorc, ki pa si je želel, da bi kdaj stal tudi na naši najvišji gori. Tako smo se odločili, da vsem trem pomagamo pri njihovem res velikem podvigu. Na pomoč so nam priskočili gorski vodniki na čelu z Andrejem in Markom Štremfljem, gorska reševalna

služba pa tudi ostali člani Planinskega društva Kranj,« je v imenu organizatorjev povedal Primož Černilec in pojasnil, da so na pot šli minulo soboto, ko so ob 6. uri zjutraj odšli iz Mojstrane in po slabih 12 urah prispeli na vrh Triglava. Nato so se vrnili na Kredarico ter v nedeljo odšli nazaj v dolino.

»Hodili smo počasi in previdno, kljub temu smo

na poti imeli nekaj manjših zdrsov z dotiki skal. Do Kredarice smo hodili v navezah slepi in videči, od Kredarice do Triglava pa smo bili v navezi trije. Vseh skupaj nas je sodelovalo 22 in na koncu smo bili vsi res veseli, da smo skupaj stali na vrhu. Slepici so nam in sebi dokazali, da je Triglav moč videti tudi s srcem,« je še povedal Primož Černilec.

Odločitev Darsa glede pogajanj za Karavanke

URŠA PETERNEL

Jesenice – Uprava Darsa je v sredo sprejela odločitev o tem, s katerim od petih ponudnikov bo izvedla pogajanja v postopku oddaje javnega naročila za izgradnjo druge cevi predora Karavanke. S katerim od podjetij se bodo pogajali, sicer do zaključka redakcije še niso razkrili, saj z odločitvijo še niso bili seznanjeni vsi ponudniki. Ponudbe so oddali: turški Cengiz (dela bi opravil za 99,6 milijona evrov), grški J&P

Avax (115 milijonov evrov), Kolektor CGP z Rikom in turškim Yapi Merkezijem (121 milijonov evrov), Implenia Österreich v konzorciju z Implenia Švica in CGP Novo mesto (121 milijonov evrov) ter Gorenjska gradbena družba s češkim Metrostavom (122,2 milijona evrov). Na odločitev pa je spet možna pritožba, kljub temu si v Darsu želijo, da bi izvajalca gradnje pravno močno izbrali do konca leta. Sama gradnja druge cevi naj bi trajala pet let.

Vozovnice prek spleta

Kranj – Pri prevozniku Arriva jutri začnajo predprodajo subvencioniranih IJPP-vozovnic za študente za novo študijsko leto in prodajo mesečnih subvencioniranih vozovnic za dijake za mesec oktober. Ob tem študentom in dijakom nakup subvencioniranih vozovnic omogočajo tudi prek spleta, s čimer se lahko izognejo morebitni gneči na prodajnih mestih. »Upravičenci za spletni nakup potrebujejo veljavno digitalno potrdilo; na povezavi www.ijpp.arriva.si se registrirajo v sistem, oddajo e-vlogo in opravijo nakup,« so sporočili iz Arrive. Subvencionirane IJPP-vozovnice lahko upravičenci uporabljajo za prevoz z medkrajevnimi avtobusi vseh prevoznikov, vlaki ter tudi mestnimi avtobusi v Ljubljani, Mariboru in na Jesenicah. Cene subvencioniranih IJPP-vozovnic ostajajo enake kot lani. Ob tem so še opozorili, da morajo študenti pred prvim nakupom subvencionirane IJPP-vozovnice za študijsko leto 2019/2020 prek portala eUprava ali na katerem od prodajnih mest Arrive oddati vlogo za izdajo subvencionirane vozovnice.

Zobni rentgen preselili v nove prostore

Kranj – Zobni rentgen so iz kletnih prostorov kranjske zobne poliklinike preselili v preurejene prostore v Zdravstveni dom (ZD) Kranj na oddelek rentgena. Direktorica ZD Kranj Lili Gantar Žura je povedala, da so s proračunskimi sredstvi zdravstvenega doma kupili tudi dva nova aparata; ortopan v vrednosti 91 tisoč evrov in intraoralni rentgen v vrednosti slabih 11 tisoč evrov. Kot je še dejala, je prednost, da je zdaj celotna rentgenska služba ZD Kranj na enem mestu in tudi zaposleni si bodo lažje organizirali delo. Nekdanje prostore zobnega rentgena pa bodo namenili zaposlenim za garderobe ...

Piloti odpovedali stavke

Zgornji Brnik – Tridnevne stavke pilotov Adrie Airways so dokončno odpovedane, saj so piloti z vodstvom letalskega prevoznika v torek podpisali kolektivno pogodbo, ki bo veljala do leta 2023, istočasno pa so stavke tudi preklicali. Z novo kolektivno pogodbo naj bi se izboljšali pogoji za delo pilotov, kar je bil ob poteku prejšnje pogodbe tudi glavni razlog za napovedane stavke v septembru.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno in sveže, popoldne bo še pihal veter vhodnih smeri. Jutri bo pretežno jasno s hladnim jutrom, v zatišnih legah je možna slana. V nedeljo bo sprva pretežno jasno, popoldne se bo rahlo pooblačilo. Pihal bo jugozahodni veter, spet bo nekoliko topleje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

3/17 °C

SOBOTA

2/18 °C

NEDELJA

3/21 °C

